

KIYAMET

ÖNSÖZ

Kıyamet kavramı olarak birçok eski kavimlerde ve bütün ilahi dinlerde mevcuttur. Bu kavram, insanların gelişimiyle paralel, anlamda değişim göstermiştir.

İleride göreceğimiz gibi Kur'an'da kıyametle ilgili yüzlerce ayet vardır, bunlar incelendiğinde kıyametin tek bir olayın anlatımı olmadığı anlaşılıyor. Kıyamet kavramı, değişik olayların izahıdır. İnsanların ölümü bir çeşit kıyamettir, dünyanın sonu ve zevali de bir çeşit kıyamettir. Üzerinde durduğumuz kıyametin esas anlamını veren toplulukların¹, yeni ilahi bir peygamberin zuhuruyla gene bir çeşit kıyamettir.

Kıyamet, bir yorum ve anlayışına göre, 3 şekilde izah edilebilir²:

- ❖ **Küçük kıyamet:** Kıyamet bu anlamda bireyseldir. İnsanın ölümüyle beden ve ruh her birisi aslına rücû eder. Yani beden topraktan oluştuğu için toprağa döner, ruh ise meddeden olmadığı için yok olmaz, ruh alemine yükselir.
- ❖ **Orta Kıyamet:** Bu kıyamet şekli, ilahi dinler ve medeniyetlerin sonu ve zevali ve ondan sonra yeni ilahi medeniyetin doğuşudur. Bu sosyal ve toplumsal kıyamettir. Kıyamet gününü ve olayını ortaya koyan yeni bir peygamberdir, O'nun ayağa kalkmasıdır. Bu derlemenin gayesi bu türden bir kıyametin açıklaması ve anlaşılmasıdır.
- ❖ **Büyük Kıyamet:** Yer yüzünün var oluşuna nasıl ki bir başlangıcı varsa doğal olarak yok olması ve çözülmesi de söz konusudur. İşte büyük kıyamet olayında kuşkusuz bir gün bu dünyamız tahlil olacaktır (dağılacaktır).

Başka bir ifade ile kıyametin tarifinde; aşağıdaki sınıflandırma da kabul edilebilir:

1. Doğal kıyamet; dünyamız nasıl ki bir zaman oluşmuş ise tabiidir ki bir zaman sonar da dağılacaktır.
2. **Sosyal kıyamet; ilahi medeniyetlerin süresi dolduğu zaman ve tahlil olduğu vakıt, yeni ilahi bir medeniyetin doğuşu geçmiş dinin kıyameti sayılmaktadır. Başka bir deyimle her yeni zuhur eden peygamberin geçmiş dinin kıyameti olarak kabul edilmektedir.**
3. Bireyin kıyameti (muad)³; İnsanın ölümü veya bedeninin tahliliyle ruhun kıyam⁴ etmesi de bir çeşit kıyamet sayılır.
- 4.

Bu değişik olayların aynı sözcükle izahı yapılmışsa da görüldüğü gibi anlamları birbirlerinden çok farklı ve her olayın kendine özgü ve bağımsız bir mana ifade ettiğini bir az düşünmekle ortaya çıkarmamız mümkündür. Yani, insanın ölümü ve ruhun yükselmesi, medeniyetlerin son bulması ve tahlili ve dünyamızın ömrünün bitmesi ve dağılması olaylarının her biri ayrı ayrıdır.

Binlerce yıl süren hurafe, evham, bilim adamları ile din adamları arasındaki görüş ayrılıkları ve ihtilaflar, gerçeklik güneşi olan Hz. Baha'ullah'ın doğuşuyla artık ortadan kalkmıştır. Bu incelemede Hz. Baha'ullah'ın " Ey Kardeş ! Kıyametin manasını idrak et ve merdud⁵ olan insanların sözlerinden kulağını arıt..."⁶ buyurduğu göz önüne getirip uygulamaya geçeceğiz. Bu incelemede, kıyametle alakalı en önemli ve yaşamsal problem çözülmeye çalışılacaktır. Bu problemin çözümü için Hz. Baha'u'llah'ın kılavuzluğuna yönelerek derince düşünmek gerekmektedir. İkan'da buyuruyorlar:

"İman yolunda yürüyüp İkân kedeinden içmek isteyen, bütün dünya bağlarından arınmalıdır; yani, kulaklarını şunun bunun sözlerinden, gönüllerini gerçeğe perde geren boş kuruntulardan, ruhlarını aldatıcı maddi yaldızlardan ve gözlerini fani kelimelere

¹ Ümmetler, dinler

² Dinler Tarihi- Bahtaver

³ Muadın anlamı- Ölümden sonra tekrar dirilmesi

⁴ Kıyam, ayağa kalkmak demektir. Kıyamet de aynı anlamda olup

kıyam'ın kelime itibariyle dişisidir (muanestir).

⁵ Reddedilmiş

⁶ İkan Kitabı

bakmaktan uzak tutmalıdır. Onlar, Tanrı'ya tevekkül edip, O'na yapışarak, O'nun yolunda yürümelidirler. Bu takdirde, onlar, Tanrı ilim ve irfanı güneşinin ışıklarıyla aydınlanmaya layık ve göze görünmeyen sonsuz başışları yansıtmış olurlar. Başka türlü de olamaz; çünkü, bir insan bilir bilmez kimselerin sözlerini, eylemlerini ve davranışlarını Hakk'ın ve O'nun dostlarını tanıyıp anlamakta bir terazi diye kullanmak isterse, hiç bir vakit izzet sahibi Rabbı tanıma cennetine giremez, Birlik Sultanı'nın ilim ve hikmet pınarlarına erişemez, ölümsüzlük illerine ayak basamaz, Tanrı'ya yakınlık şarabından içemez, Tanrı rızası nimetinden pay alamaz."

Dr.Mehmet Marufi
Mart 2001

Giriş

Eski Toplumlarda Kıyamet İnancı:

Eski Mısır: Eski Mısır'da her şehire özel adlandırılmış bir Tanrı'ya inanıyorlardı, tüm Mısır ülkesi içinde en büyük Tanrı olarak O'ziris denen Tanrı'ların Tanrı'si bilinirdi ve onun hükümdarlığındaki yeşilikler dolu cenneti "Yaloo" diye adlandırılmıştı. O günkü Mısırlıların inancına göre herkesin ruhu örneğin kuş ve benzeri bir eşi varmış, ruhun her bedene bağlı olduğu için cesetlerin yok olmasından hoşlanmazlardı. Mumyalastırmanın nedeni, bedenin uzun zaman baki olmasını sağlamaktı. Cesetten ayrılan ruhu ise bir kayığa binip Nil nehrinden bir çok badiyeleri arkaya bırakıp ruhların en büyük mahkemesine ulaşarak Büyük O'ziris ve 42 yardımcı hakimlerin huzurunda durumu incelenerek durumu olumlu görüldüğü takdirde "Yaloo" cennetinde girmeye hak kazandığı inancı vardı.

Kalde- Aşur- Sümer: Keldani ve Aşur'lularda, ölümden sonra diriliş inancı Mısırlılar kadar net değildi. Kaldani, Aşurlu ve Sümer'lerce mükafat ve ceza bu dünyadadır, ayrıca insanoğlunun ölümden sonra yok olmayıp ruhunun varlığı defin merasimi ve ölümden sonraki yakınları ve akrabalarının onu yad etmelerine bağlı olduğunu inanırlardı. Ölümden sonra ruh bir gemiye biner ve kuzeydaki ölümler diyarına varıp kraliçe Beltis'in bulunduğu yedi kuleden ibaret olduğu diyarda sınav ve muhakeme yapılır, sınavdan geçemeyenler en şiddetli azap ve işkenceye maruz olurlar, sınavdan geçenler ise gece kuşu şeklinde ebedi şafaklarda uçmaya hak kazadıklarına inanırlardı.

Yunan: Yunan mitolojisinde cennetten ziyade cehenneme özel bir önem verilmiştir. Şöyle ki; ruhlar ölümden sonra yer altında mevcut olan karanlıklar dünyası olan cehenneme yönelip bu mekanda yırtıcı hayvanların bulunduğu inanılmakta idi. Cehennemde Tanrı'ların Tanrısı herkesi muhakeme ederek iyi işler işlemiş olanların çimenlerle kaplı Elize diye adlandırılan özel bir mekâna yerleştireceğine, kötülük işleyenlerin de perişanlık, fırtına ve kar olan ayrı bir mekanda yerleştirileceğine inanırlardı.

Cermen: Savaşçılar, ölümden sonra ruhlarının semada, saraylardan oluşan cennette özel hazırlanmış yerleri olduğu inancında idiler.

Hindistan: Çok karmaşık Hint felsefesinde, Buda ve Hindu dinlerinde mükafat ve ceza ancak ruhun başka bir bedene intikal etmesiyle ortaya çıktığına inanırlardı.

Çin: Çok eski olan Çin mitolojisinde cennet ve cehennem inancını, tıpkı dünyadaki idari, sosyal ve yapısal durumuna göre tahayyül etmişlerdi. Yani cennet ve cehennemin şehirlerden ve köylerden ibaret olup içinde padişah, hakimler, memurların varlığı ayrıca her şehrin dervazesi¹; içinde saraylar ve ruhların yerleşmesi için her ruha ait özel mekanların varlığına inanırlardı. Cehennemin esas önemli şehrini "Fung To" adlı giriş yerinde şeytanların varlığı, cennetin ise büyük, içinde havuzların bulunduğu, büyük bağlar ve bu havuzda iyi ruhların yıkanarak nilüfer

¹ Şehrin ana giriş kapısı

çiçekler içinde süslü on handan geçerek batısında saadet diyarına girilen bir mekânın varlığına inanırlardı.

Japonya: Japon mitolojisinde Cehennem, yer altında 8 kat ateş ve 8 kat buzdan ibarettir. Cehennemdeki en büyük kadı "Ama Huto" dur. Onun 18 komutanı ve 80,000 askeri vardır ve huzurunda iki tarafında iki kesilmiş baş vardır. Onun karşısında hiç bir kimse yalan söyleyemez. Ruhların günahları tartılır, hak ettiği kata gönderilir. Japon mitolojisinde her ne kadar cennetten bahs edilmiş ise de cennetin özelliklerinden bir işaret yoktur.

Söylentilere göre nerdeyse bütün eski kavimler; Slavlar, Meksikalılar, Perulular, Afrikadaki birçok kabileler ölümden sonra tekrar yaşam cennet ve cehennemin varlığına değişik biçimlerde inandıklarını görüyoruz¹.

Yahudilik: Tevrat'ta, ölümden sonraki dünyanın tanımı açık bir şekilde yoktur, ancak ruhun ebedi oluşu hakkında bazı işaretler bulmak mümkündür.

Tevrat- Tekvin'in ilk bablarında Adem'in isyanı ve itaatsızlığından dolayı cennetten kovulduğunu ve bu şekilde dünyaya bağlandığını, dolayısıyla Yahudi kavmi için cennete ulaşmanın olanak dışı olduğu inancı yerleşirken, İran Şahı Kuroş Yahudileri Babillilerin esaretinden kurtardıktan sonra diğer kavimlerle gelişen münasebetlerle elde ettikleri bilgi ve düşünceleriyle birlikte cennet ve cehennemin varlığı din alimlerinin eserlerinde yer aldı. Bu inanç sistemine tabiidir ki ; Tevrat'ta rastlamak mümkün değildir.

Dante, cennet ve cehennem kitabında diyor ki; Kudüs'un güney batı tarafında Ken'aniler döneminde Finikedde zalim Padişahlara küçük çocukların kurban edildiği Hinum diye bir yer varmış, bu yöre sonra Ce-Hinum veya Cehim² olarak adlandırılmıştır. Yukarda anlatılan inançlar Tevrat'ta değil Yahudi alimlerin sonradan kitaplarında geçmiştir ve böylece Yahudiler arasında öbür dünya , cennet ve cehennem kavramları anlam kazanarak inançları arasında girmiştir.

Zerdüştin: Zerdüştin veya Zertüştin dininde, ölümden sonra hayat, cennet ve cehennem inancı çok açıktır. Hatta Sırat köprüsü inancı ilk olarak burada görülmektedir. Zerdüştin dinindeki inanç şöyledir: Büyük günde(Vapesin-kıyamet) bütün ölümler Adalet terazisi karşısında olacaklar, iyi ve kötüler hepsi Çinevat (Sırat) köprüsünden geçerler. İyilere köprü genişler ve rahatca geçerler, kötülere ise köprü daralır ve kıldan ince bir hal alır. Kötüler buradan geçerken ateşten oluşmuş nehre düşerler ve ateşten oluşan dalgalara sürüklenirler.

Hristiyanlık: Hristiyanlık mezheplerinde Kıyamet, cennet ve cehennem ile ilgili inanç ve görüşler birbirleriyle çok farklılık gösterir.

Matta bab 25- ayet 46 " Ve bunlar ebedi azaba, fakat salihler ebedi hayata gideceklerdir."

Yuhanna bab 5- ayet 28 " Buna şaşmayın; çünkü saat geliyor ve o saat kabirlerde olanların hepsi onun sesini işitecekler, iyilik işleyenler hayat kıyametine ve kötülük işleyenler hüküm kıyametine çıkacaklardır."

Pavlusun Selaniklilere 1. Mektubu Bab 4- ayet16 "Çünkü Rab kendisi yüksek nida ile, baş meleğin sedası ile ve Allah'ın borusu ile gökten inecek; ve önce Mesih'te ölümler kıyam edeceklerdir. Ondan sonra biz yaşamakta olanlar, bırakılmış olanlar, onlarla birlikte Rabbi havada karşılamak için bulutlarda alınıp götürüleceğiz: ve böylece daima Rab ile beraber olacağız. İmdi bu sözlerle birbirinizi teseli edin."

Müslümanlıkta

Kur'an'da Kıyamet

Kıyamet veya kıyamet anlamına gelen Yevmu'l kıyamet, yevme'ul hasret, Yevmu'l nedamet, Yevmu'l muhasibe, Yevmu'l musa'ele, Yevmu'l musabaka, Yevmu'l munakaşa, Yevmu'l zelzele, Yevmu'l demdeme, Yevmu'l saike, Yevmu'l vaka'a, Yevmu'l kari'a, Yevmu'l racife, Yevmu'l radife, Yevmu'l gaşiye, Yevmu'l dahiye, Yevmu'l azife, Yevmu'l hâke, Yevmu'l tâme, Yevmu'l sâhhe, Yevmu'l talak, Yevmu'l ferak, Yevmu'l mesak, Yevmu'l kisas, Yevmu'l tenâd, Yevmu'l hesab, Yevmu'l maâb gibi kelimelerin hepsinin tek bir olayın anlatımı olmadığını Kur'an'daki 800

¹ Kamus, cilt 3- Abdu'l Hamid İşrak-haveri

² Cehim (Arapça) cehennem demektir. Cehennem (Farsça)

yerinde kıyametle ilgili yukardaki sözcükler geçmiştir. Aşağıda kıyametle ilgili bazı ayetleri örnek olarak görelim:

Zümer- 67 “Yeryüzü Kıyamet günü O’nun avucundadır; gökler de O’nun sağ elindedir”¹

Tegabun -9 “Toplanma gün için , sizi bir araya getirdiği gün”

Secde- 25.” Muhakkak ki Rabbin ayrılığa düştükleri şeylerde kıyamet günü aralarında hükmedecek.”

Meryam -39 “ Hasret günü (kıyamet gün) ile onları uyar, bu iş olacaktır ve onlar gaflette olup iman de etmiyecekler.”²

Tâ-Hâ - 124 “Benim kitabımdan yüz çeviren bilsin ki onun dar bir geçimi olur ve kıyamet günü de onu kör olarak haşr ederiz.”³

Bakara- 56, “Ölümünüzden sonra, şükredesiniz diye sizi tekrar diriltmiştik”

En’am- 31 “Allah’a kavuşmayı (Leka’ullah) yalanlayanlar doğrusu kaybedenlerdir ki kıyamet saati onlara ansızın gelince, ağırlıklarını arkalarına yüklenerek “Dünyada işlediğimiz büyük kusurlardan ötürü yazıklar olsun bize” deler.”⁴

Rûm 14: “Kıyamet koptuğu gün, işte o gün ayrılırlar.”

Zümer 31: “Ey İnsanlar ! Sonra siz, kıyamet günü Rabbinizin huzurunda duruşmaya çıkacaksınız.”⁵

Tegâbun 9 : “Toplanma günü(hesap sormak) için, sizi bir araya getirdiği zaman.”⁶

Bakara 9 : “Rabbimiz ! Doğrusu geleceği şüphe götürmeyen günde, insanları toplayacak olan Sensin. Şüphesiz ki Allah verdiği sözden caymaz.”

Rûm-14 : “Kıyamet koptuğu gün, işte o gün **ayrılırlar (Yeteferekun).**”⁷

Hacc 69 “Allah yaptığınızı çok iyi bilir; ayrılığa düştüğünüz şeyler hakkında, kıyamet günü aranızda Allah hükmedecektir de.”

Secde 25: “Muhakkak ki; Rabbin ayrılığa düştükleri şeylerde Kıyamet günü aralarında hükmedecektir.”

Isra 58 : “kıyamet gününden önce ortadan kaldırmayacağımız veya çetin azaba uğratmayacağımız bir şehir yoktur. Bu, kitab’da yazılıdır.”

¹ Tanrı’nın avuçu ve sağ eli tabiidir ki zahiri anlamda değildir.

² Kıyametin korkurucu ve şaşırtıcı alemetlerle gaflatta kalmak mümkün müdür ? Ayrıca o gün hesap ve kitap günüdür, iman etmemenin anlamı nedir?

³ Kıyamette körlük , yeni zuhur eden hakikatı görmemek demektir.

⁴ Ansızın kıyametin kopmasına dikkat etmek gerekir. Hem ansızın gelir, hem de küçük ve büyük alametler ortaya çıkacaktır.

⁵ Rab madde ve cisim olursa , insanlara ona kavuşabilirler, görünmez bir varlık olduğuna göre onun temsilcilerine (peygamberlerine) kavuşmak demektir.

⁶ Milyarlarca sene evvel ölmüş olan insanları bu kadar uzun yıl bekletmek ve bizlerin de milyarlarca yıl (Jeologların dünyanın ömrü milyarlarca yıl sonra bitecektir diye hesap ediyorlar) sonra sözde kıyamette tekrar diriltmekte

⁷ Bir çok ayetlerde kıyamet gününde insanların toplandığı gün olarak vurgulanmıştır. Fakat bu ayette ayrılırlar diye buyuruyorlar. Her iki anlam da mümkündür.

İsra 97: "Biz onları kıyamet günü yüzükoyun, körler, dilsiz ve sağır olarak haşrederiz.Varacakları yer cehennemdir. Onun ateşi ne zaman sönmeye yüz tutsa hemen alevini artırırız."¹

Mehdi'nin zuhuru kıyamet alametlerindendir

Huzeyfe'den rivayet edilmistir:

"Aranızda "Nübüvvet" Allah'ın istediği kadar sürer sonra onu kaldırmayı istediği zaman da kaldırır. Ve Allah'ın murad ettiği kadar devam eden "Siddetli bir Meliklik" idaresi gelir.. Sonra onu kaldırmayı istediği zaman kaldırır. Sonra zorba bir idare gelir. Sonra da "Nübüvvet yolu üzere bir hilafet" gelir." Ve

"Nübüvvet "nebi" kökünden gelip, peygamberlerin Allah'ın emriyle vazifeli olarak insanları doğru yola davet etmeleri görevini tarif eder.

Allah dilediği kuluna Nübüvvet vazifesi verir. Peygamberlik çalışma ve istemeye elde edilmez. Mehdilik görevi de aynı şekilde Allah'ın dilemesiyle onun istediği şahsa verilir. Mehdi bu makama kendi gayreti ile gelmeyecektir. Velayet makamına ulaşmak için bir gayret ve çaba gerekirken Nübüvvet yolu için böyle bir şart yoktur, burada seçilmek sözkonusudur."²

"Peygamberimiz ashabının (r.a.) Tevrat ve Incil'de müjdelenmeleri gibi, Mehdi (a.r.) da diğer peygamberlere indirilmiş kitaplarda müjdelenmektedir, ondan övgüyle bahsedilmektedir.

Mehdi, bizden, Ehl-i Beyt'tendir.

...Abdullah b. Mesud (r.a.) dan; Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: ...Biz öyle bir ev halkıyız ki; Allah bizim için ahireti dünyaya tercih etmiştir. Benim Ehl-i Beytim muhakkak benden sonra **bela, kaçırılma ve sürgüne uğrayacaktır.**

Benden sonra Ehl-i Beytim bela ve mihnetlerle karşılaşacaklar ve darba maruz kalacaklardır. Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman,

« Allahu alem, Ehl-i Beyt'ten gelecek olan Hz. Mehdi (a.r.) de bu gibi eziyet ve sıkıntılarla karşılaşacaktır. Aşağıdaki peygamberimizin hadisi böyle bir durumu "Mehdi'nin biat sırasında kendisinin birçok **kahr ve haksızlığa uğradığını insanlara açıklayacağını**" haber vermektedir. »³ Geçmiş ilahi peygamberlere de aynı davranışları aşağıdaki ayetlerde görebiliriz :

6/34- "Andolsun senden önce de elçiler **yalanlandı**; onlara, yardımımız gelinceye kadar yalanlandıkları ve **eziyete** uğratıldıkları seye sabrettiler..."

44/14- Sonra, ondan yüz çevirdiler ve dediler ki: "(Bu,) **Öğretilmiştir, bir delidir.**"

51/52- İste böyle; onlardan öncekiler de bir elçi gelmeyiversin, mutlaka: "**Büyücü ve cinlenmiş**" demişlerdir.

23/25- "O, kendisinde **delilik** bulunan bir Ademdan baskası değildir, onu belli bir süre gözetleyin."

26/29- (Firavun) dedi ki: "Andolsun, benim dışımda bir ilah edinecek olursan, seni mutlaka **hapseatacağım**".

¹ Kıyamette kör, dilsiz ve sağır zahiri körlük, dilsizlik ve sağırlık değil. Kıyam edecek İlahi zuhur karşısında imandan mahrum olan manevi gör, sağır ve dilsizdir.

² Ramuz El-Ehadis, 1/257 (Ebu Davud "Tayalisi" -Ahmed b. Hanbel "Müsned"inden)

³ Bu hadis *Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman* isimli kitabın Süleymaniye Kütüphanesinde bulunan el yazılı bir nüshasında mevcuttur.

33/69- Ey iman edenler, Musa'ya eziyet edenler gibi olmayın; ki sonunda Allah onu, demekte olduklarından temize çıkardı. O, Allah katında vecihtir.

37/97- Dediler ki: "Onun için (yüksekçe) bir bina inşa edin de onu çılgınca yanan ateşin içine atın."

68/51- O inkar edenler, zikri (Kur'an'ı) isittikleri zaman, seni neredeyse gözleriyle devireceklerdi. "O, gerçekten bir delidir" diyorlar.

46/35- Artık sen sabret; Resullerden azim sahiplerinin sabrettikleri gibi, Onlar için de acele etme..."

"Bu rivayetlerden de anladığımız kadariyle ümmetin ömrü Hicri 1400 yılına kadardır. Hicri 1400 yılında O (bin yıllık) bir gün bitmiş oluyor. Halbuki ümmet o bitiş gününde halen vaadedilen Hz. Mehdi (a.r.)'yi bekliyordu. O zaman O (bin yıllık) bir gün uzatılarak, Hz. Mehdi (a.r.)'nin vazifesini yapmasına müsait hale getirilecektir.

Imam Rabbani, Mehdi'nin peygamberimizin vefatından 1000 (bin) sene geçtikten sonra ikinci binin içinde geleceğini bildirmektedir
Dakkak b. Zeyd-ü Cüheni'den rivayet ettiler.

Ben gördüğüm bir rüyayı Resulullah (s.a.v.) 'e anlattım. Bu rüyada Peygamber (s.a.v.) yedi basamaklı bir minberin en üst basamağında idi: O buyurdu ki, Yedi basamaklı gördüğün minber su dünyanın ömrü olan yedi bin senedir. Ben de O'nun son bininde olacağım."¹

"Resulullah (s.a.v.)'in ümmeti arasından çıkanlar pek kamildirler. Yani Resulullah (s.a.v.)'in irtihali üzerinden bin sene geçtikten sonra isterse az olsunlar. Onların pek kemalli olmaları şunun içindir ki: Şeriatin takviyesi, pek tamam teklile hasıl ola. 1/440 Aradan bin sene geçtikten sonra, Mehdi'nin gelişi de bunun içindir. Onun mübarek kudumünü (gelişini), Hatem'ür-rusul Resulullah (s.a.v.) müjdelemiştir. İsa (a.s.) dahi aradan bin sene geçtikten sonra nüzul edecektir."²

"Peygamber Efendimiz'in vefatından bin sene geçtikten sonra ikinci bin yılına girilir. Imam-i Rabbani Hazretlerinin yukarıdaki izahlarına göre ikinci bin yılı içerisinde Hz.Mehdi (a.r.) gelecektir. Bunun için en uygun zaman 1400-1600 yılları arasındır. Bu seneler ikinci bin yılının tam ortasıdır. 1400'den 1500'e kadar İslamın hakimiyeti, 1500-1600 yılları arasında da bozulma ve kıyamet beklenecektir.

Bu ümmetin ömrü bin (1000) seneyi geçecek fakat bin beş yüz (1500) seneyi aşmayacaktır."³

"Bu 313 kişi gece abid, gündüz kahraman niteliği taşımaktadır. "⁴

"Mehdi'nin yardımcılarını Arap olmayacak, diğer milletlerden olacak."⁵

"7 sene ile tahdid edilme, bütün ülkelere tam manasiyle yedi sene hakim olması itibariyledir. 9 sene ile tahdid edilmesi, Kostantiniyeyi fethetme müddedi itibariyledir. 19 yıl ile tahdidi, Süfyani ile savaş yapması onu öldürüp hakim olması ve bütün insanların emrini altına girmesi

¹ Kitab-ül Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy-il Ahir Zaman, 89

² Mektubat-i Rabbani 1/440

³ Kıyamet Alametleri, 299

⁴ Kıyamet Alametleri, 169

⁵ Kıyamet Alametleri, 187

itibariyledir...”¹

(Hz. Bab’ın Emrinin açıklaması 1844 yılında ve şehadeti yedinci yılda 1850 tarihinde vuku bulmuştur. Hz. Baha’ullah’ın sırrı Emrinin açıklaması Tehran (Siyahçal’de 9 sene ve Bagdat’ta 1863 yılında tam 19 sene Hz. Bab’ın Emrinin açıklamasından sonra olmuştur.)

“Naim b. Hammad, Ibni Abbas’tan tahrir etti:

Mehdi bizden Ehl-i Beyt’ten bir **gençtir**. İhtiyarlarınız ona yetismeyecek, gençleriniz ise onu ümid edeceklerdir. Allah diledigini yapacaktır.”²

“Hz. Ali (r.a) rivayet etmiştir:

(Mehdi) bizden, Kureys’den bir **gençtir**, aynı zamanda gelip Allah yolunda onu (hazinelere-malları) taksim edecektir.”³

“Hz. Ammar b. Yasir’den (r.a.) rivayet edilmistir:

Ya Abbas! Bu isi Allah (c.c.) benimle başlattı, senin sülalenden biri ile bitirecek o **delikanlı** (Mehdi) dünyayı evvelce zulümle dolduğu gibi tekrar **adeletle** dolduracaktır.”⁴

”Mehdi’nin bayraktarı, sakalı hafif, rengi sarı, küçük bir **genç** olacaktır.”⁵

“Onun bayraktarı doğudan Temimi soyuna mensup bir **genç** olacaktır.”⁶

“**Mehdi, doğu ile batı arasındaki her yeri fetheder.**”⁷

“*Cehennem’in büyüklüğü*- İmam Gazalî anlatıyor: “ Onu dört ayaklı büyük bir camış şeklinde yetmiş bin yuları ile, her yuların halkasından yetmiş bin melek tutarak getireceklerdir. Evet yetmiş bin tane de o yularlarda halka bulunacaktır ki bütün dünya demirleri bir araya getirilirse o halkanın tek demirine eşit olamaz. Her halkanın başında bir melek, beraberinde bir topuz olduğu halde bulunacaktır ki o topuzla dağlara bir vursa dağlar param parça olur. Yere vursa yer dağılır. O bir ellerinden kurtulşa, çok büyük olduğu için hiç kimse onu tutamaz. Onu gören mahşer halkı diz üstü çökecek hatta peygamberler bile şaşkına uğrayacak.”⁸

Cehennem’in konuşması: Ei-Hafıız Abdu’l Gani rivayet ediyor: Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: “ Allah Kıyamet günü tüm insanları tek bir yerde topladığı zaman, cehennem ateşi birbirine binmiş bir halde, beraberinde hazinesi (bekçileri) bulunarak çıka gelip şöyle diyecek: “Rabbımın izzeti hakkı için, beni kocalarımla başbaşa bıraksın, o kocalarım ki insanların boynuna bir çırpıda beraber yapıştık”, “peki senin kocaların kimdir ?” diye sorduklarında şu cevabı verecek: “bütün kibirliler ver zorbalar, benim kocamdır.”⁹

Cehennem’in dayanılmaz sıcaklığı ve dipsiz derinliği: “Cehennem ateşi bin sene tutuşturuldu ve nihayet zifiri karanlık halini aldı. O, kapkaranlıktır.” (Tirmizi)

“Dünyada yaktığınız ateşin sıcaklığı, cehennem’in sıcaklığının yetmiş parçasından bir parçasıdır.” “Ey Allah’ın Resûlü, o yeterliydi !”- “O, doksan dokuz parça daha artırıldı.” (Müslüm)”¹⁰

¹ Kıyamet Alametleri, 184 s.84

² Kitab ul Burhan Fi Alamet-il Mehdiyy il Ahir Zaman , 23

³ Kıyamet Alametleri, 202

⁴ Rumuz El-Ahadis, 498 (Dare Kutni’nin Sünen’i)

⁵ El-Kavlu’l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar, 51

⁶ El-Kavlu’l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar,26

⁷ El-Kavlu’l Muhtasar Fi Alamatil Mehdiyy-il Muntazar,57

⁸ İmam-I Şa’ranî, Ölüm, Kıyamet ver Diriliş. Pamuk yayınları. İstanbul, 1998

⁹ İmam-I Şa’ranî, Ölüm, Kıyamet ver Diriliş. Pamuk yayınları. İstanbul, 1998

¹⁰ Ölüm, Kıyamet ver Diriliş. S. 268

“Resûlullah şöyle buyurmuştur: “ Eğer şu mescidde yüz veya daha fazla insan olsa, sonra cehennem ehlinen bir Adem teneffüs etse, onları yakar.” (Bezzar Müsned’inde)¹

Cehennem ehlinin azabı:

Hac süresi ayet 21- “Demir topuzlar da onlar içindir.”

Mü’min süresi, ayet 71-72:“Boyunlarında halkalar ve zincirler olarak kaynar suya sürülür, sonra ateşte yakılırlar.“

Müzzemmil süresi, ayet 12-13:“Şübhesiz katımızda, onlar için ağır boyunduruklar,boğazı tıkayan bir yiyecek ve can yakan bir azab var.“

Haka suresi, ayet 32:“ Sonra onu boyu yetmiş arşın olan zincire vurun !.“

Cehennem ehlinin cehenneme girişi:

“ Duyduğumuza göre, onlar cehenneme yaklaştıklarında gözlerinin bebekleri yerinden çıkıp akacak ve onlar, oraya, elleri ayakları bağlı ve gözleri kör olarak gireceklerdir.”²

“ Hadiste varit olmuştur:“ Cehennem ateşinin alevi, ehlini yukarıya fırlatıp çıkaracak. Uzaktan cennet ehlini görecekler, alevden kuş uçuşu gibi uçacaklar, fakat cennet ehli ile aralarında bir perde bulunacaktır.”³

Cehennem vadileri:

“ Ebu Said el-Hudrî (r.a.)’dan: Resûlullah (s.a.v.) Cenab-ı Hakk’ın:“Onu sarp bir yokuşa sardıracağım“ (Müddessir süresi,ayet 17) kavlinin yorumunda şöyle buyurdu: „O cehennemde, kâfirin kırk yıl çıkıp indiği bir bağdır.”⁴

“ Ebu İyad der ki:“Cehennem ehlinin irinlerini aktığı bir çukurdur.”⁵

“Ebu Said el-Hudrî (r.a.) der ki:“ O, iki dağ arasında bir vadidir ki,kâfir oradan aşağıya doğru kırk yıl iner de yine de dibine ulaşamaz.”³

KİYÂMET ALÂMETLERİ

“Muhterem kardeşlerim! Bir insanın kendisi öldüğü zaman, kıyameti kopmuştur. Hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(İzâ mâtel insânü) “İnsan öldüğü zaman, (fekad kâmet kıyâmetühû) onun kıyameti kopmuştur.” Bitti onun işi... Öldü, kıyameti koptu.

Bil bakalım ben ne zaman öleceğim, bil bakalım sen ne zaman öleceksin?.. Bilmiyoruz. Her an ölebiliriz. Ya sekte-i kalbden ölürüz, ya tepemize uçak düşer, ya trafikte bir araba çarpar... Bir şey olur, her an ölebiliriz. Yâni, bir adım daha atmağa halimiz var mı, yok mu bilmiyoruz. Onun için kıyamete hazırlanın!

Nitekim, Peygamber Efendimiz’e birisi gelip, “Ne zaman kıyamet kopacak yâ Rasûlallah?” dediği zaman, Peygamber Efendimiz ona dedi ki: “Sen onun için ne hazırladın?..”⁶

¹ İmam-I Şa’ranî, Ölüm, Kıyamet ver Diriliş. Pamuk yayınları. İstanbul, 1998 S.268

² İmam-I Şa’ranî, Ölüm, Kıyamet ver Diriliş. Pamuk yayınları. İstanbul, 1998

³ İmam-I Şa’ranî, Ölüm, Kıyamet ve Diriliş. Pamuk yayınları. İstanbul, 1998 S.275

⁴ İmam-I Şa’ranî, Ölüm, Kıyamet ve Diriliş. Pamuk yayınları. İstanbul, 1998 S.276

⁵ İmam-I Şa’ranî, Ölüm, Kıyamet ver Diriliş. Pamuk yayınları. İstanbul, 1998 S.276

⁶ Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

Güncel Meseleler kitabından:

Dervişan İnternet Dergisi. Yıl 1 Sayı:9 (1 Mart 2001)

Bahai Görüşü

İnsan olarak bilgiyi ve malumatı iki şekilde elde ederiz. Birincisi duyu organlarımızla hissettiğimiz, ikincisi aklımızla algıladığımız şeylerdir. Hayvanlarda sadece duyu organları ve insanlarda ise hem duyu organları hem de akılsal özellikler vardır.

Duyusal algılamalar, duyu organlarımızla yani; göz, kulak, burun, dil ve deri aracılığıyla mümkündür. Ancak akıllarımızın, maddesel ve harici bir varlık göstermeyen şeyleri algılaması söz konusudur. Akıl insanlara özgü ve hayvanlarda bulunmayan bir özelliktir. Aklın algılanması madde değil mânâdır. Örneğin aklın kendisi, sevgi, bilim, akıl, yer çekimi ve benzeri varlıklar akıl ile idrak edilebilenlere “Hakikat-i makûle” denir. Bu hakikat-i makûle’yi ifade etmek vasıflandırmak veya canlandırmak için somut benzetmeler ve kalıplara tarif edilmiştir, anlaşılması güç ve maddesel olmayan gerçekler, doğada hissettiğimiz nesnelerle izah edilir. Örneğin hüznün ve sevinç duygularımızı yani mana ve ruhsal gerçekleri anlamak ve ifade etmek için duygularımızı maddeselleştirerek “kalbim açıldı”, “kalbim daraldı” şeklinde ifade etmekteyiz. Halbuki kalpte ne bir açılma ve ne de bir daralma söz konusudur. Gene başka bir örnek; Falan adam çok yükseldi dediğimiz zaman, fiziksel olarak bir yükselme söz konusu değil, bu ilerleme ve yükselme soyuttur yani başarının sembolüdür, yoksa başarılı olanda fiziki olarak bir değişiklik yoktur. Başka bir örnek; İlim nura ve cehalet karanlığa benzetiliyor, ilim ve cehalet, duygularımızla anladığımız bir özellik olmadığından bu keyfiyeti doğada hissedebildiğimiz bir benzetme ile ifade ediyoruz.

İşte manevi ve ilahi gerçekler de maddesel bir keyfiyeti olmadığı için bunları daha rahat anlaşılabilir diye hissedebildiğimiz ve daha kolay algıladığımız benzetmelerle ifade edilir..Onun içindir ki; maddesel ve haricen mevcut olmayan ve duyu organlarıyla algılanamayan tüm makûle (Akılla idrak edilen) gerçekleri temsil, teşbih ve örneklerle tarif ediyor.

Kıyam ayağa kalkmak anlamındadır. Kıyamet kıyamın dişi (müennes) isimdir. **Tanrı mazharının kıyam etmesi olayı Kıyamettir.**

* Mufavezat (Hz. Abdu’l Baha)

Bahai dininde din; sabit ve katı bir nizamdan ibaret olmayıp tam tersine devamlı gelişen ve diri bir gerçek olduğu inancı vardır. Dinlerin canlanması ve gelişimi kıyametler sayesinde. Kıyamet veya Tanrı tarafından gerçekleşen ruhani devrimde varlık aleminde ruhani bir gücün doğmasıdır. Yani dinin **esas**ında gelişim ve teferruatta değişim olur. Bakara. 106- *“Herhangi bir ayetin hükmünü yürürlükten kaldırır veya unutturursak , onun yerine daha hayırlısını veya onun benzerini getiririz. Allah’ın her şeye kâdir olduğunu bilmez misiniz ?”*

Hz. Bab buyuruyorlar: *“ Benim zuhurum ve ayetlerimden daha büyük bir cennet olamaz ve bana ve ayetlerimden yüz çevirmekte de daha büyük bir nar (ateş) olamaz.”*

Gene: *“ Tanrı’dan yüz çevirme ve O’na iman etmemekten daha büyük bir azap yoktur, keza Allah’a ve O’nun ayetlerine iman etmekten de daha büyük bir cennet yoktur.”*

Hz. Baha’ullah buyuruyorlar: *“ Birinci makamda ve ilk mertebede cennet Hakkın rızasıdır, her bir kimse O’nun rızasına erişirse o cennet-i Ul’ya’dan sayılır.”*

Kıyametle ilgili bazı olayların aydınlanması ile kıyamet kavramı daha da anlaşılır olur. Bunlardan : Ölüm ve dirilme, Tanrı ile görüşme (Leka’ullah), cennet ve cehennem ve benzeri olaylardır. Bu olayların hiç birisi maddeten olmayıp manevi anlamında yorumlanması gerektiği, diğer bölümlerde kutsal kitapların buyruklarından basiret erbabına göre apaçık delillerden hareketle anlaşılabilir

Hz. Baha’ullah Sabır levhinde (Maidey-i asımani cilt 4, sayfa 291de) buyuruyorlar:

“Bu öyle bir kıyamettir ki; onda Zatının Mazharıyla Tanrı kıyam etmiştir, ki; siz ondan perdelenmiş bulunmaktasınız, nasıl ki önceden de bütün yeryüzü sakinleri Muhammed’in

kıyamında perdelenmiş oldular. Siz cehaletlerin ve yüz çevirmelerin denizlerinde boğulmaktasınız. Söyle ! Siz, O'nun gününde O'nunla görüşmeye vaad edilmişsiniz. İşte şimdi vaad edilen geldi ve Celal ufkunda Cemali göründü.”

İkan , s. 62: “ Binaenaleyh, her kim her zuhurda bu parlak ve erişilmez derecede yüce nurları ve ışık saçan güneşleri tanır, Tanrı ile yüzyüze gelmiş ve O'nun likası ile müşerref olmuş olur. Bu kimseye ancak Tanrı nefsinin kendi Küllî Mazharında kıyam demek olan kıyamete müyesser olur. Bütün kitaplarda bahis mevzu edilen ve gününün geleceği müjdelenen bulunan Kıyametin manası işte budur. Bu günden daha aziz, daha büyük ve daha muazzam bir gün tasavvur olunur mu ? Yazık değil mi ki; bir insan böyle bir günü elden kaçırsın, bu günde Rahmanın katından nisan yağmuru gibi yağın nimetlerden mahrum kalsın? Nasıl olur da insan, bu günden daha büyük bir gün ve Emirden daha şanlı bir Emir olmadığı bu kadar sağlam deliller ile ispat edildikten sonra kalkar da evhamcılarının evhamına ve zancıların zannına kapılarak böyle bir inayetten nasipsiz kalır? Evet nasıl olur da insan, aklı başında kimseler için hiçbir bahane ve irfan ehli için hiçbir kaçamak yeri bırakmayan böyle kuvvetli delillerden sonra, bunların sözlerine kulak verir? Acaba şu: “Kaim (veya Mehdi) kıyam eyleyince Kıyamet kopar” meşhur rivayetini işitmemişler midir? Şunu da hatırdan çıkarmayalım ki; imamlar, o sönmez ışıklar, Kıyamette vukua geleceği herkesçe kabul edilen şu “ Allah'ın kendilerine bulut gölgesi altında gelmesinden başka bir şey mi bekliyorlar?” (Bakara-210) ayetindeki hadiseyi Hz. Kaim ve onun zuhuruyla tefsir etmişlerdir.

Şimdi, ey birader, Kıyametin manasını böyle anla ve kulağını bu reddedilmiş adamların boş lâkırdılarına kapa. Feragat alemlerine ayak basacak olursan, bu günden daha büyük bir gün ve bu kıyametten daha büyük bir kıyamet tasavvur edilmeyeceğini görürsün. Bu günün tek bir iyi ameli yüz bin senenin amellerine mukabildir... Bu süfli mahluklar Kıyametin ve likanın manasını anlamadıklarından O'nun feyzinden büsbütün perdelenmişlerdir.”

Yukardaki Hz. Baha'ullah'ın İkan'da açıkladıkları gibi tüm geçmiş peygamberler önceki zuhurun kıyameti sayılır. Başka bir ifade ile her peygamber bir kıyamettir. İncil'de Hz. İsa kendisini açıkça kıyamet ilan etmiştir: Yuhanna- 25 “İsa ona dedi: Kıyamet ve hayat benim”.

(bir ayet daha var buraya getirelim), Hz Ali'nin meşhur buyruğu “Ben kıyametin kopmasıyım” Nehc'ul Belage. İmam Cafer-i Sadık buyurmuştur “Kaim kıyam eyleyince Kıyamet kopar” Kur'an'da Furkân suresinde ayet 11'de Zaten onlar saati (kıyamet) yalanladılar. Kıyameti yalanlayanlara çılgın bir ateş hazırlanmıştır” Bu ayetteki saat veya kıyametten maksat Hz. Muhammed'in bizzat kendisidir. Bu buyrukta Hz. Muhammed kendisini kıyamet olarak tanıtıyor. Kıyamet inancı, müminlere aittir, mümin olmayanlara bağlamaz ve inanmayabilirler ve dolayısıyla kıyamati inkar etme onlar için doğaldır. Çünkü Kıyamet inancı İslam olmayanların, yani müşriklerin ve kafirlerin kabul etmeleri bir zorunluluk yoktur, İslamiyetin iç itikadıdır. Yani Hz. Muhammed ve İslami kabul ettikten sonra bu itikat ve inanç otomatikman edilmiş sayılır. Fakat Yahudiler ve Hristiyanların beklentisi olan kıyamet Hz. Muhammed olduğu için, Tanrı Resûlunu kabul etmemek kıyameti yalanlanmış sayıldı.

Şeyh Feriddettin Attar, Mevlana gibi düşünürler, Muhammed'i kıyamet olarak kabul etmiştir (şiiir)

Enbiya- 1 “İnsanların hesap görme zamanı (Kıyamet) yaklaştı. Fakat onlar hala habersiz, haktan yüz çeviriyorlar.”

BEYAN- s.30'da “Kıyamet gününden maksat, Gerçeklik ağacının zuhur günüdür. Şiilerden hiçbirinin kıyamet gününü anlamadıkları görülmüyor. Tanrı indinde gerçeği olmayan kuruntudan ibaret öyle bir evhama kaplanmışlardır. Tanrı nezdinde ve hakikat ehlinin anlayışında kıyametten kast edilen şudur; Her ne isimle gelirse gelsin Gerçeklik ağacının zuhur vaktinden O'nun batışına kadar işte kıyamet günüdür. Örneğin İsa'nın zuhur gününden O'nun yükselmesi gününe kadar, Musa'nın kıyameti idi, ki Tanrı zuhuru o gerçeğin görünmesiyle görünürde idi. Kendi sözüyle Musa'ya iman eden mukafatlandırıldı ve yine kendi sözüyle iman etmeyen kimse cezalandırıldı. Zira Tanrı'nın tanıklık ettiği şey o zamanda İncil'de tanıklık ettiği şeydi. Resullah'ın zuhur gününden ta yükselişine kadar İsa'nın kıyameti idi ki, gerçeklik ağacı

olarak Muhammed'in vücudunda göründü ve İsa'ya iman edenlere mukafatlandırıldı ve kendi sözüyle O'na iman etmeyenlere azap verildi.

Beyan ağacının zuhurundan O'nun batışına kadar olan zaman Kur'an'da va'd buyurduğu üzere Resullah'ın Kıyametidir. İşte başlangıcı (1260 Hicri yılı) Kur'an'ın kıyameti idi, ta gerçeklik ağacının batışına kadar Kur'an'ın kıyametidir. Bir şey kemal mertebesine ulaşmadıkça onun kıyameti oluşmaz. İslam dininin kemali, bu zuhur başlangıcında tamamlandı. Zuhurun başlangıcından ta batışına kadar İslam ağacının meyveleri ne varsa zahir oldu. Beyan, kıyameti ise Men Yozhero'ulah'ın (Baha'ullah'ın) zuhurundadır. Çünkü bu gün Beyan cenin mertebesindedir, Men Yozhero'ullah'ın zuhurunun başlangıcı Beyan'ın kemalının sonudur. (Beyan s. 30)

Beyan Sayfa 34- Hz. Bab Kitabı olan Beyan'da geçmiş dinlerin özellikle İslam'da müteşabihat olarak belirlendiği kısmını en can alıcı konuları ilahi bir güçle aydınlatmışlardır. Konumuzla ilgili "Yevmu'l Hesap, Yevmu'l Ceza'nın hakiki anlamını şöyle açıklıyorlar: İnsanlar; ömürlerin ilk gününden son gününe kadar çabalarının bir anda yok olma veya "Lâ" ile yaşam defterin büründüğünden hiç de aldırıyorlar. Hem de nefisleri bu muhasebelere hiç de yanaşmıyor. Kıyamet gününde "Gerçeklik Ağacı" bu gibiler hakkında iki kelime ile hesapları belirtir. O da iki kelime, olumlu "Bela- evet" veya olumsuz "Lâ" şeklindedir buyuruyorlar ve ilave ediyorlar; "Bu Gün'de hesap gününün yüceliğini kavrayabilecek basiret ehli görülmüyor".

Hz. Bab ; "Kayyum Hazretlerin adıyla mühürlü şarabını alarak içenlere hakiki kâr vardır. Buna karşı; En büyük hüsrân ise sonsuz ilahi feyizlerinden mahrum kalıp alıkonmuş kimseye aittir."

Yeni görüş ve yeni yorumlar karşısında her birimiz iki reaksiyon göstererek ona göre davranabiliriz. Bir tutum, "Evet Bahailer kıyamet, cennet ve cehennem, sırat, ruhani ölüm ve dirim ve benzeri konularda değişik düşünüyorlar ve farklı yorumları var! Bana ne!" şeklinde. Öteki tutum ve anlayış ise " Şimdiye kadar duymadığımız bir yorum ve Bahai'lerin görüşünü bir incelemek lazımdır. Çünkü **bilim bilinmeyi bulmak ve bilmektir**. Madem yeni bir görüş ortaya çıkmış bunu araştırmak ve gerçeğini bulmak gerekir."

Bahai dini beşerin anlayış seviyesine göre yenilik getirmiştir. İnsanoğlunun kapasitesi önceki asırlar buna müsait olmadığından ilahi peygamberlerin bu yüzden manevi sırları açıklamakla izinli değildiler. Şimdi artık zamanı geldiği için bu gizli kalan gerçekler açıklanmıştır ve bu günkü insanların kapasitesine göre daha da açık bir şekilde Hz. Bab ve Hz. Baha'ullah tarafından insan alemine sunulmuştur. Tevrat'ta Rabbin gelişi ve ilahi sırların bizzat açıklanacağı belirtilmiştir. Bilindiği gibi Kur'an'daki açıklamaya göre Hz. Musa Tanrı'ya "kendini bana göster " diye yalvarmış. Fakat Tanrı'nın cevabı "Beni göremezsin" olmuştur. Bu görüşme Musa döneminde Yahudilerin veya o günkü insanların kapasiteleri müsait olmadığından reddedilmişti.. Fakat gelecekte Rab gelecek ve insanlar onunla görüşecek ve kavuşacaktır.. Bu görüşü teyit eden Kur'an'dak bir çok ayetler var. Örneğin Muteffefin 7 " Bir gün insanlar Alemlerin Rabbinin karşısında ayağa kalkacaklardır.", Yevme ca'e Rabbuke-Ayrıca İncil- Bab 16/ ayet 12 " Size söyleyecek daha çok şeylerim var; fakat şimdi dayanamazsınız. Fakat o, Hakikat Ruhu gelince, size her hakikate yol gösterecek;" İslam'da müteşabihatın yorumu ve açıklanması yapılmamıştır. Tüm alimler ittifak ettikleri kıyamette açıklanacaktır.

Hz. Baha'ullah Kitab-i Akdes'te şöyle buyuruyorlar: "Sanmayın ki; sizlere sadece hükümler indirdik. Hayır, aksine seçkin şarabın mühürünü kudret ve iktidar parmaklarıyla söktük. Buna Vahiy Kalemî'nin indirdikleri tanıklık eder. Ey anlayış sahipleri, bunun üzerinde düşünün !."

İşrakhaveri (Takrirat-i Kitab-i Akdes) s.25

Yukarıdaki ayette son derce önemli bir gerçeği bize göstermektedir. Hz. Baha'ullah diyorlar ki; bu zuhur-i ilahi sadece şeri hükümler, oruç, namaz ve benzeri kanunların indirilmesi için olmayıp Tanrı'nın maksat ve iradesi, geçmiş kitaplarında gizli rumuz ve sırların açığa çıkarılmasıdır.

Konuya açıklık getirmek için üzerinde biraz düşünelim. Geçmiş ilahi kitapların mühtevasından bir kısmı **öğüt** ve ahlaki yönden yol gösterme ve eğitimidir, örneğin doğruluk, iffetli olmak ve benzeri ahlaki değerler. Diğer bir kısım da **tarihi** olaylardır, taifeler geçmişte neler yaptılar başlarına neler geldi ve insanlara ders olsun diye tarihi olaylardan bahs edilmiştir. Kutsal

kitapların bir diğer kısmı ise **ahkam**dır, bunlardan namaz, oruç, evlilik ve boşanma kuralları ve benzeri hükümlerdir. Bütün İlahi kitaplarda bulunan önemli başka bir bölüm vardır ki anlaşılması güç olup maksatları apaçık değildir. Örneğin Kur'an'da namaz kılın, zekat verin emri anlaşılır. Doğruluk ve dürüstlük dendiği zaman her asırda anlamı bellidir ve tarihi olaylarda anlaşılmayan bir yeri yoktur. Fakat bazı buyrukların açık olarak kavranması mümkün değildir. Örneğin İncil'de buyuruyor: "Yeryüzü daralacaktır, gökteki yıldızlar yere dökülecektir, güneş artık ışık vermeyecektir. Ay kararacaktır, dünyada garip zelzeleler olacaktır, sonra melekler yere inecekler ve İsa Mesih bulutlara binerek inecektir ve bunun gibi garip işaretler vardır." Bu işaretler Hz. İsa'nın geliş işaretleri olarak kabul edilir. Fakat bu işaretler zahiri anlamda vukua gelirse dünyadan bir şey kalmaz. Aynı ifadeler Tevrat'ta da vardır. Örneğin İlyas Hazretleri ateşten yapılmış bir arabada gökten inerek şehirlerde bağırarak dolaşacaktır, güneş ışık vermeyecektir, gökteki yıldızlar yere dökülecektir, ay kana dönüşecektir, Yer ve gök sarsılacaktır, Aslanla kuzu bir arada olacaktır. Tevrat'taki vaad edilen o zaman gelecektir. Kur'an'daki buyruklar da nerdeyse aynı anlama gelen ifadeler mevcuttur. Örneğin; gök yarılacaktır, parça parça olacaktır, Tanrı'nın elinde dürülecektir, yıldızlar kararcaktır, Güneş ve ay birleşecektir, tüm yeryüzü sarsılacaktır ve gebe kadınlar çocuklarını düşürecekler. Bunlar gibi bir çok ayetlerin yanında kaç katı da hadislerde hem de daha şaşırtıcı işaretlerle karşımıza çıkar. İşte anlamını zahiri olarak baktığımızda kavramamız mümkün olmayan bu kehanetlere müteşabihat denilmiştir.

Bütün kutsal kitaplarda bu ayetlerin açıklanması sonra geleceğini ve sonraki zamanda anlaşılacağını ve izahının geleceği vaad edilmiştir. Daniel diyor " Bu kitabı ahir zamana kadar mühürle" Hz. İsa diyor "size söyleyeceğim çok şeyler var, fakat o Hakikat Ruhu gelince size anlatacaktır." Kur'an'da ise "onun açıklaması sonra gelir" (kıyamet 17 -19)

Kutsal kitapların tetkikinde görülüyor ki; Hem Hz. Musa hem Hz. İsa ve hem Hz. Muhammed kendi kitaplarında bu ayetlerin belirli bir zamana kadar **mühürlendiğini** söylemişlerdir . Yunus/39 "Onlar, ilmini kavrayamadıkları ve henüz yorumu da kendilerine gelmemiş olan şeyi yalanladılar."

Tevrat- Tesniye, 29/29 s.208. : "Gizli şeyler Allahımız Rabbindir.Fakat bu şeriatin bütün sözlerini yapalım diye açığa çıkarılmış olan şeyler ebediyyen bizindir ve oğullarınımdır."

Tevrat- Daniel, 12/8 : "Ve ben işittim, fakat anlamadım ve dedim: Efendim, bunun sonu ne olacaktır ? Ve dedi: Git, Daniel, çünkü sonun vaktine kadar bu sözler saklıdır. Ve **mühürlüdür**."

Tanrı'nın hikmet ve sırlarını gönül sahibi ve irfan erbabı ancak kavrayabilirler. Zahiri göz ve kulak İlahi sırların keşfi için yeterli değildir.Tevrat- Hezekiel 12/2 : " Onların görmek için gözleri var ve görmüyorlar ve işitmek için kulakları var ve işitmiyorlar" Kur'an'da kalpları var fakat anlamıyorlar bul ayet ve sure

Yukarıdaki izahlarla anlaşılıyor ki; geçmiş kitaplarda vaad edilen gün doğmuştur ve mühürlü şarabın ağzı açılmıştır.. Hz. Baha'ullah'ın binlerce yazılarında (Levihlerinde) her birisinde bir veya birkaç ilahi sır açıklanmıştır.

Kıyamet (Ruhani Devrim)

Kıyametle ilgili işaretler sadece İslamiyete özgü değildir.Kıyamet kavramı ve onun belirtileri Tevrat ve İncil'de de anılmaktadır. Bu kutsal kitapları ve tüm dinleri dikkatle incelediğimizde her dinin kitap ve şeriatlarının bekasının kıyamete kadar süreceği kaydedilmiştir.Örneğin Yahudilerde Tevrat'a göre dinleri ebedidir ve kıyametin kopmasına kadar baki kalacağına kuvvetle inanılır.Tevrat,Çıkış,bab 31, ayet 15 "O İsrail oğulları ile Benim aramda **ebediyyen** bir alamettir."

İncil'de ise Matta,bab 24, ayet 35'te "gök ve yer geçecek(zail olacak), fakat Benim sözlerim geçmeyecek." ve Petros'un 1.mektubu bab 1,ayet 25 "Fakat Rabb'ın sözü **ebediyyen** durur ve size müjdelenmiş söz budur." ifadeler bu idiaların kanıtıdır.

Kur'an'da da buna benzer buyruklarla kıyamet belirtilerinin tekrarlandığını görmekteyiz.Örneğin:

Yıldızlarının yere döküleceği.
Güneşin ışık vermiyeceği.
Dağların yıkılacağı.
Zelzelerin olacağı.
Göklerin durulacağı.
Ölülerin dirileceği.

Hesap ve kitap gününün olacağı ve daha başka olayların vaki olacağı yazılıdır. Yukardaki olayların kıyamet belirtileri olduğu herkesce bellidir. Daha da belli olanı kıyametten sonra her dinde va'ad edilen zuhurun beklentisidir. Yani, kıyamet kopacak, belirtiler kendini gösterecek ki bunlar hepsi zuhura ait belirtilerdir. Ondandır beklenen ve sözü edilen zuhur doğacaktır. Bu beklenen zuhurlar yani ilahi peygamberler, ardarda ortaya çıktılar ancak görünüşte o dehşet verici olaylar ve kıyamet belirtilerinin beklendiği gibi hiçbirisi kendini göstermedi !

Bu durum karşısında iki seçeneğimiz var, ya ilahi zuhurların belirtilerinin daha gelmediğini söyleyerek inkar etmemiz gerekecek (bu mümkün olamaz) yahut da belirtilen kıyamet alemlerinin zahiri olmayıp ruhani anlamlarda olduğuna inanmak ve kabul etmektir. Öyleyse **kıyametin anlamı cismani (maddi) değil ruhanidir** Bu hususta Kur'an-i kerimdeki kıyametle ilgili bir ayeti inceliyelim:

Zümer, ayet 67 “Oysa yeryüzü kıyamet günü O’nun kudret avucundadır. Gökler de O’nun sağ elinde katlanmış olacak. O ortak koştuklarından yücedir, münezzehdir”.

Yukardaki ilahi buyrukta, avuç ,el, yer ve gök kelimeleri üzerinde derin derin düşündüğümüz takdirde kıyametin ve alemlerin anlamının hep manevi ve ruhani olduğunu anlarız. Kıyametin gerçek anlamını Tanrı sözünden öğrenmek gerekiyorsa İkan’dan bu konuyu okumalı ve üzerinde düşünmeliyiz.

“Tanrı nefsinin kendi külli mazharında, kıyamı KIYAMET demektir”.

Yani her bir peygamberin ayağa kalkması (kıyamı, zuhuru), önceki dinin kıyameti demektir. Hz. İsa, Yuhanna İncil’inde; Bab 11’de **“Benim ! kıyamet ve hayat”** diye buyurmuştur.

Hz. Cafer-i sadık buyuruyor:

“Kaim’in (Mehdi’nin) ayağa kalkması ile (kıyamı) KİYAMET oluşur.”.

Hz. Ali’nin de irfan ehline çok derin anlamı olan bir buyruğu vardır:

“ Ben kıyametin kopmasıyım.”

Öyleyse kıyametin anlamı, bir din veya şariatın zamanla tazeliğini ve gücünü kaybettiği dönemde ilahi bir mazharın (elçinin) ayağa kalması demektir. Konuyu Kur'an, Mu'mininun suresi, ayet 43'te çok açık bir şekilde izah buyuruyor:

“Hiç bir ümmet süresini (ecelini) ne geçer, ne de geri kalır (belirlenmiş vakti gelince ilahi hüküm tecelli eder). (44) Sonra peygamberleri ardarda gönderdik. Ne kadar bir ümmet, bir peygamber geldiyse, herhalde O’nu yalanladılar.”.

Yukardaki kutsal ayet üzerinde düşündüğümüz zaman karşımıza üç ana konu çıkar:

Her ümmetin bir eceli var. Eceli gelince bir an ileri veya geri gitmesi mümkün değildir.

Ayetteki **“sonra”** sözcüğü bir ümmetin ecelinden sonra Tanrı sünnetinin ardarda peygamberlerini göndermesidir.

Her ümmetin (aynı dine inanan topluluk= Din) ecelinden sonra gelen peygamberlerin yalanlamasıdır

Bahailer Tanrı dinini, değişmez, sabit ve donmuş bir nizam olarak göz önüne almazlar. Tam tersine ilahi dinleri, sürekli gelişen, dinamik ve canlı biçimde görürler. Öyle ki; dinin esasları daima yenilenir ve canlanır. Ayrıntısı ise toplumun gelişmesine paralel olarak yine bir şekilde inkişaf etmek zorunluluğu inanırlar.

Evet; böylece, kıyamet sosyoloji açısından ruhani bir devrim olarak nitelendirilebilir. İşte bu bu olay (kıyamet) dinde yenilik ve canlanmanın meydana gelişidir.

Öyle bir inkılap ki, taklit ve evhamdan ibaret, dejenere olmuş ve yıkılmak üzere olan dinlerde, Tanrı mazharlarının yeniden doğuşlarıyla, yeni bir düzen ile tekrar ruhani diriliş, yeni bir yaşam, yeni bir bahar oluşmaktadır.

Öyleyse; Kıyamet, Yaradan tarafından Ruhani devrimin oluşu:

insanlık alemine yeni bir ruhani gücün doğuşu söz konusu olmaktadır. Bu doğuş gerçek anlamıyla, beşeriyette gizli bulunan potansiyel ve istidatların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Tanrı tarafından gerçekleştirilen bu ruhani devrimler, yani KIYAMET ,yeni dinlerin zuhuru biçiminde hem vicdan ve gönüllerde, hem de maddi alemde bir diriliş ve yenilik oluşturmaktadır.

Bu bölümde, İslamın Kıyamete kadar Baki olduğu anlamı üzerinde bir duralım.

Kur'an dikkatle incelendiği takdirde, İslam'ın iki anlamı olduğu fark edilir:

- **İslam'ın genel anlamı,yani TESLİMİYET**,Tanrı'ya iman ve teslim olmak demektir.Bütün ilahi peygamberler insanları İslama davet etmektedirler ve bu anlamda tüm ilahi dinler de **İSLAM**dır Al-i imran suresi,ayet 19'da "Allah katında din,ancak İslamdır." buyuruyorlar.Bu ayetin(19.) yorumunu, Diyanet İşleri Başkanlığının 11.6.1982 tarihli ve 27 sayılı onayıyla Tercüman gazetesinin bastırıldığı Kur'an'da sayfa 53,numara 12'de aynen şöyle izah ediliyor: "Yahudi ve Hristiyanlara gönderilen dinin aslında ve ruhunda **İslamiyet** yani Hakk'a teslimiyet vardır.Bu da önceki dine uyanların, bir sonraki dine uymalarını gerektirir."

Yukardaki ayet ve yoruma göre, bir önceki dine mensup olan mümin ancak sonraki ilahi dine teslim olursa, yani iman ve itikat ederse Müslümanlık sıfatına bürünür.Bu anlamda İslam sadece Hz.Muhammed'in dini değil,geçmiş tüm dinlerin de adıdır.O dinlere mesup olanların da Müslüman olduklarını aşağıda Kur'an-i Kerimdeki bir kaç örneklerden bir kaçını görelim:

1-Al-i imran suresi, ayet 67.:

*"İbrahim ne Yahudi ne de Hristiyan idi,ama Hakk'a yönelmiş bir **MÜSLİMDİ**,Allah'a ortak koşanlardan değildi."*

2-Yunus suresi,ayet 84:

*"Musa;ey milletim ! dedi 'Allah'a inandıysanız ve O'na teslim (**MÜSLÜMAN**) olduysanız, O'na güvenin."*

3-Al-i imran suresi,ayet 53 :*"İsa,onların inkar ve inatlarını hissedince Allah yolunda yardımcınız kim ! dedi,Havariler ,Allah yolunda yardımcıları biziz, Allah'a iman ettik,şahit ol ki biz herhalde **MÜSLÜMANLARIZ** dediler."*

4-Maide suresi,ayet 111:*"Ve hani havariler(Hz.İsa'nın talebeleri) bana ve peygamberlerine iman edin diye ilhamda bulunmuşum,onlar da biz iman ettik, **MÜSLÜMAN** olduğumuza şahit ol*

5-Yusuf suresi,ayet 101:*"Rabbim ! gerçekten bana(Hz.Yusuf) mülk verdin,rüyaları yorumlamayı d, bana öğrettin...işlerimi düzene koyan,bana sahip çıkan Sensin.Ruhumu **MÜSLÜMAN** olduğum halde al ve beni iyi kişilere kat."*

Dinlerin Ebedi oluşu - Bütün ilahi dinlerin iki kısımdan oluşmaktadır:

1. Dinin esası veya temelleridir.Bütün dinlerde bulunan aynı ilahi esaslardır; örneğin Tanrı'ya tanımak ve sevmek,iyi ahlak ve davranışlara sahip olunmasıdır.
2. Esas olmayan,her dinin ayrıntısıdır.Bu kısım;dinin hukuk,ibadet ve şer'i hükümlerini içermektedir. Her dinde bu kısımlar değişmiştir ve değişmektedir. Doğada insan hariç bütün varlıklar tabiatın değişmez kanunları altında varlıklarını sürdürmektedirler. Gelişme ve evrim halinde olan tek varlık insandır; onun bedeni tabiata bağımlı olduğundan diğer yaratıklar gibi değişmez ve özellikleri sabittir,ancak aklı sürekli gelişme göstermektedir ve bu seyrin bir sonu olmadığına hepimiz şahidiz.Tarih boyunca,insan aklı durmadan evrim içindedir. Şöyle ki; bugünkü akıl ve ilmimiz dünden daha ileridir ve yarınki akıl ve ilmimiz de bugünkünden kuşkusuz daha ileri olacaktır.Yani kısacası akıl ve ilmimiz durmadan daima ilerleme kaydetmektedir.Bu ilerleme ile neden kanunlar sabit olsun ve gelişmesin.

Kanun, ister medeni ve insan yapıtı olsun, ister ilahi olsun; insanların anlayış ve kabiliyetine, ihtiyaçlarına ve aralarındaki ilişkilerine uygun bir biçimde olması gerekir. Kanunlar, insan yapısına uygunluk gösterdiği takdirde icra olasılığı vardır. Örneğin, kanun ve kurallar, insan kabiliyeti ve anlayışının üstündeyse uygulaması mümkün değildir. Aynı şekilde her hangi bir kanun silsilesi insanların seviye ve kabiliyetinin altında da olursa uyulması temin edilemez. Öyleyse hukuk ve kanun elbise gibi insan bünyesine uygun olduğu takdirde giyinmesi mümkün olur. Bu kanunlar ilahi bile olsa aynı kurallar geçerlidir. Bu düşünce biçimini ilahi dinler bile teyit eder. Kur'an'da Bakara suresi, ayet 286 “Allah kişiye ancak gücünün yeteceği kadar yükler.” buyruğu işte bunun kanıtıdır.

Açıklanması gereken bir başka konu mükemmeliyet konusudur. Kur'an-ı Kerim'deki “Bu gün artık dininizi tamamladık” buyruğunu dinler silsilesinin kesildiğine ve Tanrı zuhurların sona erdiğine ve dünyanın sonuna kadar Tanrı'nın insanlara yeni kanunların göndermeyeceğine inananlar var ise de. bu inanç ve düşünce biçimini Tanrı kitabı olan Kur'an desteklemiyor, aksine Sure.. Ayet... *“Senden önce nasıl ki; peygamberler gönderdik, senden sonra da gene göndereceğiz ve sünnetimizde bir değişiklik yoktur”* buyuruyorlar. Bakınız bir kitap Tanrı tarafından ise bunun mükemmel olması gerekir, nasıl olur da, Tanrı bir peygamber göndersin de ona noksan ve gayrı mükemmel bir semavi kitap versin, bu mümkün değil. Bütün kutsal kitaplar hem mükemmel olarak gelmiştir, hem de sonra insanların gelişmesine paralel yeni ilahi kitap da gönderilmiştir. Bir örnek vermenin konunun aydınlatması için yeterli olacağı kanısındayız:

Tanrı tarafından zamana ve asra göre Tevrat'ın en mükemmel bir şekilde gönderildiğini vurgulayan Kur'an'daki En'am suresi, 154 ayetini bir kaç defa okuyarak düşünmemiz çok yararlı olacaktır:

“Sonra biz Musa'ya kitabı, onu güzel nimeti tamamlamak, her şeyi uzun uzadıya açıklamak ve doğru yolu göstermek, aynı zamanda rahmet olmak için verdik; ola ki Rabblerine kavuşacaklarına inanırlar.”

Bu incelemede belirli konuları Kutsal kitaplardan mukayeseli olarak ele alınarak araştırmıştır. Tevrat ve İncil'de aydınlatıcı ve duymadığımız ilginç alıntılara karşı, bilgili ve bilgisiz bir çok insanlarımız « bu kitaplar tahrif edilmiştir, bizim için muteber sayılmaz » diye işin içinde sıyrılıveriyorlar ve bu şekilde bir çok ilahi gerçeklerin anlamsından mahrum kalıyorlar. Aşağıdaki araştırma, bu problemin çözümünde yardımcı olabileceğini umud ederiz.

Tahrif :

Yaygın olarak Türkçe, Arapça ve Farsça'da kullanılan “Tahrif” sözcüğünün anlamını sözlük, lügat kamuslarda yapılan incelemelerde; “bir kelam veya sözcüğün; harflerinin yerini veya manasını değiştirme” demektir. Bu araştırmanın birkaç örneğini görelim:

“Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat. Aydın Kitapevi”

Tahrif: 1. harflerin yerini değiştirme bozmak, kalem oynatma, değiştirme 2. bir ibarenin manasını değiştirme.

“Ferhenge Farsi-ye Amid. II. cilt, İntişarat-i Amir Kebir- Tehran”

Tahrif: Bir kelamın aslından değiştirme, kelimenin harflerinin yerlerini değiştirme.

“El Müncid Arab kamusu.”

Tahrif: Kelimenin harflerini değiştirme.

Hız.Baha'ullah “tahrif”i, Kitab-i İkan'da şöyle tarif ediyorlar:

“Tahrif; kitabı kendi istek ve arzularına göre mana vererek tefsir etmektir.”

Yukarıdaki sözlük incelemeleri ve kanımızca ilahi bir anlatım olan Hız.Baha'ullah'ın buyruğunun ışığı altında halk arasında yaygın olarak tahrif hakkında anlayışların kutsal kitapların yardımıyla bu inançların doğruluğunu birlikte inceleyelim.

Toplumda yaygın inanç, asıl Tevrat ve İncil'in yok olduğu veya yandığı, böylece şu anda elde bulunan Tevrat ve İncil'in gerçek Tevrat ve İncil ile bir alakası olmadığıdır.

Başka bir inanç, daha yumuşak ve toleranslı bir anlayıştır, söyle ki; Yahudi ve Hristiyanların din adamları kutsal kitaplardaki bazı ayetleri değiştirip onun yerine kendi yararlarına göre kelimeler ilave ettiler ve bazı görüşlerini bu doğrultuda söylediler Hz. Muhammed hakkındaki haberleri kitaptan çıkardılar.

Kutsal kitapların tahrifine işaret eden Kur'an'-i Kerim'in mevcut ayetlerinden bazılarını özellikle şan-i nuzullarını incelediğimiz zaman halkın anlayışından epeyce de farklı olduğunu ortaya çıktığı gerçeğiyle karşı karşı geliriz.

Kur'an'da tahrif ile ilgili bağımsız 4 yerde ayetler vardır. Örneğin İbn-i Surya meselesi. Bu konuyu Hz. Baha'ullah da İkan'da açık bir şekilde izah buyurmuştur.

"Onlar, sözleri yerlerinden değiştirirler." - Yuharrifunel kelime an mevazi'hi " Maide 13 (Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları- Ankara 1988,Emel Matbaacılık San LTD.ŞTİ sayfa 108) ayetinin nuzul sebebi bu olaydır

Yukardaki ayetin şan-i nuzulünü Kitab-i İkan, sayfa38'den aktaralım:

"Surya oğlu'nun hikayesi bu cümledendir: Bir gün Hayber ahalisi, zina işleyen evli erkek ve evli kadına tatbik edilecek cezayı Fırkan Noktasından (Hz. Muhammed) sorarlar. "Bu gibilerin cezası, Tanrı'nın hükmüne göre, recimdir (taşlanıp öldürmek)" cevabını verir. Onlar: Tevrat'ta böyle bir hüküm yoktur" diye inkar ederler. Bunun üzerine Hazret: "Bilginleriniz arasında kime, salahiyetle söz söyleyebilir, tanır ve sözüne itimad edersiniz" diye sorar. Surya oğlu cevabını verirler. Hazret onu yanına çağırarak : "sizin için denizi yaran, üzerinize Man(Kudret helvası) indiren, size buluttan gölgeler yapan, sizi Firavun ve kavminden kurtaran ve sizi bütün insanlardan üstün tutan Tanrı hakkı için söyle: Musa'nın zina işleyen evli bir erkek ile evli bir kadın hakkında tatbik edilecek hükmü nedir". Surya oğlu: " Ya Muhammed, recimdir" cevabını verir. Hazret sorar: "O halde bu hüküm Yahudiler arasında neden tatbik ve icra mevkiinden kalkmış bulunuyor?". Surya oğlu cevap verir: Buhtunnasr kutsal mabedi yakıp Yahudileri katliam edince, memlekette pek az sayıda Yahudi kalmıştı. Mevcut Yahudilerin azlığını ve Amalika'nın çokluğunu göz önünde tutan zamanın uleması bir araya gelip baş başa verdiler; Tevrat'ın bu hükmü tatbik ve icra edilecek olursa, Buhtunnasr'ın elinden kurtulmuş olanların da bu hüküm mucibince telef olacağını düşündüler. Bunun üzerine, bu husustaki öldürme hükmünü ortadan kaldırmayı zaruri gördüler". Bu arada Cebrail Onun aydın yüreğine inerek şu ayeti bildirdi. "Yahudilerden, sözleri yerlerinden değiştirdiler..." (Nisa 46)

Bu adı geçen muayyen yerlerden biri idi. Burada tahriften maksat , bu mahlukların anladığı gibi değildir. Hatta bazıları, Yahudi ve Hristiyan ulemasının Hz.Mumammed'i över mahiyetteki ayetleri kitaptan silip yerlerine aksini yazdıklarını iddia ederler. Bu son derece manasız ve asılsız bir iddiadır. Bir kitaba inanıp onu Tanrı'dan bilmiş olan bir kimsenin onda tasarruf icra etmesi hiç tasavvura sığar mı ? Bundan başka, Tevrat dünyanın her tarafında mevcut bulunuyordu; Mekke ve Medine'ye münhasir değildi ki, onda tasarruf yapabilsin. Hayır, Tahriften maksat bugün bütün Fırkan Ulemasının meşgul olduğu şeydir; Yani Kitabı, kendi meyil ve arzularına mana vererek tefsir etmektir.Hz. Muhammed'in zamanındaki Yahudiler Tevrat'tan O'nun zuhuruna delalet eyliyen ayetleri kendi arzularına göre tefsir edip O'nun beyanına razı olmadıklarından tahrif hükmü onların hakkında sadır olmuştur. Bugün Fırkan ümmeti de zuhurun alametleri ile ilgili Kur'an ayetlerini kendi meyil ve arzularına göre tefsir etmek suretiyle aynı tahrifi yapıyorlar. Başka bir yerde de şöyle buyruluyor: "Onlarda bir bölük vardı ki; Allah'ın sözünü işitip anladıktan sonra onu bile bile değiştirirlerdi." Bakara 75

Bu ayet dahi kelimeleri değil, kelimelerdeki manaların tahrife uğratıldığını teyit eder. Bunun böyle olduğunu yukarıda geçen ayet gösterdiği gibi doğru düşünenler de idrak eder. Yine başka bir yerde buyruluyor: "Vay o kimselere ki elleriyle kitabı yazıp sonra da kendi hasis menfaatleri için, bu Allah tarafından derler" Bakara 79

Bu ayet Yahudi bilginleri ve büyükleri hakkında nazil olmuştur. Bu din bilginleri, zenginleri memnun, hasis menfaatlerini temin, içlerindeki hınçlarını ve küfürlerini dışarı

dökmek için Hz. Muhammed hakkında birkaç reddiye yazıp burada söylenilmesi caiz olmayan bazı delillere istinad ettiler ve bu delililerin Tevrat'ın bölümlerinden çıkarıldığını ileri sürdüler.

Aynı şeye bugün de şahid olmaktayız. Bu hayranlık uyandırıcı Emir aleyhinde alim geçinen bir takım cahiller nice reddiyeler kaleme almışlar ve kendi uydurduklarını kitabın ayetlerine ve gerçek anlayış sahiplerinin sözlerine uygun olduğunu sanmışlar.”

Yahudilere atfedilen zina hükmünün tahrifi, Yahudi din adamlarının bu hükmünün kendi akıllarına göre değiştirmesi, Tevrat'ta organik olarak bu ceza hükmünün kaldırılması anlamına gelmez. Neden ? Çünkü Tevrat'ı araştırdığımızda bu ceza hükmünün kaldırılmayıp, tersine Tevrat'ta mevcut olduğunu görmekteyiz.

Tevrat: Levililer, bap20, ayet 10 “Ve başka birinin karısı ile zina eden, komşusunun karısı ile zina eden adam, hem o, hem kadın mutlaka öldürülecektir.”

Tesniye, Bap 22, ayet 22: “ Eğer bir adam, başka bir adamın karısı olan bir kadınla yatmakta olarak bulunursa. O zaman kadınla yatan adam ve kadın, onlar ikisi de öleceklerdir, ve kötülüğü İsrail'den kaldıracaksın.”

Altıncı asırda, İslamiyet'in doğuşunda Arap kabileler içerisinde, yıllar önce göç eden ve o yörelere yerleşen Yahudiler vardı ve Hz. Muhammed onları kendi döneminde “Ehl-i Kitap” olarak hitap buyurmuşlar. Eğer o günkü Yahudilerin kutsal kitapları yanmış veya yok olmuş olsaydı, Hz. Muhammed onların elindeki kitabı yani Tevratı tasdik etmezdi ve onlara Ehl-i Kitap olarak hitap buyurmazdı. Halbuki Kur'an'ın bir çok ayetlerinde Ey Ehl-i kitap hitabı mevcuttur: Bulabildiğimiz kadarıyla Kur'an'da 4 surede 25 defa Hristiyan ve Yahudilere Ey Ehl-i Kitap hitabı vardır:

Bakara: ayet; 105, 109- Al-i İmran: ayet; 64, 65, 69, 70, 71, 72, 75, 98, 99, 110, 113, 199 - Nisa: ayet; 123, 153, 159, 171 - Maide: ayet; 15, 19, 47, 59, 65, 68, 77

İdrak edilmeyen gayb veya görülmeyen Hak aleminde tek görünür işaret ve hal Emr alemindeki İlahi mazharlardır. Düşünce gayb alemdir, gizemli bir gerçektir ve madde olmayıp manadır. Ancak düşünce sözcüğe dönüştüğünde görünür hale gelir yani gayb şühut olur. Bu tabiattaki gerçek ruhani alemde de aynı şekildedir. Şöyle ki; Tanrı iradesi dolaylı olarak her zaman insanlara ulaşmaktadır. Sınırlı insan alemi sınırsız Hak alemini kavrayamadığından ve O'nu tahammül edemediğinden Tanrı enerjisi İlahi mazharların adaptörü ile insanlara ulaşır. Bu adaptörler cihazların kapasitesine kadar enerji dönüşümünü yapar. Hz. Baha'ullah Kitab-ı Akdes'te buyuruyorlar: “ Bu zikir (kitap) Tanrı'nın ölçüsü değil, sizin ölçünüz kadardır.” Peygamberden doğan bu kelimeler veya kitap Tanrı'nın baki olan hüccetidir. Her asırdaki o peygamberin ümmetine yol gösteren bir delildir. Terazi ve ölçüdür. Her ümmet onunla tartılır, Tanrı onu mizan kılar, inananlar ona itaatle aziz olurlar, yine ona muhalefetleriyle ve yüz çevirmeleriyle ceza görürler. Yeni kelimeler veya kitap gelinceye kadar Tanrı hücceti ve nişanesidir. Ümmetin koruyucusu ve rehberidir. Yani va'd edilen yeni peygamber ve yeni kitap gelinceye kadar halkın kılavuzudur ve Tanrı'nın Halk aleminde temsilcisidir.

Eğer bu Tanrı hücceti bir ümmetin içinde ortadan kalkmış olsa Halkın içinde mevcut olmayan , bozulmuş ve itimat edilmeyen bir uydurma kitaptan nasıl sorumlu olacaklar! Neye göre hesaba çekilecektir ve neye göre ve hangi mevcut ölçüye göre mükafat bulacaklar veya ceza görecekler ! Casiye 28

“Her ümmetin kendi kitabıyla davet edilir” ayeti Kerimenin anlamı ve uygulanabilirliği ne olacaktır !”

Al-i İmran 81 “Allah peygamberlerden ahit almıştı; And olsun ki, size kitap ve hikmet verdim; sizde olanı tasdik ederek bir peygamber gelecek. Ona mutlaka inanacaksınız ve O'na mutlaka yardım edeceksiniz...” her ümmet için hayati önem arz eden ahd-u misak konusu her inananın düşünmesi gereken önemli konudur veya başka bir deyimle bu mesele her dinin can damarıdır. Çünkü Allah yukarıdaki ayete istinaden tüm peygamberlerden bu ahdi almıştır, yani gelecek olan sonraki İlahi peygambere iman etsinler diye. Ahzab 7'de teker teker bildiğimiz ve tanıdığımız peygamberleri ismen sayarak insanları uyarıyorlar:

“Peygamberlerden söz almıştık. Ey Muhammed Senden, Nuh’tan, İbrahim’den, Musa’dan, Meryem oğlu İsa’dan sağlam bir söz almışızdır.”

Tanrı kelamının hayat verici ve diriltici etkisi aynen baharın etkisine benzer. Nasıl ki baharın gelişiyle ölmüş olan doğa yeniden canlanır ve yeni hayat bulur , aynı şekilde insanların ruhani canlanma ve gelişmesi de ilahi kelam’a bağlıdır. Her asırda ve devirde Tanrı kelamı bir elçi kanalıyla insanlara hayat bağışlar ve belirli bir zamana kadar yani, yeni bir ruhani baharın tecellisine kadar bu Tanrı’nın kılavuzluğu O’nun koruması altındadır . Hicr 9 “*Doğrusu Kitab’ı (Zikr’i) biz indirdik, onun koruyucusu elbette Biziz” Zikr veya zikir, hatırlatma anlamında olan ve kur’an’da ilahi öğüt veren kitap olarak yalnız Kur’an değil geçmiş ilahi kitaplarda özellikle Tevrat için de bu terim kullanılmıştır.*

Enbiya 2: “Rabblarından kendilerine gelen her yeni uyarıyı (Zikr’ı) mutlaka eğlenerek dinlerler.”

Enbiya 7: “ Ey Muhammed ! Senden önce de ancak kendilerine vahyettiğimiz erler gönderdik. Hadi sorun kitap ehline, eğer bilmiyorsanız.” (fes’elü ehlezzikri)

Enbiya 48 : “ And olsun,biz Musa’ya ve Harun’a hak ile batılı ayıran, korunanlar için bir ışık ve öğüt olan Furkan’ı verdik.” (Kur’an-Kerim Meali{TürkçeÇeviri} Prof.Dr.Yaşar.Nuri Öztürk. Yeni Boyut İstanbul- 1993, Sayfa 298)

Nahl 43: “Biz Senden önce de elçi olarak kendilerine vahyettiğimiz erkeklerden başkasını göndermedik. Eğer bilmiyorsanız Kitap (Zikir) ehlinden sorunuz.” (fes’elü ehlezzikri)

Suara 5 : “Rahman’dan kendilerine anlatılan yeni bir kitap (Zikir) ne zaman gelmişse illa da ona itiraz ederler.”

Kitab-ı Akdes’in isimlerinden bir tanesi de “ Zikr”dir. Hz. Baha’ullah bu kitapta şöyle buyuruyorlar:

“De ki; bu zikr (Kitab-ı Akdes)sizin ölçünüz kadardır, yoksa Tanrı ölçüsünde değildir.”

Kitabın Tanrı tarafından korunmasına bizzat Tanrı söz vermiştir, Nasıl olur da insanların hidayeti için bir kılavuz kitap nazil olur ve gelecekte zuhur eden ve va’d edilen peygambere kadar onu korunmasın!

Başka bir açıdan bu tahrif meselesini baktığımızda, şöyle bir soru aklımıza gelir.

Hz. Musa’ya nazil olan Tevrat ve Hz. İsa’ya nazil olan İncil, Tabii orijinal Tevrat ve İncil’in tartışmasız ilahi ve yol göstericidir. Bunda kimse için bir şüphe yoktur En’am 154: “Sonra, tamamıyla her şeyi güzel ve tafsilatlı, hidayet ve rahmet olan Kitabı Musa’ya verdik. Rablerine kavuşacaklarına belki artık inanırlar.”

Yukarda nakledilen bu ayet-i kerime, bu iddianın kanıtıdır. Eğer bu kutsal kitaplar (Tevrat ve İncil) hak kelamıysa , hidayet ediciyse, tamamen güzel ve tafsilatlı ise. öyleyse bu bozulmuş veya yok olmuş Tanrısal kitabının sonraki ilahi peygamberler orjinal ve doğru olanı ortaya çıkarmadılar. Hem tadik etmek hem de bozulduğunu iddia etmek olur mu ?. Bozulmuşsa, tashih etmek, tekrar doğru ve eski şekline getirmek gerekmiyordu !

Geçmiş ilahi kitapların tamamen yok olması inancının doğru olmadığıнын bir delili, Kur’an’la bir çoğu aynı olan felsefi, sosyal ve tarihi hikayeleri şu anda elimizdeki Tevrat ve İncil’in muhtevasının uygunluğudur.

“Tahrifin manada olduğuna inanan bir çok İslam alimler de vardır. Bunlardan: İmam Fahr-i Razi, İmam Beyzavi, Buhari ve İbn-i Sina’yı sayabiliriz.

İncil Tahrifi- Kur’an’da şan-i nüzulü ayrı olan dört yerde Tahriften bahsedilir. Bu konuda çoğu zaman Tevrat kast edilir. Yahudi din adamları Tanrı kelamını kendi istek ve arzularına göre yorumladılar ve gerçek manasından uzak kaldıkları için Kur’an-ı Kerimde tahrife muhatap kaldılar.

Hz.Muhammed döneminde yaşayan Yahudilerin elindeki Tevrat’ın tasdik edilişi aşağıdaki ayetlerle malumdur:

Yunus 37: “Bu Kur’an Allah’tan’dır, başkası tarafından uydurulup ortaya konulamaz. O elinizdeki Tevrat ve incili doğrular ve kitabı bir bir açıklar. Onda şüphe yoktur. O alemlerin Rabbindandır.”

Maide 43: “Allah’ın hükmünün bulunduğu Tevrat yanlarında iken, ne yüzle seni hakem tayin ediyorlar...”

Maide 46: “Onların izi üzerine arkalarından Meryem oğlu İsa’yı ondan önce gelmiş bulunan Tevrat’ı doğrulayarak gönderdik. Ona yol gösterici, aydınlatıcı olan ve önünde bulunan Tevrat’ı doğrulayan İncil’i sakınanlara öğüt ve yol gösterici olarak verdik.”

Maide 48: “Sana da (Ey Muhammed) önündeki (lima beyne yedyhi- elin arasında) kitabı (Tevrat, Zebur ve İncil’i) doğrulayan, onları gözetip denetleyerek, tashih eden Hak Kitabı indirdik”

Bakara 41: “Elinde bulunan Tevrat’ı tasdik ederek indirdiğim Kur’an’a inanın !.”

Saff 6: “Hani bir zaman da Meryem oğlu İsa şöyle demişti:” Ey İsrail oğulları şüphesiz ki; ben size gönderilen Allah’ın peygamberiyim. Önümdeki (lima beyne yedi- elimin arasında) Tevrat’ı doğrulayanım ve benden sonra gelecek olan Ahmed ismindeki bir peygamberi müjdeleyenim...”

Yukarıdaki ayetler gibi buyrukların örneklerini çoğaltmak mümkündür, ancak basiret erbabına bu kadar kifayet eder. Konu ile ilgili Yukarıdaki Kur’an’ın ayetleri açıkca bize gösterir ki; Hz.Muhammed dönemindeki Yahudilerin ve Hristiyan’ların elindeki bulunan Tevrat ve İncil tasdik edilmiştir.

Tahrifin, bu kitaplarda Hz. Muhammed hakkındaki ayetleri Yahudi ve Hristiyan din adamları kasten çıkararak ve bu şekilde kitabı bozulması görüşü bazı insanlar tarafından yaygın olarak inanılmaktadır. Bu inanç, son derece akıl ve mantıktan uzaktır. Tahrif isterse mana ile olsun ister organik ayetlerin çıkarılması bireysel olarak mümkün olabilir. Fakat Tevrat ve İncil sadece Arabistan’la münhasir değildi ki; tüm dünyada neşr edilen ve inananları olan bu kitapların topyekün aynı metotla ve aynı konuların çıkarılması asla mümkün değildi. Tanrısal olarak bildikleri bir kitabı, inançlı bir Yahudi veya Hristiyan nasıl bozulmasına razı olabilir. Bakınız Tevrat’ın aşağıdaki iki ayetine:

Tesniye Bap 4, ayet .: “Size emretmekte olduğum söze bir şey katmayacaksınız ve ondan eksiltmeyeceksiniz. Ta ki; Allah’ınız Rabbin, size emretmekte olduğum emirlerini tutasınız.”

Vahiy Bap 22, ayet 1.: “Bu kitabın peygamberlik sözlerini her işitene ben şahadet ediyorum: Eğer bir adam bunlara bir şey katarsa, Allah bu kitapta yazılmış olan belaları ona katacaktır ve eğer bir adam bu peygamberlik kitabının sözlerinden çıkarırsa, Allah bu kitapta yazılmış olan hayat ağacından ve mukaddes şehirden onun payını çıkaracaktır.”

Tanrı tüm peygamberlerden söz almıştır ki; yeni bir dönem olacaktır ve o dönem için yeni bir elçi ve kitap gönderecektir. Bu önemli ve hayati müjdeyi Hz. Musa ve Hz. İsa ve hatta Hz.Muammed vermişler. Bu müjdenin yerine gelmesi için, yani va’d edilen zuhurun doğmasına kadar bu müjdeli sözler Tanrı’nın adaleti mucibince durması gerekir. Bir daha gözden geçilirsin)

Al-i İmran 81 : “Allah peygamberlerden ahid almıştı: “And olsun ki; size kitap, hikmet verdim, sizde olanı tasdik edecek bir peygamber gelecek, ona mutlaka innanacaksınız ve ona mutlaka yardım edeceksiniz...”

Ahzab 7: “ Peygamberlerden söz almıştık, Ey Muhammed! Senden, Nuh’tan, İbrahim’den, Musa’dan, Meryem oğlu İsa’dan sağlam bir söz almışızdır.”

Dikkate değer başka bir konudan da bahsetmek yerinde olur.Bu konu, dinin teferruatı olan şer’i hükümlerin süreç içinde değişmesi konusudur. Kur’an’da Bakara suresi, 285inci ayetinde şöyle buyurmuştur:

“Biz, herhangi bir ayetin hükmünü yürürlükten kaldırır veya unutturursak, onun yerine daha hayırlısı veya onun benzerini getiririz.Allah’ın herşeye kadir olduğunu bilmez misin ?”

“Kur’an’da Nasih ve Mensuh” adlı kitapta (Hak yayınları.İst.No:14) Hz. Muhammed’in 23 yıllık risalet devrinde Kur’an’da 220 ayet nash (hükmü kaldırılmış) olmuştur.

Ayrıca, “Hadisde Nasih Mensuh” adlı kitapta (Marmara Üniversitesi,İlahiyat Fakültesi Vakfı yayınları Nu.12) yazar, nash olan 200 örnek hadis getirmiştir.

İslamiyette büyük değişim ve gelişimin zamanının 1000 yıl sonra olacağı hem Kur’an ayetlerinde, hem de bir çok hadislerde haber verilmiştir.İslamın yapılanma veya Kur’an’ın deyişiyle tedbiri 260 T.B’den araştırma hicride tamamlanmıştır.Bu hesaplara 1260 yılında büyük bir gelişme olması gerekir ve olmuştur(Hz.Bab’ın zuhuru 1260 Hicri veya 1844 Miladi). Bin yıllık süreyi Secde/5 ve Hacc/47’de bulabiliriz

İsra suresi,ayet 15’te “Biz peygamber göndermedikçe kimseye azap etmeyiz.” Tabiidir ki, bir ilahi zuhur ehli irfan ve imanı olmayanlara azaptır. Sebe/29’da; bu va’d ne zaman diye sorulduğunda 30.uncu ayette şöyle cevap veriyorlar “De ki; Size bir gün tayin edilmiştir.” Secde ve Hacc surelerinde “Bir gün Rabbin indinde,saydığınız bin yıla eşittir.” Bir peygamberin zuhuru esasen yenilik ve gelişim içindir.Her dinin şeri’atı beşeriyetin gelişmesi ve ilerlemesiyle yenilenip gelişir.

Tüm Tanrısal zuhurlarda kendi dönemdeki insanların çoğu iman şerefine nail olamadılar. Ayrıca bunların bir kısmı da itirazcılarının ve muhaliflerin grubuna dahil oldular.

Tanrı mazharlarına karşı itiraz edenler, muhalif olanlar ve hatta kin ve nefretle dolu düşmanlar onların en önde gelen muhalifleri; önceki dinlerin liderleri ve görüşteki alimler idiler. O din adamları ki kendi din mensuplarına, gelecek olan zuhurun önemini söylüyorlardı ve herkese va’ad edilen ilahi zata iman etmelerini öğütleyip duruyorlardı.

Aynı zamanda zuhur döneminde Tanrı mazharını tanımayan ve dolayısıyla imandan mahrum kalanlar kendilerini mümin ve muvahhitler grubundan sayarlardı. Gece ve gündüz dua ve niyaz ile Tanrı’nın va’ad edilen kurtarıcının bir an evvel teşrif etmesi için gözyaşı dökerlerdi. Ağlama duvarının taşlarına başlarını vuran ve ağlayan zavallı Yahudiler İsa’nın gelmesi için yalvarmıyorlar mıydı acaba ? Bekledikleri zat geldiğinde başına neler getirmediler ki!!! Hristiyanlık’ta, gelecek zuhur Tanrı’nın Melekutu olarak müjdelendi. Onun için Hristiyanlar namazlarında her gün “Senin Melekut’un gelsin.”diye dua ederler. Melekut geldiğinde, o istek sahibi olanların hiçbirisi onu tanımadılar ve hatta yüz çevirdiler.

İslamiyet’te, Mehdi’nin geleceği müjdelendi. Bir grup “Eccellah te’ala ferece” yani “Ey Tanrım; Onun gönderilmesinde acele et.” Başka bir grup, deyiş ve nefeslerinde Mehdi’ye sıra gelince “ Elinde hücceti Mehdi sahibu’l zamann Tez gele Allah Allah...” diye Tanrı’dan niyaz edip, gelmesini acele ile isteyen zuhur zamanındaki o halk, Hz. Mehdi’nin mübarek göğsüne 750 kurşun sıkarak işte böylece mev’udu karşıladılar.

Yukarıdaki anlattığımız örnekler bize şu gerçeği gösterir ki, yeni zuhurlarda din Ademlalarının çoğu zuhur eden Tanrı mazharlarının hiçbirini iman ehli saymayıp, O ilahi zevata küfür damgasını da vurmuşlardır. Nebilerin serveri ve zineti olan Hz. Muhammed’e neler yapmadılar, reddetmek için nice kitaplar yazmadılar ki!

Hz. Bab ve Hz. Baha’ullah dönemindeki görünüşte mümin ve muvahhit (Tanrı’nın birliğine inananlar) olanlar gene kendi iç karakterlerini gösterdiler ve tarihi tekrarlattılar. Kur’an-i Kerim’deki (Bakara suresi ayet 87) ayeti doğruladılar.

“Sizin nefsinizin arzularına uygun olmayan şeylerle, gelen bütün peygamberlere kibirlendiniz, bir kısmını (o gelen peygamberleri) yalanladınız ve bir kısmını da öldürdünüz.”

Nasıl ki İsa’yı Tevrat’ın yıkıcısı ve Muhammed’i Tevrat ve İncil’in yıkıcısı olarak yaygara ile ilan ettiler. Aynı şekilde Bahai’liği de İslamiyet’in yıkıcısı olarak söylediler ve yazdılar. Bu yazımızda ilahi dinlerin birbirlerini yıkmak için değil, tamamlamak için zuhur ettiğini vurgulamak isteriz. Bunun şahidi Kuran’daki ayetlerdir. Dikkatle Tanrı kitabını tetkik ettiğimizde dinlerin daha önce belirtildiği gibi tümünün İslam olduğunu görürüz. Hz. Baha’ullah’ın prensiplerinden bir tanesi dinlerin özü ve esasının bir oluşudur. Öyleyse ayrı ayrı görülen dinleri bir bütün olarak kabul

etmek gerekir. Yani gelişme arz eden bir tek dindir. Gelişmekte olan Tanrı'nın dininin her merhalesine teslim olmak gerekir. Bahailer geçmiş bütün ilahi dinleri candan kabul etmekle beraber bugünkü Tanrı tecellisine de teslim olmuşlar ve kabul etmişlerdir. Dinlerin birliğine inanan Bahailer ayrıca tevhidin anlamını da Tanrı zuhurlarının birliği olarak biliyorlar. Tanrı birliğine, peygamberlerin birliğine, dinlerin birliğine biliçli olarak inananlar nasıl olur da yıkıcı olurlar. İrfan ve insaf ehli olanlar bu ihtilaflara itibar etmezler.

Dünyada milyonlarca Bahaiden ancak onda biri Müslüman kökenli olabilir. Geri kalan kısmı, Bahai olmadan önce İslamiyeti kabul etmeyen ve inanmıyanlardan idiler. Bunlardan bir kısmı Baha'ullah'ı kabul etmeden önce yalnız Muhammed'e değil, İsa, Musa ve belki hiç bir ilahi peygambere inanmıyorlardı. Bahailiği kabul ettikten sonra tüm ilahi dinleri ve elçileri kabul etmek zorunda kaldılar veya daha doğrusu bu şerefe nail oldular. Hz. Baha'ullah'ın sayesinde dünyanın her tarafındaki Bahailer, İslamiyet'i kabul etmekle kalmayıp, herbiri İslam'ın savunucusu oldular.

Cennet ve Cehennem

Cennet ve cehennem kavramını ve gerçeğini, algılama ve anlayışı gelişmemiş geçmiş devirdeki insanlara temsil ve benzetmelerle ifade edilmiştir. Bu kavramların gerçeği ve zahiri anlamı birbirlerinden farklıdır. İlahi peygamberlerin gayelerini anlamakta zorluk çeken geçmiş din ademlerine göre dinleri gayesi kulların cehennemden korkutulması ve cennete va'ad edilmesinden ibarettir. Bu yüzden cennet ve cehennemi cisimlendirerek kendilerine göre gerçekle alakası olmayan yorum ve görüşleri ortaya attılar. İlginçtir, ilahi gerçekle ilgisi olmayan bu söylentiler maddecilere alıcısı olmayan bir melzeme ve hatta alay ve maskara konusu da oldu.

Halbuki, İrfan sahibi olanlar, Tanrı Mazharını kendi asrında tanıyan birisi bu irfan ile sırat köprüsünden geçerek iman cennetine girdiğini ve manevi nimetlerden olan , iman, ikan, güven, iyi ahlak ve gönlün aydınlığına ulaşmıştır. Bu Tanımadan (İrfandan) yoksun olan birisi manevi nimetlerden mahrum, bilgisizlik karanlığına mahkum, hüsrana, umutsuzluk ve şaşkınlık içindedir. Bu dünyadaki cennet ve cehennem. Öbür alemdeki cennet ve cehennemin keyfiyetini bir benzetme ile açıklayalım:

Kara toprağın, bizzat karanlık, ne tadı var ne de tuzu var, yıllarca yağmur yağsa, yıllarca güneş görse, içinde tohum yoksa yine kara topraktır. Fakat bu kara toprağın öyle bir potansiyel ve kabiliyeti var ki; belirli tohumları onda ekildiği zaman, belirli sürede, o topraktan yeşil filiz çıkar, büyür ve zamanı gelince renkli çiçeklerle ve meyvalar ortaya çıkar. İşte toprakda meziyetleri bir üst mertebesi olan bitkilerde kendini gösterir.

Bitki ne kadar mükemmel ise kurur ve mahsulü bilâhère biter. Bu bitki ne zaman ki; bir hayvan tarafından yenilirse bitkilikten çıkar ve hayvan alemine dahil olur. Ne zaman ki bu bitki hayvan alemine girerse artık bir üst mertebesi olan hayvan alemine mal olur ve o alemin meziyetlerine sahip olur ve üst mertebeye ulaşır. Hayvan alt mertebeden üstün olmakla beraber vakta ki insana yem olursa, o zaman insan olarak karşımızda en büyük meziyetlere sahip olur. Aynı şekilde insanın ölümü ile kendisinde gizli olan meziyetleri ortaya çıkar. Doğada farklı olan mertebeleri vardır. Hiç bir zaman alt mertebeye üst mertebeyi kavrayamaz ve anlaması mümkün değildir. Örneğin bir yumurtanın içinde bulunan civcive, yumurta dışındaki alemin değişik dillerle anlatırsak, örneğin “ sular, yemler, yeşillikler, sebzeler çeşitli manzaralar v.s anlatılırsa, yumurta kabuğu kırılmadan ve dış ortamı kendi gözüyle görmedikçe civciv dış aleminden bîhaberdir. Vakta ki civciv incecik kireçli, yumurtanın iç alemiyle dış alemi arasında bir engel teşkil eden kabuğundan çıkarsa, yepyeni bir dünyayı anlatmadan bizzat görür ve anlamış olur. Aynı şekilde bu dünyadaki yaşamımızda öbür dünyanın mahiyetini tasavvur bile edilemez, neden; çünkü kapasite ve anlayışımız üst mertebeyi kavrayamaz. Ne zaman ki diğer aleme göç edersek, ruhani olan o alemin meziyetlerini ve anlarız.

Bebeğin ana rahminde yaşamı bir perde içindedir, tıp diliyle buna plasenta derler. Plasenta bir bağ ile ana rahmindeki bebeğe bağlıdır ve beslenmesi bu bağ kanalıyla temin olur. Bebek bu

plasenta (zar) içinde rahattır, sıcaktan soğuktan ve her çeşit dış etkenlerden genellikle korunmuştur. Başka bir ifade ile bu plasenta bebeğin sarayıdır ve 280 gün onun içinde ve ona alışmış bir saray gibidir. Bebeğe ana rahminin dışındaki alemden bahsedilirse anlamaz ve dünyamızın nimetlerden bihaberdir, ana rahminden ne kadar büyük bir dünyaya gideceğini bilemez, nice gözler, onun bakımı ve büyütülmesi için nasıl beklendiğini, tasavvur edemez ve doğar doğmaz annenin iki süt pınarının beslenmesi için nasıl hazır olduğundan haberdar değildir. Ne ilginçtir ki; doğum esnasında bebek, rahatlıkla bu dünyaya gelmek istemiyor ve bilahare doğum olayı oluşur ve bebek farklı daha geniş, daha güzel bir dünyaya gelir. Aceba bebeğin sarayına ne olur. Doğum yaptıranlardan bu sarayın akibetinden sorarsak, “çöp tenekesine atılmıştır” diye cevap alırsak. İlginç diğer yanı ise o çocuğun doğmasından sonra, göbeğine bağlı bağın mutlaka kesilmesi gerekir, bağ kesildikten sonra artık bebeğin ana rahmindeki dünya ile alakası kesilmiş olur ve bu dünyalı olur. Bu bir örnektir ve Hz. Baha’uallah’ın bir müminin aşırı ısrarıyla öbür alemin mahiyetinin sorulması üzere verdikleri cevaba dayanmaktadır. Yani Hz. Baha’uallah “ öbür dünyanın keyfiyetini anlamazsınız, fakat ana rahmindeki alem ve bu alem ne kadar farklı ise, öbür alemin de bu dünya ile bir benzerlik düşün” diye yol gösterici olmuşlardır. Bu açıklamadan sonra konumuz olan cennet ve cehenneme dönelim. Ölüm vaktinde ruh ve beden alakası kesildikten sonra her birisi aslına rucu (döner) eder yani beden topraktan olduğu için toprağa ve ruh maddeden olmadığı için ruh alemine veya melekût alemine intikal eder. Beden veya cisimin zamanlodoğada dağılır ve % 50- 60’ı teşkil eden su zamanla buharlaşır; diğer organik ve inorganik maddeler zamanla dağılarak tabiatta yayılır, hatta diğer insanların yapısına girip tekrar yeni bir beden oluşumuna katılır ve bu şekilde devam eder. Öyleyse ruh alemi ayrı bir alemde gelişmesine devam eder. Cehennemde ateş ve alev var irinli içecekler, ateşten yapılmış gömlekler, cennette pak olan şarap, elbise, özel mecevheratli, huriler ve gilmanlar olacaktır. İnsanın maddeten hoşlanmadığı şeyleri cehennem ve hoşlandığı şeyleri de cennet olarak ifade edilmiştir.

Cehennemdeki yanma tabiri maddeye ve cesede aittir, yemek içmek ağız, mide ve bağırsaklar gerektirir, keza huri, gilman tabiri zahir anlamda ise kuşkusuz cismin olması gerekir. Öbür alemin ruhani ve ruhlara ait bir alem olduğunu kabul ettikten sonra bu anlatılan halk arasında kezai zahiri manada cennet ve cehennemin bir anlamı olmadığı ortaya çıkar. Kutsal kitaplardaki zikir edilen cennet ve cehennemin de hak olduğuna göre cennet ve cehennemin varlığını kabul ederek, ancak ruhani ve manevi anlamında olduğu sonucuna varmaktan başka bir yolumuz kalmayacaktır.

Bir küçücük çocuğa anne ve baba nasıl bazen korkutucu uyarılarda bulunurlarsa inandırıcı ve etkili olan bu uyarı çocuk büyünce, bu laflara güler ve inanmaz, çünkü artık akli başına gelmiş ve olgunlaşmış, beşer de artık çocukluktan buluşa ermiş olduğundan dolayı yaşına ve anlayışına uygun delil ister, geçmişin korkutucu ve benzetmelerden tatmin olmaz. Hz. Baha’uallah bu asırda geçmiş kutsal kitaplarında müteşabihleri açıklamıştır ve peroblemelerin çözümü için anahtarlarını elime vermiştir.

Hakikat-i Makule¹² ve Hakikat-i Mahsuse³

Hz. Abd’ul Baha Mufavezat kitabında ruhani kavramlar ve konuları daha iyi anlayabilmek ve meselelerin özünü daha derin bir şekilde kavrayabilmek için yukardaki başlıkta yazıldığı konuların önemini özellikle belirtiyorlar ve 16. Bölümde konuyu izah etmişlerdir. Buyurdıkları gibi, gerçekler insan için iki şekildedir. Birisi gözle görülen, kulakla işitilen, burunla koklanan, dil ile tadılan ve dokunma ile dokunulan yani beş duyumuzla hissedilen gerçeklerdir. Çevremizdeki her var olan madde mahsusedir veya hissedilendir.

“İnsanın diğer bir kısım bilgisi (gerçek) , akıl ile edinilen bilgidir. Buna makulat denir. Makul ((akılla kavarayan) hakikatlerin hariçte suret ve mekanı yoktur, hissedilmez. Mesela akıl kuvveti mahsus (hissedilen) değildir, insani sıfatlar mahsus değildir, aksine bunlar makul hakikatlerdir. Sevgi de makul bir hakikattir, mahsus değildir, çünkü bu hakikatleri kulak işitmez, göz görmez,

1

² Makulat ; akıl ile anlaşılan ve idrak edilen gerçekler.(Aşk, akıl ve ilim gibi)

³ Mahsusat; his ile veya duyu ile anlaşılan gerçekler.(Görülen manzara, duyulan müzik)

burun koklamaz, dil tatmaz, lamise (dokunma duyusu) duymaz...İnsan ruhu da mahsus olmayıp makul bir hakikattir.”¹

Akıl ile algılanan gerçekleri ifade etmek ve daha iyi anlatmak için çoğunlukla mahsus veya hissedilebilecek kılıf ve kalıbında dış dünyadaki gerçeklere benzetilir. Bu olay günlük hayatımızda, edebiyat ve şiirlerde yaygın ve alışılmış biçimde kullanılmaktadır. Örneğin, makul şeyler olan sevinç ve kederi ifade edebilmemiz mümkün değildir, ancak yüreğim sıkıldı veya gönlüm açıldı şeklinde bir anlatım olabilir, halbuki sevinç ve üzüntüde kalpte kesinlikle bir darlık veya genişleme organik olarak söz konusu değildir. Başka bir örnek; falan adem yükseldi veya ilerledi derler. Yükselme ve ilerleme makul olan veya hissedilemeyen bir gerçeğin mahsus kılıfıyla anlaşılabilmesi için bir ifade biçimidir, yoksa ademın ileri gitmesi veya yükselmesi maddeten söz konusu değildir. Bir örnek daha; bir konuda bilgi aldığımız zaman aydınlandık diye ifade ediyoruz, işte bilgiyi aydınlığa, cehaleti karanlığa benzetiyoruz. Akıl ile idrak edilen her şeyi mahsus, (yani duyularımızla hissedilebilen) biçimde anlaşılın diye ifade etmekteyiz.

Tanrı'nın söz ve ayetlerinde manevi ve akli (Makulat; akıl ile idrak edilebilen) konuların anlaşılabilmesi her zaman sembol ve benzetmelerle ifade edilmiştir. Çünkü ruhani ve iç meselelerin anlatımı kolay olmaz, ancak hissiyat ve duyularla hissetmemiz kolay olduğundan konular sembolleştirilerek mahsusat şeklinde ifade ediliyor. Örneğin; güneş, ay, sema, gıda, su, deniz, gemi, kuş, huri, ağaç, meyve ve benzeri terimler kullanılmaktadır.

Aynı şekilde cennet ve cehennem konusu da kısmen anlaşılın diye sembolize edilmiş bir biçimde kutsal kitaplarda her dönemde o insanların anlayışına uygun izah edilmiştir. Örneğin cennet tanımlanırken; insanların hoşlandığı nesnelerle sembolize edilmiş örneğin; süt, bal, meyve, şarap, huri ve gilman ve benzeri şeylerden dolu bir mekan olduğu vaad edilmiş. Keza insanoğlunun hoşlanmadığı, örneğin yılan, akrep, sıcak, ateş, kaynar zift gibi madde ve türlü işkencelerin var olduğu bir ortam da cehennem olarak vasıflandırılarak ifade edilmiştir.

İnsanların sınırlı kavrayış ve anlayışına uygun ruhani gerçekler bir nebze anlaşılabilin diye geçmiş tüm ilahi kitap ve öğretilerde cismani ve maddi örneklerle sembolize edilmiştir. Yani geçmiş ilahi kitaplarda cennet ve cehennem konusundaki ifadeler zahiri ve dış anlamlı olmayıp, anlaşılması son derece güç manevi gerçeklerin ruhani iç manası vardır.²

İlahi dinlerin gerçekleri Mutlak (salt) olmayıp Nisbidir.

İrfan sahibi olanlar, ilahi zuhurların (dinlerin) gerçeği ve içeriğinin birden veya salt olarak insanoğlunun karşısına çıkmadığını, aksine kapasitesine veya kaldırılabilirliği nisbette tecelli ettiğine, başka bir ifade ile nisbi olduğuna inanmaktadır. Örneğin; yeni doğan bir bebeğin ilk önce sütle beslenmesi gerekir, belirli bir süre sonra hazmı kolay olan besinleri alıştırarak vermek gerekir. Okula yeni başlayan bir çocuğa ağır bilimsel konulardan başlamak doğal değildir. Aynı şekilde Tanrı da insanların yetenek ve kapasitelerine göre feyiz vermektedir ve zamanla insanların anlayışına paralel ilahi hikmet feyzinin dozunu giderek arttırmaktadır. İşte Tanrı feyzinin derecesi insanların gelişme ve anlayışına göre tedrici olarak nazil olması mutlak değil nisbidir diyoruz³

Bu konuyu bir az daha açalım. İnsan aleminin gelişmesi aynen bir insanın veya bireyin gelişmesine benzer. Yeni doğan bir bebek nasıl ki gelişir emekleme aşamasına girer ve sonra yürümeye başlar, böylece gelişir daha sonra ergenlik çağına ayak basar. Ergenlik çağında hem fiziksel hem de düşünsel (akli) yönden olgunlaşmıştır. Nasıl ki insanın her gelişme aşamasında sınırlı bir kapasite ve kabiliyeti vardır, aynen insan alemi de bir bütün olarak göz önüne alındığında sürekli olarak gelişme arz ettiğini görürüz. İlahi dinlerin gerçeği de bu gelişme ile paralel ilerlemektedir. Akl-ı selim sahibi olan bir insan bu meseleyi rahatlıkla kavrayabilir. İlahi buyrukları inceleyen herkes kolaylıkla bu konuyu açıklayan ve ispat eden bir çok ayeti bulabilir. Örneğin: İncil’de “ Size söyleyeceğim çok şeyler var, ancak bu sözleri kaldıracak gücünüz olmadığı için O gelince size anlatacaktır.”

¹ Mufavezat-i Abdülbaha s.61-

² Dr.Davudi

³ Baha’ullah’ın Dini, Dünya Dini. Hz.Şevki Rabbani.

Kur'an'da Bakara süresinde ayet 286'da "Allah,hiç bir kimseyi gücünün yetemeyeceğinden sorumlu tutmaz."

Kitaba-i Akdes'te Hz. Baha'ullah buyuruyorlar: "Rahman ve Rahim olan Tanrı, kimseye zulmü reva görmez, kullarına tahammül edemeyeceği bir emri vermez."

Yukardaki kutsal kitaplarda açıklandığı gibi, Tanrı kendi emir ve şeriatını birden ve salt (mutlak) bir biçimde takdir buyurmamıştır, tecellisi aşama aşamadır. Birden kapasite ve anlayışın üstünde bir bilgi veya emir gelseydi bu insanoğluna zulum sayılırdı. Evet bu tecelliyat yavaş yavaş ve tedrici gelmiştir. Yani İlahi söz ve kelim her dönemde insanların anlama gücüne uygun beyan edilmiştir ve kelimanın önündeki perdeler yavaş yavaş çekilmiştir öyle ki; Hz.Baha'ullah'ın devrinde artık peşesiz bir şekilde beyanlar kendini göstermektedir. Bu konuyu basit bir örnekle açıklığa kavuşturalım:

Karşımızda elinde yarası olan bir hasta ve yanında bir doktorun olduğunu varsayalım; iki-üç yaşında bir küçük çocuk doktora yarayı işaret ederek "Bu nedir" diye sorduğunda doktor, "uff olmuştur" şeklinde bir cevap verir. Bu cevaptan tatmin olan çocuk, oynaya oynaya ikna olmuş ve konuyu anlamış bir durumda koşarak gider. Şimdi çarşıda veya pazarda bir insan doktordan hastanın elindeki rahatsızlığın ne olduğunu sorduğu takdirde, "Elinde yara olmuştur" diye doctor yanıtlar. Bu da normal bir vatandaş için tatminkar bir cevap olur. Bir Tıp öğrencisi eldeki lezyonu sorarsa, " Ekzema veya kanser" diye doktor yanıt verebilir. Amma bir asistan yani uzmanlık yapan bir doktor derideki hastalığı sorarsa artık, "bu ufftur", "bu yaradır" ve hatta "bu ülserdir" diye bir cevap duyarsa tatminkar bir yanıt olamaz. O zaman doktorun, karşısındaki doktora kanser veya ekzema'nın tipini, mikroskopik veya patolojik tanıya göre izahatta bulunması gerekir. Görüldüğü gibi doktor aynı doktor, keza hastalık da aynı hastalık nasıl oldu da aynı doktor aynı hastalığı farklı insanlara farklı izahatta bulunmuştur! Bundan anlaşılıyor ki gerçeğin bir kısmı, değişik anlayış ve kapasitelere göre farklı ifadelerle açıklanmıştır.

İlahi gerçekler de aynen Tanrı tarafından elçileri vasıtasıyla her devirdeki insanların anlayışına göre açıklanmıştır. Biz burada cennet ve cehennem kavramının gerçeğini neden eski ilahi zuhurlarda farklı ifadelerle beyan buyurdıklarını incelemek istiyoruz.

Cennet ve Cehennem İnancı :

Geçmiş asırlarda bazı kavimlerde cennet ve cehennem inancı efsane, hikaye ve hayal şeklinde halk arasında biliniyordu ¹ . Yahudilik ve Hristiyanlık'ta muad yani ölümden sonra diriliş cismani olarak kabul ediliyor.² Yunan filozoflar İsrailoğulları nebileriyle görüştüktan sonra, ruh ve ruhun ölümsüzlüğüne inandılar ve derslerinde öğrettiler, hatta ruhun ceza ve mükafat görmesini de kabul edip benimsediler ³ . İslam ise cennet ve cehennem konusuna daha geniş ve ayrıntılı yer verdi. Bu hususta İslam alimlerinin bir kısmı ölümden sonra dirilişi zahiri anlamda, cismani ve maddeten vuku bulacağını savunuyorlar, diğer alim ve mutessavıf da mu'adı yani ölümden sonra dirilişin cismani olmayıp manevi ve ruhani oluşuna inanırlar. Bu ikinci gruptan örnekler; İmam-i Gazzali, İmam Fahr-i Razi, Molla Sedra Şirazi, Hekim Sebzevari ve Ebülhasan Şeyhul Reis İbn-i Sina olarak sayabiliriz. İbn- Sina'nın görüşü diğerlerden daha ilginçtir. Şöyle ki İbn-i Sina Ruhani dirilişi akli delillerle ispat etmesine rağmen, cismani muadi de şeriat hükmüyle delilsiz kabul ediyor ⁴ .

Bahai dininde cennet ve cehenneme olan inanç, tabiidir ki insan aleminin gelişmesi ve olgunlaşmasına paralel daha geniş ve bir az da farklı bir anlamı kazanmıştır. Biz Bahailer artık, cismani cennet ve cehennemi ruhani cennet ve cehennemin bir sembolü olarak kabul etmekteyiz. Her Bahai'nin kuşkusuz, cennet ve cehenneme inancı vardır, ancak bu inanç ve anlayışımızın ufku genişlemiştir, şöyle ki cennet ve cehennem'in keyfiyetinin kavranması mümkün olmadığı için hissettiğimiz maddi kalıptaki kavramlarla sembolize ederek anlatılıyor. Bahai kaynaklara göre cennet ve cehennem hem bu dünyada ve öbür dünyada vardır.

¹ Dr.Davudi

² Diyal 12 "

denir- Yuhanna bab 6

³ Dinler Tarihi-K.Bahtaver

⁴ Şifa Kitabı- Muat faslında. İbn-i Sina

Hız.Bab'ın kutsal kitabı olan Beyan'da şöyle buyuruyorlar:

“ Hiç bir kimse için, Tanrı zuhuru zamanında, O'nu idrak ederek; ayetlerini işiterek; iman ederek ve Tanrı görüşmesi sayılan görüşmesine ulaşmaktan daha büyük bir cennet mümkün değildir.”

Gene buyuruyorlar: “ Muvahhitlerin (Tanrı birliğini inananlar) indinde, hiç bir cennet Tanrı emirlerinin özünü amel etmekten daha yüce bir cennet olamaz. Keza, Tanrı kurallarına tecavüzden daha şiddetli bir ateş de olamaz.”

Hız.Baha'ullah konuyu en güzel ve mükemmel bir şekilde Seyyid Yusuf İsfehani Levhinde anlatarak insan anlayışına yeni ufuklar açmışlar:¹

“Cennet ve nar bu zahiri yaşamda kabul ve ret demektir ve ruhun yükselişinden sonra tabiidir ki; kabul veya itiraz edenlerin amellerin sonucu olan onun ölçülmeyecek cennete veya onun benzeri olmayan ateşlere ulaşacaktır.”

Öyleyse bu alemde, cennetin anlamı yaşam süremize en yakın, zuhur eden Tanrı mazharının irfan ve imanına ve O'nun rızasına ulaşmak demektir. Cehennem ise zuhur eden ilahi mazharın imanından mahrum kalmaktır. Öbür alemde ise İlahi eserlere istinaden yine cennet ve cehennem vardır, ancak bu cennet ve cehennem tasavvur edildiği gibi cismani ve maddi olmayıp ruhani anlamdadır. Cennet ve cehennemin varlığı ceza ve mükafat faktörlerine bağlıdır. Yaşam süresince insan ruhunun gelişmesine uygun bir mertebe kazanmaktadır. Ruhun varlığını Hız. Abd'ul Baha en geniş bir şekilde Mufavezat ve Hitabat kitaplarında bulabiliriz. Ruhun varlığı ispat olunduğu zaman bekası veya ölümsüzlüğü de kendiliğinden ispat olunur. Ruhun bekası söz konusu olunca tabiidir ki; yaşam süresince ruh, gelişme kaydettiği takdirde mükafat görür, iman ve ikandan mahrumiyeti sonucunda mertebelerini elde edemeyişi veya ceza'yı hak etmesi anlamındadır. Cennet ve cehennem, başka bir deyişle ceza ve mükafat ve öbür dünyadaki mertebelere ulaşmak veya ulaşmamak durumudur.

Cebr ve İhtiyar (Cebr;İrade dışı.İhtiyar; istekli davranış)

Cebir veya cebr insan psikolojisinde; hareket ve davranışlarda bir mecburiyet oluşu ve hakimiyet demektir yani insanın iradesi dışında oluşan davranışlardır. İhtiyar ise burada yaşlılık değil, isteğe bağlı davranışlar, seçme yetkisi anlamındadır. Bilindiği gibi bazı ekoller insanoğlunun tamamen davranışlarında mecburdur ve doğanın kurallarına karşı davranışları ve hareketleri zorunluluk arz eder, derler. Başka bir ekol ise insana ihtiyar sahibidir yani yapması veya yapmamasında tamamen özgürdür derler. Konuyu biraz daha açalım. Hayvanlarda, içgüdünün hakimiyetiyle tüm davranışlar ve hareketler mecburidir. Yani hayvanda içgüdü neyi hükmederse onu yapmaya mecburdur ve yapar. Burada irade artık söz konusu olmayıp içgüdü hayvanı nereye sevk ederse hayvan o tarafa meyl eder. İrade olmadığı için şuurulu davranışların da söz konusu değildir. Hayvanlarda böylece iyilik ve kötülüğün bir anlamı yoktur, içgüdünün yönüne gider, dolayısıyla bu mecburi içgüdüsel hareketlerinde davranışsal sorumlulukları da yoktur.

İnsanda, iradenin varlığı, istekli davranışlarına yol açar. İçgüdünün dışında akıl ortaya çıkar. Akıl, her şeyi değerlendirir ve bilinçli seçme özelliği ortaya çıkar. Seçme özelliği söz konusu olunca insanlar için her şeyin bir değeri olur ve değerler silsilesi (zinciri) faktörü meydana gelmiş olur. Artık iyi ve kötü insan için bir anlam kazanır. İyi ve kötü karşısında onların yapma veya yapmama sorunu çıkar. İnsanlar artık, iradenin varlığı ile yaptıklarından sorumlu olur. İnsanlarda iradenin varlığını basit ve önemli bir örnekle vurgulayalım; İnsanda tereddüt ve pişmanlık faktörü nedir acaba? Bu faktörlerin mevcudiyeti insan iradesinin varlığını gösteren önemli bir kanıttır. Tereddüt olduğu zaman, yapayım mı, yapmayım mı sorusu ortaya çıkar. Yani bir iş hem yapılabilir, hem de yapılmayabilir! İşte tereddüt insan iradesinin varlığına bir delildir. Başka bir delil ise pişmanlıktır. İnsanın bir işi yaptıktan sonra pişmanlık duyması ne anlamdadır acaba! Demek ki; insan, yaptığı işi yapmaması gerekiyordu ve o işi de yapmayabilirdi. Aynı şekilde yapmadığı bir işten pişmanlık duyması, yapabileceği bir işi kendi iradesiyle yapmadığı anlamındadır. İnsanoğlu davranışlarında iradesiyle bir hareketi yapma veya yapmamakta

¹ Maidey-i Asumani Cilt 8. Sayfa 15

özgürdür. Peki özgür olan insan yaptıklarından acaba sorumlu olmaz mı ! Tabiidir ki; insanlar davranış özgürlüğü sınırları içinde yaptıklarının hesabını iyi ve kötü vermek zorundadır.

Mücazat (ceza) ve Mükafat(ödül)

Ceza (mücazat) ve ödül (mükafat), davranışların neticesidir. Ameller ister iyi ister kötü olsun. Çıkan sonuçlar, ödül ve ceza şeklinde değerlendirilir. Konumuz olan öbür alemdeki ceza ve mükafat elbette ki cismani olmayıp ruhanidir. Ancak onun keyfiyetini bu alemde idrak edemediğimiz için ve ruhani alemin de tasavvuru bu alemde mümkün olmadığından çaresiz olarak Melekut aleminin anlatımında, yaşantımız ve cismani hayatımızdan benzetmelerle yaklaşımlar getirilmiştir. Öyle ki; mükafat kavramını bu dünyadaki fani olan lezzetlere benzeterek; bağ, meyve, süt, bal, üzüm, elma, nar ve şaraba ve cezalar ise hoşlanmadığımız; ateş, şiddetli sıcak, iltihap, yılan, akrep ve benzeri ifadelerle sembolize edilmiştir.

Bahai dinine göre öbür alemin (Melekut) keyfiyeti bu dünyadaki (Nasut) insanlar tarafından anlaşılmaz. Ana rahmindeki bir bebeğin bu dünya hakkında bilgisi ve kavrayışı neyse bizim de gelecek dünya hakkındaki kavrayışımız o kadar olabilir. Hz. Baha'ullah dostlarına bu önemli meseleyi ancak bir örnekle izah ediyorlar; ana rahmindeki dünya ile bu yaşadığımız dünya arasında nasıl bir fark varsa, bu dünya ile öbür alem arasında da benzer farklılıklar vardır. Keza açıklıyorlar ki; Müminlerin Melekuttaki makamları öyle yüce bir mertebededir ki kimse onu tassavur bile edemez. Eğer müminlerin gerçek mertebeleri zerre kadar onlara gösterilirse veya açıklanırsa, sevinçten herkes Melekuta uçmak ister ve o zaman yaşam alt üst olacaktır. Bu yüzden bu makamlar müminlere sır kalmıştır. Hz.Baha'ullah bir levih'te buyuruyorlar¹ : *“Ömrüme yemin olsun, eğer perdeler kalkarsa, alemdeki itirazcılar, müminlerin çevresinde tavaf ederler ve her taraftan onların ziyaretine ve cemallarını görmeye yönelirler. Velakin yüce hikmetlerimizle bu kapalı tutuldu.”*

Hz.Abd'ul Baha buyuruyorlar:²*“Ruhun cenneti; kadim olan Cemalın yakınlığıdır ve cehennem ise O parlayan nurdan uzaklığıdır, şöyle ki; kemal ve noksanlıktır; yücelik ve noksanlıktır; aydınlık ve karanlıktır...Bakınız; ruhlar cisimlere bağlı olduğu zaman, her yönden birbirlerinden farklıdır, yani bazıları idrak ve olgunlukların zirvesinde ve bazıları ise noksanlık ve zilletin en alt tabakalarında bulunuyorlar. Aynı şekilde, İlahi olan dönüşlerinde bu fark ve imtiyaz gene mevcuttur.”*

Hz.Baha'ullah gene Seyyit Yusuf İsfahani'nin levhinde buyuruyorlar:³

*“İlahi levihlerde, haşir, neşir, cennet, cehennem ve bu gibi sözlerden Tanrı'nın maksadı, **zuhur zamanına özgüdür**. Örneğin;bakınız zuhur anında Tanrı lisanı öyle bir kelime ile söz eder ki;O'nun dudağından çıkan bir kelimedden cennet, cehennem (nar), haşir, neşir, sırat(köprü) ve tüm sorduğun ve sormadığın her şey ortaya çıkar. Her bir kimse “beli”(evet) kelimesine ulaşırsa, o sıradan geçip rıza cennetine ulaşır, keza o, tavaf edenler ve yakın olanlar zümresine (mahsur) girmiş olur ve Tanrı indinde cennet ehlinden, yüceler ve olumlu olanlardan sayılır Aynı şekilde, her hangi bir kimse Tanrı kelimesine itirazda bulunursa, nardan, olumsuz olanlardan ve cehennem ehlinden olup müşriklerle birlikte mahşurdur... ve lakin Tanrı rızasına ve emrine muvaffak olanların ruhları cesetlerden ayrıldığında tabiidir ki; mükafatlarına öbür dünyada ulaşacaklar. Öyle ki; bu dünyada olanlar, bundan fazla anlama kabiliyetinde değiller. Manalar ufkunun güneşine yemin olsun ki; kullarına ölçülmeyecek cennetler vardır ve lakin bu yaşamdaki cennetten maksat O'nun rızasına ermek ve Emrini görmektir. İman edenler bu dünyadan yükseldikleri zaman ölçülmeyecek cennetlere girecekler ve hesap edilmeyecek nimetlerle rızıklandırılacaklar. İşte o cennet, dünyadaki davranış ve amellerin meyveleridir.Acaba kullardan biri, başkalarına bir hizmet ve zahmeti olduğu takdirde bunun mükafat ve karşılığını alacağını anlamıyormusunuz! Nasıl olur da,Kerim-i mutlak kullarına kendi emirlerinin uygulamasına emir versin ve sonra taze olan rahmetinden onları mahrum etsin!...Evet! Cennet ve cehennem zahiri hayatta iman ve itirazdan ibarettir. Ruhun yükselişinden (suudundan) sonra ölçülmeyecek cennetlere veya benzeri olmayan ateşe ulaşır. Ve lakin Hak'tan başka kimse bu*

¹ Maide-i Asumani 8.cilt,S.

² Maide-i asumani 2. Cilt, S.16

³ Maide-i Asumani Cilt 8. Sayfa 13

makamları idrak edememiştir ve edemez de...İman edenlere öyle mertebeler yaratılmıştır ki; ondan daha üstünü duyulmamıştır. Keza itiraz edenlere de daimi ve yok olmayan duyulmamış azaplar takdir olunmuştur.”

Ruhun Varlığı:

Ruh, varlık gücü demektir. Her varlığın mevcudiyeti bir güce bağlıdır. Var olan her şeyin, varlığı veya hayatı bir güce bağlıdır. Bu güç o varlığın ruhudur diyebiliriz.

Cansızların (cemad) varlığı , belirli oranlardaki maddelerin birleşmesine bağlıdır. İşte bu birleşme gücüne **cemad ruhu** denir.

Bitkilerde, cemadi ruhun var oluşuyla birlikte büyüme, üreme, solunum ve canlılığın belirtileri olarak bildiğimiz özellikler vardır. Toplam bu iki özelliğine bitki ruhu veya **nebatî ruh** denir. Hayvan aleminde, cemadi ruh+nebatî ruh ilaveten duyu özellikleri vardır. Duyu özelliği alt mertebedeki varlıklarda yoktur fakat üst mertebe olarak bildiğimiz hayvan, alt mertebedeki özellikleri ihtiva eder. Bu üç özelliğin toplamına **hayvani ruh** denir.

İnsan ise, maddelerin bileşimi olan cemadi ruh + canlılığın özelliği taşıyan nebatî ruh + duyulara sahip olan hayvani ruh ve ayrıca insana özgü akıl ve keşfedici güce sahip olduğundan ve tüm alt mertebelerin özelliklerine sahip olan güç veya ruha **insani ruh** denir. Yaratıkları arasında en mümtaz varlık bu yüzden insandır. Bu imtiyaz sadece cemadi, nebatî ve hayvani ruhların özelliğinin kendisinde toplanmasından değil. İlginç yanı budur ki; insanda öyle bir özellik vardır ki tabiatta bulunmuyor; yani Akıl, irade ve şuur insana özgüdür ve tabiatta bulunmaz ve öteki ruhlar gibi tabiatın tutsağı değildir.

Akıl, irade ve şuur insan ruhunun fonksiyonlarıdır. Bedene bağlı olmakla birlikte tabiatın ürünü olmayıp Tanrı'nın bir feyzidir. Fakat içeriğini kavramamız mümkün değildir. Ruhun zatını anlamaktan aciz oluşumuz bizi ümitsizliğe düşürmemelidir. Çünkü doğadaki her şeyin tanınması iki yol ile olur: Birincisi varlıkların özünü tanımak ve ikincisi varlıkların sıfatlarını tanımak. Tüm bilgilerimiz varlıkların sıfatlarına yöneliktir, yani varlığın ancak özelliklerini tanıyabiliriz. Örneğin rengi, şekli, kokusu ve benzeri özelliklerini biliriz. Yoksa bir varlığın zatını veya özünü tanımak hiç bir insan için mümkün değil. Aynı şekilde ruhun özü anlaşılmaz fakat fonksiyon ve özelliklerden onun varlığını kavrayabiliriz ve ruh madde ve materyalden olmadığı için başka bir ifade ile terkip ve bileşimden olmadığı için tahlil ve ayrışım de söz konusu olamaz, dolayısıyla varlığı anlaşıldıktan sonra bekası ve yok olmaması kesindir.

Bu incelemenin sonunda can alıcı noktaya varmış bulunuyoruz. Yani İmani ruhun oluşması nasıl olur. Bütün yeryüzündeki her çeşit insan, insani ruha sahiptirler ancak herkes imani ruha sahip değildir. Nasıl ki tabiatta bir dişi ve bir erkeğin hücrelerinin birleşmesi ile yeni bir varlığın oluşmasına ve meydana gelmesine neden olur, bu ister bitkide iste hayvanda olsun geçerlidir. Ruhani alemde Kutsal ruhu (ilahi peygamberler) ile insan ruhunun temas etmesi veya birleşmesi, daha doğrusu manevi açıdan insan ruhunun Tanrı mazharlarını tanıdığı zaman irfanın husulu, ruhani çekim ve birleşme hasıl olur ve bu irfanla yeni bir ruh doğar onun adı da **imani ruhdur**.¹

Tabiattaki olaylar ile ruhani alemdeki olaylar birbirleriyle çok benzer. Nasıl ki ana rahminde iki hücrenin birleşmesiyle yeni bir varlık oluşur ve belirli süre içinde organları gelişir ve geliştikten sonra bu dünyaya intikal eder. Böylece bu organları ana rahmindeyken fonksiyon görmüyordu, fakat doğumdan sonra gelişmiş organlar el, ayak, göz, kulak ve benzeri uzuvlar çalışmaya başlarlar. Aynı şekilde dünya rahminde imani ruhlar oluşur ve ruhani organlar gelişir ve bilahare Melekut alemine intikal eder, dünyadaki ruhani gelişmesine uygun kendi mertebesine ulaşır. İman ve irfandan mahrum gelişme kaydetmeyen ruhlar ise ilahi ve ruhani mertebelerden yoksun ve büyük bir azap ve mahrumiyet içinde olacaklar. Bu ruhani yoksunluk bir anlamda cehennem demektir.

Ölüm ve ölümden sonra *

¹ Edip Tahirzade- Ders notlar

Konu ile ilgili olduğu için Ruhiye Hanım Rabbani'nin " Prescription for Living" Kitabının bir bölümünün İkan Kamusundan çevirisi son derece etkileyici ve yararlı olduğundan birlikte okuyalım:

"İnsan yaşamında iki önemli olay gerçekleşmektedir, birincisi doğum ve ikincisi ölüm. Her insan bu iki nokta yani doğum ve ölüm arasında seyretmektedir. Doğum hayatın başlangıcı ve ölüm hayatın sonu demektir. İnsan yaşamında birçok görüş ve düşüncelere sahiptir, ancak ondan ayrılmayan ölüm, her an ve her dakika yaşamla birlikte ve ölüm, hayatımızdan geçen her saat daha da kendini göstermektedir, biz ondan gafilken bir bakarız ki onun dışları ve pençesindeyiz.

Ölüm ve yaşam birlikte, yan yana ve ortaktırlar. Damarlarımızda akmakta olan kan bir gün bu akımın duracağını da haber vermektedir. Ölümle fiziksel olarak güçlerimiz dağılır. Yaşamımızda meydana gelen her hangi bir olay, yaşamdan bizi uzaklaştırarak bizimle birlikte olan ölüme yaklaştırır. Keşke insanlar ölüm hakkında daha fazla düşünselerdi! Keşke ölümün ne olduğunu bilseydiler! İnsanlar eğer doğru düşünürse ve anlarsa, ölümden hiç bir zaman korkmaz ve ondan gafil kalmaz ve hiçbir zaman ölümden ne korkar ne de endişe eder, nihayet neşe ve sevinçle yaşamsal görevlerine devam edeceklerdir. Ölümün ne olduğunu bir anlasalar, gafletten ve düşkünlükten (zillett) kendilerini uzaklaştırıp gerçekten ne yapmaları gerektiğiyle meşgul olurlar ve ölümü sevinç ve neşe ile karşılamaya hazır olurlar. Ölümden korkanlar ölümün manasını bilmeyenlerdir. Ölüm; yok olma veya zeval bulma demek değildir. Ölüm ebedi yaşamın giriş kapısıdır. Ölüm; sonsuz varlık dünyamızın giriş kapısına giden bir yodur. Bu dünyadaki yaşamda gül, sümbül ve yararlı mahsullerin dikildiği ve kapının öteki tarafı da diktiğimiz biçildiği bir olaydır.

Ana rahmindeki dünya ile bu dünya arasındaki fark neyse, yaşadığımız güzelliği ile, cazibesiyle, servetiyle, şaşıyla, zevk ve sefasıyla bu dünya ile ölümden sonraki dünya arasındaki benzerdir, yani bu dünya da öbür dünyaya nazaran aynen ana karnı gibidir (rahmidir). Biz bu dünya rahminden öbür dünyaya doğarız. Bu dünyada değerli bir makama ulaşmak için çabalamalıyız, bu dünyanın tamamı insanoğlunun gelişmesi ve saadeti için oluşmuştur, çektiğimiz bütün zahmetler, bu dünyanın tüm maddi ve manevi olanakları, ufak veya büyük olan hey şey bir tek gaye içindir, yani insanoğlunun ebedi bir yolculuğu için gereken bütün malzemelerin hazırlanması içindir. Bu dünya ve onda bulunan her şey, varacağımız hedefe bir hayal misalidir.

Ölüm vakti , insanın yolculuk için gereken malzemeleri hazırlayarak gemiye binip yola çıkışını andırır. Gemiye bindiği zaman, tüm bağılıklarını, elde ettiği eşyalarını, sarayını, servetini karada bırakarak ancak yolculuk için gerekli malzemelerini alarak yola çıkmaktadır. Tabiidir ki; deniz yolculuğuna çıkmak isteyen bir kimsenin, önceden deniz yolculuğunda lazım olan malzemelerini hazırlaması gerekir, karadaki tüm sahip olduğu dükkan, ev, değişik malları vs hepsini bırakacak, ancak deniz yolculuğu için gerekli olan eşyalarını yanına alacaktır. Karada iken bu yolculuk için gerekli malzemelerin temininde bir ihmali olduğu takdirde, yola çıktığı zaman muhtaç kalacaktır, artık yolculuk başladığında gerekli olan malzemelerin tedarikine imkan yoktur. Karada iken bu yolculuğuna çıkmadan önce gerekli ihtiyaçların temini için neden çalışmadığından dolayı sürekli pişmanlık duymaktadır.

Yunanlı tanınmış roman yazarı İzop, iki bin yıl önce bu gibi insanların durumunu ustaca "Karınca ve çekirge" hikayesi şeklinde ne kadar güzel anlatmıştır. Evet karınca, uygun mevsim olan yaz döneminde, kış için gerekli olan ihtiyaçlarının temini için çabalayıp daima çalışmış ve böylece kışı rahatlık ve huzur içinde geçirmiş iken, çekirge ise o uygun dönemde fırsatı değerlendirmeyip, günleri boşa geçirmiş, kış mevsiminde de açlık ve soğuktan helak olup ölmüştür. Karınca için yaz hangi özelliğe sahipse, bizim için de deniz yolculuğu öncesi karadaki yaşamımız aynıdır. Yani bir kaç günlük fırsatı değerlendirip ebediyet dünyasına olan yolculuğa gereken malzemeleri ve zaruri olan eşyayı hazırlayıp ölüm gemisine bindiğimiz ve ebedi hayata ulaşacağımız yere doğru yol alırken, bu dünyadaki fırsatları değerlendirmediklerimiz takdirde pişmanlık duyup, azap ve sıkıntı içinde olacağız.

Gemi denize açıldığı zaman, gereken malzemeyi almayan bir yolcu artık gemiyi durdurup tekrar dönüp malzemelerini karadan alamadığı gibi biz da ebedi yaşam gemisine bindiğimiz zaman bu dünyaya tekrar dönüp telafiye çalışmamız olanak dışıdır. Gemi bizim için ne bekler ne de dönüş

yapar. Bu konuda eğer bir az derince düşünersek ve dikkat edersek davranışlarımızda mutlaka değişiklik yapacağız ve bu değerli ve önemli fırsattan yararlanarak. İster istemez, ölüm gemisinin biletini bize verecekler ve bizleri gemiye bindireceklerdir. Orada gerekli şeylerimizi almalıyız, eğer bir şeyleri unutup gemiye götürememişsek, artık gemi ne durur ne de geri döner!

İnsan ölümden hiç korkmamalıdır. Ölüm hakkında düşünmek insanoğlu için çok şirindir. İnsan bu dünyada, maddi konuların peşinde olup ruhani meselelerin yönelmesinden uzak durduğu içindir ki; ölümden korkmaktadır. Ölümün manasını bir algılasa ve ölümün, ebedi yaşamın nedeni olduğunu, beden bütünlüğü ölümünden sonra dağılması neticesinde, varlığı devam ettiğini bir bilse artık ölümden korkmamakla birlikte, ölümün gelişini bekler durur. İnsan için ölüm bu dünyadaki yaşantımıza benzer olduğunu, şöyle ki; birisinin bir odadan geçip kapıyı da kapatıp başka bir odaya geçmesi gibi bir olay olarak göz önüne getirirse, o zaman ölümden hiç de korkmaz. Birisi bir odadan başka bir odaya nakl-i mekan ederse ve kapıyı da arkasından kapatırsa, akıl, idrak ve yaşaması yerinde olup nakil ile onda bir farklılık söz konusu olamaz. Aynı şekilde ölüm kapısından bu dünyadan öbür dünyaya geçen birisi yaşamı devam etmektedir. Bedensel olarak cisim dağılır, fakat manevi yaşam devam etmektedir. İnsan eğer bu konuyu algılasa, gidişatı ve davranışları değişir, sırf maddi aleme yönelmez. Bir gözüyle bu dünya ve ondaki olanlara, diğer gözüyle de öbür dünya ve ebedi hayata bakar olur. Artık ölümden korkmaz, ama kendisi kendi için yarattığı kader için endişeli olur.

Evlenecek olan çift, evlenmeden önce evlilik yaşamı için ihtiyaçların temini ve mutluluk ve rahatları için ne gerekirse temin etmeye çalışırlar. Damat ev, ev eşyası, elbise ve ne gerekirse onların teminine çalışır. Gelin ise ev eşyası, elbise ve noksan olanların tamamlanmasına yardım eder. Her şey hazır olduğu zaman, her ikisi artık belirlenen düğün gününü dört gözle beklerler. En tatlı beklenti ve düşünce düğün günüdür. Her hangi bir şeyin eksik olduğu takdirde tüm çabaları o noksanı bertaraf etmektir. Düğünden önce bazı noksanlıkları olursa ve sonra çözersiniz denirse kabul etmezler, çok özlenen önemli ve tatlı bir gün olması ve onu iple çektikleri halde, noksanların tamamlanmasını beklerler. Evet Ölüm insan için düğün misalidir, insana yeni bir kapı açılıyor. Onun hakkında düşünmek ve oraya giriş için beklemek çok tatlıdır, ama hiç bir noksan olmamalıdır ve gerekli malzemelerin hepsi hazırlanmalıdır. Bizim hayatımızın her dakikasını değerlendirmemiz lazımdır ve yeni yaşam dönemimizin girmesi için her çeşit noksanlarımızı bertaraf etmeye çalışmalıyız, yoksa pişmanlık getiri ve pişmanlığın da bir faydası olmayacağını görürüz. Kendimizle öbür dünyaya götürebilecek ve o dünyada şahsiyet ve gerçeğimizi temsil eden ve belirleyen tek şey, bu dünyada elde ettiğimiz ruhsal hallerimiz ve iç alemimize ait durumlarıdır.

Varlığımızın dışından bizde bulunan bazı bağlantı ve konumların bu dünyada, ayıp ve eksiklerimizin gizlenmesine neden olursa, ölümden sonra onlar artık ayıplarımız ve noksanlarımızı kapatamaz. Biz orada olduğu gibi görünmekteyiz. Gerçekte neyimiz varsa ona sahip oluruz. Sahip olmadığımız hiç bir şeye de orada sahip olamayız. Biz bu dünyada bazı durumlarda ister cismani ister ruhani olsun olduğumuzdan farklı bir şekilde görünmeye çalışırız. Öyle ki; değişik yollardan bizim utanmamızın nedeni olan şeyleri örtbas etmeye çalışırız.

Örneğin; kısa boylu birisi çoğu zaman uzun topuklu ayakkabı giymesiyle kendini daha uzun boylu göstermek için çabıyor, halbuki gerçek boyu başkadır. Öteki yönden, uzun boylu birisi tam tersine kısa topuksuz ayakkabı giymek suretiyle kendini daha kısa göstermek ister. İnsanların elbiseleri çoğu zaman onun kusurlarını örter ve bedensel sakatlıklarını gizler, halbuki gerçek başkadır. Keza kibarca ifade edilen sözcükler, görünüşte nazik olan davranışlar, kendini olduğundan farklı ve gösterişli tanıtımlar, insanın iç alemini ve ahlaki yoksulluğuna perde olduğundan insanların ne olduğunu tam olarak bilemeyiz, bazen de kendimizi tanıyamamız güçlük çekerek durum bizlerden gizli kalmaktadır. Bu problemler hep bu dünyamızla sınırlıdır. Ölümden sonra bütünüyle bu perdeler kenara çekilecektir ve gerçeklik yüzü ortaya çıkacaktır. Ebedi hayatta olduğumuz gibi görüneceğiz. Nasıl ki, gövdesinde bedensel sakatlıkları olan birisi, vücuduna örtü olan elbisesini çıkardığı takdirde gerçek neyse ortaya çıktığı gibi bizim de bu dünyadaki karakterlerimize ve gerçeğin örtüsü olan geçici elbisemizi çıkarıp attığımızda ne olduğumuz ortaya çıkmaktadır. Öyleyse ne yerinde olur ki; gerçek varlığımızı anlayıp üzerimizde bulunan geçici örtülerimizi bir kenara atarak ruhumuzun yücelmesi için yapılması gereken davranış ve görevlerimizi yerine getirelim ta öbür alemde, gerçeğin ortaya çıkışıyla üzülmeyerek utanç nedeni olmasın.

Tanrı peygamberleri, öbür alemin gerçeklerini insanları anlayabilmesi için cennet, cehennem, hüriler, saraylar v.s. kelimeleriyle açıklayarak anlatmışlar. Öbür alem cismani ve maddi bir alem olmadığına göre, şüphesiz cismani bir varlığı da olmaması gerekir. Öyleyse Tanrı mazharların bu manevi gerçeklerin maddi bir şekilde ifade etmelerin sebebi nedir ? Aşağıdaki açıklanan konulara dikkat edildiği takdirde, meselenin gerçeği aydınlanacaktır. Peygamberlerin bize anlatmak istedikleri şey, gerçeklerin ortaya çıkacağı öbür dünyaya gittiğimizde, halimiz ne olacaktır ? Çünkü insanoğlu; gördükleri ve his ettikleri şeyleri algılayıp tasavvur edebilir. Tabiidir, görmedikleri ve idrak edemediği şeylerin tasavvur etmesinden acizdir. Bu şekilde zahir duyularla his edilmediği akli gerçeklerin anlatımı his edilebilecek teşbih ve temsil elbiselerle gösterilecek ta yüksek mertebedeki gerçeklerle insan bir derece yaklaşabilsin.

İlahi peygamberler de ulvi meseleleri aynı şekilde insan anlayışına uygun bir dil ve kelime ile ifade etmişlerdir. Yani bu konuları teşbih ve temsil diliyle beyan etmişlerdir. Gerçekleri mecaz elbisesi giydirerek gözlerimizin önünde sergilemişlerdir.

Bu meseleleri maddi gözüyle bakacak olursak ve öbür dünyayı da bu dünyadaki gibi her şeyi maddi olarak algılasak, o zaman bu dünya ile öbür dünya arasında ne fark olabilir ? Bu dünya ve öteki dünya arasındaki fark ve imtiyaz ancak bu ifadelerin mana ve gerçeğinin zahiri anlamdan başka türlü düşünülerek ortaya çıkar.

İnsanoğlu bu dünyada bir yandan ateş, işkence ve benzer kötülüklerden nefret ederek her zaman bunlardan uzakta olmak istiyor, bir yandan da bağ bahçe, sevinç, neşe, rahat yaşama ve bir yandan öbür yana uçmak istiyor ve hoşlanıyor. Tanrı peygamberleri de insanlara, kötü ve şer olanlara ateş, işkence vs. gibi cezaların oluşu. İyiler için de Tanrı tarafından hazırlanmış cennet vs. takdir olunmuştur. Fakat bunların maddi bir şekilde olduğu kast edilmemiştir. İlahi peygamberlerin maksadı, kötülüklerin bir cezası ve iyiliklerin bir mükafatı vardır. İnsanların bu keyfiyeti bir nebze anlayabilmesi için ceza ve mükafat gerçeğini teşbih ve temsille beyan buyurmuşlardır.

Bu dünyada nasıl ceza ve mükafat var ise ilahi dünyada da ceza ve mükafatı vardır. Her davranışın kendine özgü bir değerlendirmesi vardır, ya mükafat veya ceza görür. “Alemin düzeni iki sütunla ayakta durur, ceza ve mükafat”. Ceza ve mükafat cismani ve ruhani alemlerde maddi ve manevi olarak hakimdir. Her mertebe de kendine göre özel bir şekilde kendini gösterir. Örneğin, bir bitkinin yeşermesi ve gelişmesi için gerekli olan ışık, güneş, yağmur vs.yı alırsa, işte o mükafatına ulaşmıştır, yeşerir ve neş’eli bir şekilde kendini gösterir. Fakat bu bitki bunlardan mahrum kalırsa solar ve bir ceza olarak sayılabilir. Yani doğada değişmeyen ceza ve mükafat tüm varlıklarda kendilerine özgü bir biçimde mevcuttur. Hata ve sevabın iki şekilde olduğunu söyleyebiliriz, böylece iki biçimde karşılık görmemiz söz konusudur:

1. Tabii kanun: Tabiat kanuna karşı isyan veya uyum. Doğaya karşı olan hata ve sevabımıza derhal ve zorunlu karşılık görürüz. Örneğin ateş yakar, özelliği yakmaktır. Gıda metabolizma üzerinde etkili olur.
2. Yapay kanunlar: Bu kanunların oluşması doğa tarafından olmayıp hakim olan güç tarafından meydana gelir.

Eğer normalden daha fazla yemek yersek doğa kanununa göre hasta oluruz. Çoğu zaman kendi kendimize hata yaptım, çok yedim, ondan hasta oldum diye konuşuruz. İşte görüyoruz ki; kendi isteğimizle çok yemek yediğimizde veya başka bir deyimle tabiat kurallarının dışında çıktığımızda ve doğa kanununa karşı gelmenin cezası hastalık olmuştur. Başka bir örnek gösterelim; bir sürücü otomobiliyle bir caddede sürüyor, dörtyola yaklaştığı zaman dikkat edecektir, kırmızı lamba yanarsa duracaktır. Kırmızı lamba yandığında geçerse hata yapmıştır. Lambaların konması ve trafik kanunları mevcudiyeti tabiat vasıtasıyla konmamıştır. Hakim güç tarafından ve iradi olarak seyir ve gidişatın düzen içinde olması ve kimsenin zarar görmemesi için tanzim edilmiştir. Şimdi birisi bu kırmızı lambayı dikkate almayıp geçerse hata yapmıştır ve kanun dışı bir hareketi olmuştur. Dolayısıyla mahkemelik olup ceza almaktadır.

Yukarıdaki iki örnekten anlaşıldığı gibi kanuna karşı gelmenin cezası vardır. İster medeni kanun olsun ister tabiata karşı olsun ikisinin de cezası veya karşılığı vardır. Birisi tabiata karşı diğeri ise medeni kanuna karşı hata işlemiştir, karşılığında farklı bile olsa ikisi de caza almışlardır.

Ölüm halinde olduğumuz gibi görülüyoruz, hata veya sevaplarımızla yaptıklarımızın sonucunu ceza veya mükafat şeklinde katlanacağız. Ruhumuzun yücelmesi ve saadeti için kurulmuş yüce ve son derce önemli olan ruhani kuralların riayetine muvaffak olursak mükafatını göreceğiz, aksine bu kurallar uygulamazsak tabiidir ki cezasına katlanmamız gerekir ve ruhani itidali sağlamamız mümkün değildir. Nasıl ki; bedenimizde cismani kurulların uymamasından bir dengesizlik oluşuyorsa, ruhani açıdan da ruhani kurallara riayet etmememizde manevi dengesizliklerle karşı karşıya olacağız. Hakim güç ve medeni kanunlara karşı gelmenin sonucu nasıl cezalandırmak ise, Hakim güç olarak kabul edildiği Tanrı tarafından kurulmuş olan ruhani kanunlarına riayet edilmemesinin karşılığı olsa gerek. Fiziksel olarak bedenimizin doğa kanunlara uyulması sonucunda nasıl dengede ise ruhumuz da ruhani kurallara uygun davrandığında neş'e, ferah ve dengede olması kuşkusuzdur. İşte cennet ve cehennemin gerçeği budur. Cennet belirli bir yer ve özel bir mekan değildir. Cennet; Ruhun yüce mertebesi ve derecesidir. Cehennem yanan ateş yeri değildir, ancak ruhumuzun hata ve isyanlarımızın neticesinde ulaştığı bir mertebedir.

Her zaman ölüm anını göz önüne alarak ruhumuzun o günde günah ve üzüntüde değil, ferah içinde olmasını temin etmemiz gerekir. Öbür alemde ruhumuzun var oluşunu söyleyebiliriz. Ruhun varlığı öbür dünyada, bu dünyada elde ettiğimiz meziyetlere göredir. Gözler önünde seyir eden bir film halkasına baktığımızda, önceden aldığı bütün görüntüleri tekrar gösterdiğini görürüz. Bu dünyadaki işlerimiz de aynıdır. Her gün davranışlarımızın filmi çekiliyor, arka arkaya günlük hayatımız kaydedilir ve ölümden sonra bu film bizi olduğu gibi gösteriyor. Küçük çekilmiş günlük yaşamımızı, kocaman, net bir biçimde (ekrandan) görürüz... Filimlerimizin çekim yeri olan bu dünyada güzel manzaralar ve uygun yerleri seçtiğimizde, öbür alemdeki filmin gösterisinde ferah ve neşe ile seyirci olacağız. Filmin çekim yeri olan bu manzara seçimi bizim elimizdedir, ancak film tabedildiği zaman durumu değiştirmek artık elimizde olmayıp iş işten geçmiştir. Çekilmiş filmi ne olursa olsun artık onu seyrederez. Bu filmin çekiminde gaflet ettiğimiz bazı durumlarda, güzel manzaraların içinde nefret ve üzüntü ile karşıladığımız, istenmeyen kısımların bulunmaması için bu dünyada gayret sarf etmemiz gerekir. Aynı şekilde ruhani filmimizin ölümden sonra, bu dünyadaki gaflet veya ihmalizmiden oluşan kötü ve istenmeyen manzaralara rastlayabiliriz ve bu kötü manzaraları ortadan kaldırmak olanak dışı olduğundan, küçük ve önemsiz bile olsa davranışlarımızda ihmallerden da kaçınmamız gerekir. Keza iyi davranışlardan da her ne kadar önemsiz olsa da yapmasından çekinmeyelim. Bakınız büyük bir demet hoş kokulu gülleri toplayıp bunları eve götürdüğümüzde, bu rengarenk çiçeklerin arasında çok güzel ve zarif minicik bir kelebeğin ortaya uçuşması ne kadar bizi mutlu ederek sevindiriyorsa, iyi amellerin ihmalinden kaynaklanan yaşam filmimizde yine sanki, çiçeklerin içinde hoş olmayan ve zararlı böceklerin çıkması neticesinde ne kadar üzüleceğimiz besbellidir.

Ölümden sonra ruhumuz basit veya karmaşık tüm davranışlarımızı görmektedir ve ona göre ceza veya mükafatına ulaşır. Filmimiz ölümden sonra karanlık ve çirkinse iş bitmiştir ve başka yapılabilecek bir şey yoktur. Çünkü çekim zamanı sona ermiştir ve cismani yaşam süresince kaybettiğimiz fırsatları elde etmek ve telafisini yapmak olanağı artık yok olmuştur. Hatakar birisi ölümden önce kendi hatalarından bihaber olup ve onların bertaraf etmesi için çaba harcarsa, filmin değiştirilmesi cismani dünyada mümkündür. Şeffaf ve güzel filmi hazırlama olanağı gene bu dünyada vardır. Şöyle ki, şiddetli fırtına karşısında bir ağacın dallarından bir veya birkaçı kırılabilir, kökü sağlam ve yerinde olduğundan kayıp olmuş dalların yerine yeni dallar yeşerebilir ve kayıpları telafi etme olanağı vardır. Fakat ağaç kökünden çıkmışsa artık yaşam için bir ümid yoktur ve kayıpların telafisi mümkün değildir.

İnsanoğlunun da yaşam süresince gaflet ve cehalet fırtınalar karşısında işlemiş olduğu hata ve günahlarını sevaba ve iyi amellere dönüştürme şansı her zaman vardır. Hata ve günahlardan kurtuluş ve kötü davranışların iyi amellere dönüştürülmesi için iki yol vardır; birincisi, insanın bizzat kendisi ister ve irade eder ki hatalardan arınsın. İkincisi ise güçlü bir kimsenin ortaya çıkarak elini tutsun ve onu değiştirsin.

İnsanın hataları sevaplara değişmesi isteğinin anlamı budur ki; tövbe etsin ve pişman olsun, kendinden bizar olsun, kendisinin ıslah ve değişimi için her zaman düşünsün ve hatta her yerden yardım talep etsin.

Tanrı, doğumla birlikte insanlara özgürlük vermiştir, bu alemde var olduğu müddetçe çabalamalıdır, kendini olgunlaştırın ve geçmişi telafi edebilsin. İlk önce kendi hatalarını fark ederek sonra onların düzeltilmesi için çaba sarf etsin ve ondan sonra Tanrı'dan yardım talep etsin. Fırsat eldeyken bir şeyler yapmalı, yoksa ağır hatalar yükünü sırtına alıp öbür dünyaya göç ettiği takdirde artık yapılacak hiç bir şey yoktur. İnsan ilk önce değişiminde istekli olmalıdır, ondan sonra Tanrı'dan yardım talebinde bulunmalıdır. Eğer bu ana temelden gaflet ederse ve bu dünyada bir şeyler ekmezse öbür dünyada biçebileceği bir şey yoktur.

İnsan için en büyük ihmal ve gaflet, maddi işlerdeki meşguliyeti onun bir dakika bile olsa ölümü düşünmemesi ve bir an gelip bütün elde ettiklerimizi bırakıp ölümün pençesine düşeceğimizi fark etmemesidir. Bu dehşetli an ve manzarayı göz önünde getirirsek, artık ölümden sonraki halimizi da hayal etmemiz gerekiyor...”

* yaşama reçetesi kitabı. Ruhiye Rabbani

Medeniyetlerin zeval bulması (Kıyamet Ruhani Bahardır)

Doğadaki her şey terkip (birleşme) ve tahlil (ayrışma) kanununa tabidir. Medeniyetlerin doğuşu varsa, bir de batışı olmuştur. Medeniyetlerin ister ilahi olsun ister olmasın Hz. Abdu'l Baha'nın buyurduğu gibi özellikle ilahi medeniyetlerin dört mevsimi yani bahar, yaz, son bahar ve kış mevsimleri vardır, Swald Spengler'in tarifine göre her medeniyetin bebeklik, gençlik ve olgunluk ve ihtiyarlık dönemleri vardır.

Her medeniyet sürecinde bir bahar ile başlar, gelişir ve yaz dönemi meyve verir, medeniyetin hazanında (son baharında) za'f ve güçsüzlük hakim olur ve medeniyetin kışında artık yapraksız meyvesiz kupkuru bir ağaç kalır.

İlahi medeniyetlerin yenilenmesi ve gelişmesi gerekmeseydi, Hz Adem'den sonra medeniyetlerin kurucuları olan ilahi peygamberlerin zuhurları gerekmezdi. Süresini doldurmuş medeniyetlerin ruhsuz cismini, o medeniyetin etkileri altında yıllarca yaşamış ve alışmış kitleler çoğu zaman hissetmeyebilirler ve yıllarca haksız olarak dağılmış ve sağlıksız medeniyetle olan bağlantılarından kopmayabilirler . Kur'an'da ümmetlerin yani dini toplulukların da bir ömrü veya eceli vardır: A'raf suresi, ayet 32 “ *Her ümmetin belirlenmiş bir eceli vardır*”

Müminün suresi, ayet ----“ma tesbeku men ummetin aceleha.....” Türkçesi

Eski dinlerin eceli ve yeni dinlerin zuhuru bir çok ilahi kitaplarda kıyamet ve İsrail diye tabir edilmiştir. Bu kavramın anlamı ilahi öğretilerin yeni tecelliyatı ve İsrail'den maksat İlahi peygamberlerin zuhurudur. İslam mutasavvıflardan bazıları bu gerçeği dile getirmişler. Örneğin Şeyh Ferideddin Attar

Kur'an'da böyle söyledi Daver (Tanrı)
Ta ki dinini anlayasın ey birader

Dünyayı altı günde ben yarattım
Muhammedi de bu alemde seçtim

Altı gündür, altı peygamberin devri
Bu sırrın çözümünde, bana Kur'an oldu yaver

Ve lakin din günü, bin yıl sayılır
Böyle deveren eder alem

Altı bin yıllık bitince
Hakki temsil eden gelecek

Şeriatin devri kapanınca
Hakkın emriyle olur *kıyamet*

*Murtaza'nın dininin devri **kıyamet** bil
Anlamı Mustafa'nın ayağa kalkması bil

Mevlana Mesnevi'de şöyle buyurmuştur:

Ahmed'in cihanda ikinci doğuşu
Yüz **kıyamet** onda görünmekte

Ondan **kıyameti** sordular
Kıyametten kıyamete ne kadar dediler

Hal diliyle şöyle dedi
Mahşerden haşrı kim sorar

Gene Mesnevinin başka bir yerinde buyuruyor:

Bu denizdeki geminin kaptan ol
Sen ikinci Nuh'sun Ey Mustafa

Her kim nerededir **kıyamet**, sorsa ey sevgilim
Kendini göster, de işte, kıyamet benim

Biyoloji alimlerin çoğu, görüşleri bu gerçeği vurguluyor ki; Doğada hiç bir şey tamamen yok olmaz. Ancak bir halden diğer hale geçiş söz konusudur. Örneğin bir parça kömür yandığında kömür kitlesinden sadece bir az kül kalır, halbuki kömürün yanması ile kömürdeki karbon havadaki oksijen ile birleşerek karbon di oksid oluşturur. Eğer karbon di oksit ve kül yanı ayrıştığı maddeleri tekrar bir araya gelirse, kömür oluşur. Varlık ve yokluk kavramı bilimsel olarak terkib (birleşme) ve tahlil (ayrışma) anlamındadır. Hiç bir varlık mutlak yokluktan var olamaz ve hiç bir varlık da mutlak olarak yok olmaz. Bu kanun murekkeb yani bileşim halinde olan varlıklar için geçerlidir. Basit yanı, bileşik olan varlıklar, bu kurala tabi değildir. İnsan ruhu bileşim olmadığından tahlili de söz konusu olamaz. Beden tahlil olur, fakat ruhun tahlili olmadığından doğa kurallarına göre ilerleme ve gelişme halinde olacaktır. Bu alemle öbür alem arasındaki Berzah denilen ruhlar aleminde, hareketsiz ve sakin veya duragan olarak milyonlarca yıl bekleme tabiat kanunlarına aykırıdır. Ruhani tekamül, ruhun bedenden ayrılmasıyla devam etmektedir. Tenasuh, yani ruhun tekrar bu dünyaya dönüp başka bir bedende tezahür etmesi ve olgunlaşmaya kadar gidip gelmeleri inancı ispat edilmeyen bir evham olup Kur'an'daki bazı ayetlerle reddedilmiştir (Yunus ayet.... Elem yerukom ehlekna menel kurun ennehum eleyhe la yorce'un).

Tanrı'nın maksadı bu dünyada ruhların olgunlaşması olsaydı yaşam süresini uzatarak ve olgunlaşan ruhaları öbür dünyaya gönderirdi. Bu konuda ilerde Hz. Abdu'l Baha'nın tenasüh hakkında ilahi izahını göreceğiz.

Ebedî azap: Yaşam süresinde, işleyen ölçülü ve belirli bir suçtan dolayı, sonsuz azap, ebedi sıkıntı ve cehennem va'd edilmiştir. Bu ceza Tanrı'nın Rahman ve Rahim olan zatiyle ne derece uyumlu olduğunun düşünülmesi gereken bir konudur. Bu problemin çözümü için bazı yazarlar örneğin Cehm İbni Seffan ve Ebu Hozey-i Allaf cennetin de cehennem de ebedi olmadığını savunurlar ve delilleri ise “Külle şey'in halike illa vechehu” Tercüme ayettidir. İslam aleminden başka Yunan filezofları da cennet ve cehennemi geçici bilirlerdi. Bunlardan Fisagores ve Filaton ve hatta Avrupa 19. Asır alimlerden Konsta-tesavi aynı düşüncüyü sahip idiler.

“İtay-i koli zi hakı hakkehu”Tercüme adaletin gereği suça göre ceza olması gerekir. Ebedi ceza, söylentilere göre olursa bu Uluhiyete atf edilen zulümdür. Bu kadar uzun cezalandırma, ruhların tekamülü ve eğitimi için yararlı faktör olmayacaktır diye düşünenler vardır.

Tanrı'nın rahmet ve şefkati birçok kutsal kitaplarda babanın çocuklara olan şefkati gibi olduğunu yazılmıştır , örneğin Matta , bap 6 “ Gökte olan Ey Pederimiz !”
Gata Ahnud, 7-31 (Zerdüş) “ Ey Mezda, Seni gönül gözüyle görerek düşünce alemimde buldum, Sensin başlangıç, Sesin Son, Sensin pak olan.”

Milyonlarca yıl öncesinde ölmüş olanların bekleme veya berzsh aleminde kıyamet gününün kopmasını beklediklerine inanılır. Bu inanç zahiri anlamda ele aldığımız zaman bir çok çözülmeyen problemleri de kendisiyle birlikte getirir. Bu konuyu objektif olarak göz önüne alarak derin düşünelim:

İnsan vücudunun % 60- 75 'ini su teşkil eder. Bu insan öldüğü zaman yıllar içinde suyu buharlaşır, bedenden kalan % 25 - 40'ı uzun zaman içerisinde organik ve inorganik maddeler olarak ayrışır ve toprağa dahil olur. Muhtelif bitkiler, bu belirli mineralleri ve maddeleri emer ve kendi bünyesine dahil eder. Bu bitkileri ya insan doğrudan yer veya hayvanlar onu yer ve insanlar da o hayvanı yerler. Netice itibariyle ölmüş olan bir ferdin dağılmış vücut maddeleri çok naçiz bile olsa binlerce insanın yapısını teşkil eder. Başka bir ifade ile yaşayan bir kişinin yapısı önceden ölmüş olan bedenlerin ayrılmış zerrelere bölünmüştür.

Kıyamet gününde milyonlarca beklenen ruha mahşar'de her birisinin kendinden önceki cesedine girmesi ve alakadar olması gerekir. Fakat belirli kişinin cesedi dağılmış durumda veya o cesetten uzun zamandan beri değişik insnaların vücudunu teşkil ederek dağılmış vaziyettedir. Eğer muhakemeye aday olannın ruhu ilk ve esas cesedine girerse, binlerce insanın içine dağılmış olan maddeleri aslına ric'at ederse, sonraki kişilerin durumu ne olacaktır.

Paylusun Selanıklilere Birinci Mektubu, bap 4, ayet 16. İncil,
“Çünkü Rab kendisi yüksek nida ile, baş meleğin sedası ile ve Allah'ın borusu ile gökten inecek ve önce Mesih'te ölürlere, kıyam edeceklerdir..”
Tevrat, Zekarya , bap 9, ayet 14:
“Ve Rab onların üzerinde görülecek; ve onun oku şimşek gibi çıkacak; ve Rab Yehova boruyu çalacak..”

Gün ve Gök

Karanlık ve aydınlık, olumsuz ve olumlu iki nesnedir. Birisi yok ve diğeri vardır. Daha doğrusu Karanlık mevcut olmayıp aydınlık vardır, başka bir deyimle karanlık diye bir şey yoktur, aydınlığın olmadığı zaman karanlık hasıl olur
Işık fotonlar bulunduğu ortamı aydınlatırlar, görünmeyenleri görünür hale getirirler. Koskoca karanlık devini küçücük yanan lamba yenmekte ve çevresini aydınlatmaktadır.

Kıyamet bir müspet vakıadır. Toplum yaşamında gece ve karanlıkta yani ruhani medeniyet ışığın olmayışında kıyamet günü doğuşunda, aydınlık gelir. Kutsal kitaplarda dünya için böyle günlerde, ışık va'd edilmiş ve aydınlığın geleceği müjdelenmiştir. Nasıl ki gün doğarken ışık azdır ve gün ortası ışık şiddetli olup sonra batış ve bilahare gece karanlık haline dönüşür. Bütün geçmiş ilahi dinlerde de doğuş ve batış söz konusu olmuştur. İlahi dinlerin yenilenmesi onun bir delilidir.

Tevrat, İşaya bap 60, ayet 19:

“Gündüzün senin ışığın artık güneş olmayacak; ve aydınlık için ay sana ışık vermeyecek; ancak ebedi ışığın Rab, ve izzetin kendi Allahın olacak..”
İncil, Yuhanna pab8, ayet 12:

“Bundan sonra İsa yine onlara söyleyerek dedi: Ben dünyanın nuruyum; benim ardımca gelen karanlıkta yürümez ve kendisinde hata nuru olur.”

Tevrat, İşaya, bap 60, ayet 3:

“Kalk, aydınlan; çünkü ışığın geldi, ve Rabbin izzeti senin üzerine doğdu.. Doğan günün parlaklığında krallar gelecektir.”

İncil, Matta- Bab 8, ayet 21:

II. Petrus bab 3, ayet 10 “Fakat Rabbin **günü** hırsız gibi gelecektir; onda **gökler** büyük gürültü ile zeval bulacaktır ve unsurlar yanarak eriycekler... (12) o günün zuhuru sebebiyle **gökler** yanarak eriycekler ve unsurlar çok hararetle eriyecektirler. Fakat biz onun va’adine göre yeni **gökler** ve yeni yer bekliyoruz; onlarda saâh duracaktır.”

Vahiy bab 21 , ayet 1-2 “ Ve yeni bir gökle yeni bir yer gördüm; çünkü evvelki yer geçtiler ; ve artık deniz yok. Ve mukaddes şehri, yeni Yerusâlimi kendi zevci için hazırlanmış süslü bir gelin gibi, gökün içinde Allah’tan inmekte gördüm

Vahiy bab 12, ayet 1 “Ve gökte büyük bir alamet, güneşle giyinmiş ve ayakları altında ay ve başı üzerinde on iki yıldızdan tacı olan bir kadın görüldü.” Mufavezat’tan yorumunu olduğu gibi aktarılınsın.

Zerdüş kitabında Ahir zamanda Tanrı nuru dünyayı kaplayacak ve bu ışık Ehrimen karanlığını yener diyor.

İşaya bab 51, ayet 4: “Beni iyi dinleyin ey Kavmım ! ve ey ümmetim, bana kulak verin; çünkü benden bir şeriat çıkacak ve kavimlere ışık olarak adaletimi pekiştireceğim... Gözlerinizi göklere kaldırınız , aşağıya yere de bakınız; çünkü **gökler** duman gibi dağılacak ve yer esvap gibi eskiyecek; üzerinde oturanlar da öylece ölecekler; fakat kurtarışım ebedi olacak ve adaletimin ardı kesilmeyecek.”

İkan- s. 22 “Saat ve Kıyamet belirtilerinden olan “Gök yarılması” tâbirinin manasını bu açık, sağlam, kesin müteşabih olmayan izahatın ışığı altında anlamaya çalışınız. Buyuruyorlar: “Gök yarılınca” İnfitar sûresi -1) Buradaki “Gök” tâbirinden maksat, din semasıdır. Din seması her zuhurda yükselir ve ondan sonraki Zuhurda yarılr, yani batıl ve hükümsüz olur. Tanrı’ya yemin olsun, bu semanın yarılması şu (görünür) semasının yarılmasından daha büyük bir olaydır.

Bir düşününüz: İşte bir din ki, yıllarca müddet dimdik durmuş, büyük bir topluluk onun gölgesinden büyüüp gelmiş, koca bir ümmet uzun müddet onun parlak ahkâmı ile yetişmiş; atalarından ve babalarından onun zikrinden başka duyulmamış, şöyle ki gözler onun emrinin nüfuzundan başka bir şey idrak etmemiş ve kulaklar ise hükümlerinden başka duymamış olmasına rağmen şimdi bir kimse çıkıyor, bütün bunları Tanrı kudret ve kuvveti ile birbirinden tefrik ederek ayırsın ve hatta cümlesini yok saysın. Şimdi düşününüz: Bu mu daha büyüktür, yoksa bu basitçe olan yaratıkların gök yarılmasından hayal ettikleri mi ?...”

Kur’an, Zümer ayet 69 “Yeryüzü Rabbinin nuruyla aydınlanır. Kitap açılır, peygamberler ve şahitler getirilir ve onlara haksızlık yapılmadan, aralarında adaletle hüküm verilir.”

İşaya bab 11, ayet 9: “Sular denizi nasıl kaplıyorsa, dünya da Rab bilgisiyle dolu olacaktır.” Yukardaki , Kur’an, Zümer ayet 69 “Yeryüzü Rabbinin nuruyla aydınlanır ve İşaya bab 11, ayet 9 “ ve dünya da Rab bilgisiyle dolu olacaktır” ayetleri aynı anlamda olduğunu hadisteki buyruktan anlaşılmaktadır, “İlim, nurdur, Allah’ın istediğini kalbe yansıtır”

Vahiy 22 ayet 5: “Ve artık gece olmayacak, ve ırağ nuruna ve güneş nuruna ihtiyaçları yoktur; çünkü Rab Allah onlara **nur** verecek ve ebetler ebedince saltanat sürecektir.”

Yukardaki ayetlerin teredütsüz ve herkesin itifakla kabul ettiği kıyametin alemetleri ve başka bir anlamda “Zuhur-i Külli” yani insanlığın buluş çağında dünya Tanrı nuru ve bilgisiyle dolacaktır diye kastedilir. Bu Hz. Baha’ullah’ın zuhurunun özelliğidir. Kutsal kitapların birbiriyle bu kadar uyum içinde bir kehanette az görülen bir olaydır.

İşaya bab 60 ayet 3 ve 19:

“Ve senin ışığına milletler ve sana doğan günün parlaklığına kırıllar gelecekler.” - “Gündüzün senin ışığın artık güneş olmayacak; ancak ebedi ışığın Rab, ve izzetin kendi Allah’ın olacak. Artık güneşin batmıyacak ve ayın çekilmeyecek; çünkü Rab senin ebedi ışığın olacak.

İşaya bab 65, ayet 17: “Çünkü, işte ben yeni **gökler** ile yeni yer yaratmaktayım.”

İşaya bab 51, ayet 6: “Gözlerinizi göklere kaldırın, aşağıya yere de bakın; çünkü gökler duman gibi dağılacak, ve yer esvap gibi eskiyecek; üzerinde oturanlar da öylece ölecekler; fakat kurtarışım ebedi olacak, ve adaletimin ardı kesilmeyecek.”. Evet; Semadan maksat din seması ve yerden da maksat gönül toprağıdır.

Ölüm - Yaşam

“İlahi kitapta anılan hayat Mahbubun irfanıyla oluşan kalp veya gönül hayatıdır. Eğer birisi bu makama ermezse ölümlerden sayılmaktadır.” Baha’ullah

Ölüm ve yaşamdan maksat ruhani ölüm ve yaşamdır. Aşağıdaki Kutsal kitaplardan alınan alıntı ayetler o kadar açıktır ki; yorum istenmeyen gerçeklerdir. İnsaf ehline yalnezca bu ayetleri okuyup bir düşünmek yeterli olur.

Yuhanna bab 5, ayet 24 “Doğrusu ve doğrusu size derim: benim sözümü dinleyip beni gönderene iman edenin ebedi hayatı vardır ve hükme gelmez, fakat ölümden hayata geçmiştir. Doğrusu ve doğrusu size derim: Allah’ın oğlunun sesini ölümlerin işiticekleri saat geliyor, ve işidir; ve işitenler yaşıyacaktı... Çünkü saat geliyor, o saat kabirlerde olanların hepsi onun sesini işitecekler (29) iyilik işleyenler hayat kıyametine, ve kötülük işleyenler hüküm kıyametine çıkacaklardır.”

Yuhanna bab 8, ayet 12: “Bundan sonra İsa yine onlara söyleyerek dedi: Ben dünyanın nuruyum; benim ardımca gelen karanlıkta yürümez, ve kendisinde hayat nuru olur.”

İşaya bab 60, ayet 1: Kalk, aydınlan; çünkü ışığın geldi ve Rabbin izzeti senin üzerine doğdu. Çünkü işte, dünyayı karanlık ve ümmetleri koyu karanlık örtecek; fakat senin üzerine Rab doğacak, ve izzeti senin üzerinde görünecek.”

Pavlusun Efesoslulara Mektup, bab 2, ayet 1: “Ve suçlar ve günahlarınız ile ölmüşken, sizi diriltti.”

Sur ve Muhammedi nafha:

Pavlusun Selaniklilere Birinci Mektubu: bab 4, ayet 16; “ Çünkü Rab kendisi yüksek nida ile baş meleğin sedası ile ve Allah’ın borusu ile gökten inecek; ve önce Mesih’te ölümler kıyam edeceklerdir

Pavlusun Koloselilere Mektubu bab 2, ayet 12: “ Kendisiyle beraber vaftizde gömülmüş olarak, onu ölümlerden kıyam ettiren Allah’ın işlemesine iman vasıtası ile, onunla beraber kıyam da ettiniz. Ve siz suçlarınızla ve bedeninizin sünnetsizliği ile ölü iken, Allah bütün suçlarınızı bize bağışlamış olaral, sizi onunla beraber diriltti.”

Matta bab 8, ayet 21: “Şakirtlerden bir başkası İsa’ya dedi: Ya Rab, bana izin ver, önce gideyim ve babamı gömeyim. Fakat İsa ona dedi: Benim ardımca gel;Ölümleri bırak, kendi ölümlerini gömsünler.”

Tevrat- Tekvin bab 2 ayet 17: “Fakat iyilik ve kötülüğü bilme ağacından yemiyeceksın, çünkü ondan yediği günde mutlaka ölürsün.” Ayet 16’nın sonunda “ ve onun meyvesinden aldı ve yedi ve kedisiyle beraber kocasına (Hz. Adem) verdi, o da yedi” Tannın buyurduğuna göre; ağaçtan yemesiyle ölmesi gerekirdi . yedi, ancak cismen ölmedi ve yaşamını devam etti. Tevrat’a göre Hz. Adem ölseydi biz onun torunları şu anda yaşamamız mümkün olmazdı.

Leviler bab 18, ayet 5: “Bunun için kanunlarımı ve hükümlerimi tutacaksınız; eğer bir adem onları yaparsa, onlarla yaşıyacaktı; ben Rab’im.”

Hezekiel bab 18, ayet 21: “Ve kötü adam işlemiş olduğu suçların hepsinden döner, ve bütün kanunlarımı tutar, ve hak olanı ve doğru olanı yaparsa, elbette yaşayacak, ölmeyecektir.”

Ayet 31: “İşlemiş olduğunuz günahların hepsini üzerinizden atın, ve kendinize yeni yürek ve yeni ruh yapın; ve niçin ölesiniz, ey israil evi..Rab Yehovanın sözü; öyle ise dönün de yaşayın.”

Yuhanna bab 11, ayet 24: “Bilirim ki; kıyamette, son günde, kıyam edecektir. İsa ona dedi: **Kıyamet ve hayat benim; bana iman eden ölmüş olsa da,yaşar; ve kim yaşar ve bana iman ederse ebediyen ölmez”**

Hezekiel bab 37, ayet13: “Ve kabirlerinizi açtım ve sizi kabirlerinizden çıkardığım zaman , ey kavmim, bileceksiniz ki; be Rab’ım ve içinize Ruhumu koyacağım ve dirileceksiniz.”

Maidey-i Asumani cilt4, s.45: Hz. Baha’ullah buyuruyorlar

“İlahi kitaptaki hayat kavramı, Mahbubun irfanı ile oluşan gönül hayatıdır. Eğer bir kime bu makama ulaşmazsa ölümlerden sayılmaktadır.”

İkan, s. 51: “ Her kim sevgi kadehinden içtiyse, ebedi feyiz deryasına gömüldü, rahmet bulutlarının yağmurlarından pay aldı ve böylelikle ölümsüz bir iman hayatına kavuştu. Öbür yandan , her kim kabul etmediyse, daimi ölüme mahkum oldu.. Kitaplarda yazılı “ölüm” ve “dirim” tabirlerinden maksat, imanda ölüm ve imanda dirimdir. Bu mananın anlaşılmasında yüzünden insanlar genellikle her bir zuhurda itiraza kalkmış, Hidayet Güneşinin ışığı altında doğru yola gitmekten geri kalmış, Ezeli Tanrı Cemaline tabi olmaktan kaçınımışlardır.”

İkanda açıklandığı gibi , Hz. Muhammed kendisini kıyamet olarak bildirmiş , yani İsa dininin kıyameti olarak ifade buyurmuştur, nasıl ki Hz. İsa da kendini kıyamet olarak tanıtmış: Yuhanna bab 11, ayet 25: **“İsa ona dedi: Kıyamet ve hayat benim; bana iman eden ölmüş olsa da,yaşar.** İkan 51 :”Nitekim. Muhammed kandili Ahmet gönül yuvasında yanınca, halkın kıyamet, haşr, hayat ve ölüm hadeseleriyle karşı karşıya bulunduğu hükmü verildi. Bunun üzerine, ona karşı muhalefet bayrakları kaldırıldı, istihza kapıları açıldı; nasıl ki Ruh’ul Emin (Cebrail), müşriklerin dilinden haber vermiştir: “Sen bu müşriklere:” Siz öldükten sonra tekrar **dirildiniz(geçmiş zaman)**” diyecek olursan, kâfirler muhakkak: “Bu açık bir sihirbazlıktan başka bir şey değil” derler.” Hûd Suresi 7

Tefsir bilginleri, sözlerin dış manalarına göre anlayanlar, Tanrı sözlerinin tazammun eylediği manayı anlayamadıklarından ve esas maksadı kavrayamadıklarından nahiv kaidesine göre geçmiş zaman fiilin başına (eğer) veya ne zaman demek olan (İza) edatı getirilince gelecek zamana delalet eyliyeceğini ileri sürerek işin içinden sıyrılmayı düşünmüşlerse de , (İza) sız geçmiş zaman fiilini ihtiva eden eyliyen âyetlere inince şaşırıp kalmışlardır. Mesela:

“ Sûra üflendi (geçmiş zaman ve iza da yok): İşte o gün, geleceği tehdidi ile bildirilmiş olan gündür. O günde herkes hesap vermeye çağrılır ve her birinin yanında bir dürtücü ve tanık vardır.” (Kaf Suresi 21.) Ayetinde olduğu gibi yerlerde ya (iza) kelimesinin mukadder olduğunu farzetmişler veya - kıyamet vukuu muhakkak bir hadise olduğu için - geçmiş zaman fiili ile ifade edildiği şeklinde istidlalde bulunmuşlardır. Bu ne körlük ve anlayışsızlık ! Muhammed vasıtasıyla çalıştığı bu kadar açık bildirilen (Sûr)u idrak etmiyorlar, bu boru ile üflenen Tanrı Ruhundan kendilerini mahrum ediyorlar ve O’nun kullarından biri bulunan İsrailin boru çalmasını bekliyorlar; halbuki İsrailin ve benzerlerinin varlığı o Hazretin ağzından çıkan bir söz ile tahakkuk eylemiştir.

Hayır,(Sûr)’dan maksad, bütün kainata üflenen Muhammed sûrundan; (Kıyamet) ise, o Hazretin Tanrı Emrine kıyamıdır. O, ceset kabirlerinde ölü yatan bütün gafillere yeni bir iman kaftanı giydirmiş, onlara taze ve güzel bir hayat bahşetmiştir. Tanrı birliği Cemali (Bâs), (Haşr), (Cennet), (Cehennem) ve (Kıyamet) tabirlerindeki sırlardan birini, ifşa etmek isteyince, vahiy Cebraili şu ayeti getirdi: “Sana başlarını sallayıp “Ne vakit ?” derler. Olabilir ki yakında cevabını ver.” (İsra-51. Dikkatle düşünecek olunursa, bu bir tek ayetin tazammun ettiği işaret insanlar için kafidir. Ne gariptir ki, o kavim Hak yollarından ne kadar uzak kalmış bulunuyordu ! Kıymet, o hazretin kıyamı ile kopmuş ve o’nun işaretleri ve ışıkları alemleri kuşatmış olduğu halde, yine de bu kavim kendilerinde O’nunla alay etmek cüretini bulmuş ve zaman ulemasının kendi batıl hayalleri ile yonttukları putlara sarılarak Rabbani inayet güneşinden ve Sübhani rahmet yağmurlarından gafil kalmışlardır. Evet pislik böceği kudsiyet kokusu alamaz ve yarasa, alemleri aydınlatan gün ışığına dayanamaz.

Böyle şeyler her devirde Hak Mazharlarının zuhuru sırasında vukua gelmiştir. İsa bir yerde “Yeniden doğmalısınız” ve başka bir yerde: “Bir kimse sudan ve ruhtan doğmadıkça Allah’ın melekûtüne giremez. Bedenden doğan bedendir, ruhtan doğan ruh.” Buyuruyor. Yani Tanrı

marifeti suyundan ve İsa'nın mukaddes ruhundan pay alıp dirilmeyen kimse, Rabbin Melekûtüne girmeğe müsait değildir; Çünkü cesetten görünen ve doğan her şey cesettir ve ruhtan, İsa'nın nefesi ile doğup dirilenler hakkında hayat, yeniden canlanma, Tanrı sevgisi cennetine girme hükmü cari oldu; bu gibilerin dışında kalanlar hakkında ise ölüm, gaflet, küfür ve Tanrı gazabı cehennemine girme hükmü cari olur. Bütün kutsal kitapları, levihleri ve sahifeleri karıştırınız, göreceksiniz ki, Tanrı marifeti (İrfan) şarabını içmemiş ve zamanındaki Ruhülkudsün'den feyiz almamış kimseler için ölü, cehennemlik, kör, kalpsiz ve kulaksız denmiştir. Önce de geçtiği gibi "Kalpleri var, fakat anlamazlar." (Âraf- 179).

İncil'in bir başka yerinde anlatıldığına göre, bir gün havarilerden biri İsa'ya gelerek babasının öldüğünü haber verdi ve gidip onu gömmek müsaadesini istedi. O Feragat özü: "Bırak ölüler kendi ölüleri gömsünler." Cevabını verdi. Ve yine anlatıldığına göre, bir gün Amir (Hz. Ali) Hazretlerinin yanına iki Küfeli geldi. Birisi kendi evini satmak, öbürü de almak istiyordu. Bu satış muamelesinin Amir huzurunda ve onun malumatı altında yapılip mukavilesinin imzasını uygun görmüşlerdi. Tanrı emrinin o mazharı kâtibine dönerek: Yaz, dedi "ölünün biri bir başka ölüden bir ev satın aldı. Bu evin dört sınırı var. Biri mezara, ikincisi lâhde , üçüncüsü sırat köprüsü, dördüncüsü ise cennete veya cehenneme uzanır". Şimdi eğer bu iki kişi Ali'nin diriltici suru ile dirilerek O'nun sevgisi sayesinde gaflet mezarından kalkmış olsalardı, haklarında böyle ölü hükmü verilmezdi

Kontrol Sayfa 50-55

Hiçbir asır ve devirde Nebilerin ve Velilerin "hayat", "haşır", ve "kıyamet" tabirlerinden kasdettikleri manalar bu sembolik kelimelerin delalet ettiği ruhani manalardan başka bir şey olmamıştır. Hazretin şu yukarıdaki sözleri üzerinde bir parça düşünecek olunursa "lahid", "mezar", "sırat", "cennet" ve "cehennem" tabirlerinden nelerin kastedildiği, gün gibi görünür. Ne çare ki; Halk nefis lâhdinde bürünmüş ve ihtiras mezarına gömülmüştür. Hasılı, Tanrı marifeti pınarından bir yudum içecek olursanız, gerçek hayatın cisim hayatı olmayıp ruh hayatı olduğunu anlarsınız. Çünkü cisim hayatında bütün insanlar ve hayvanlar müşteriktirler, öbür hayat ise iman denizinden içip 'ıkan meyvasından tatmış olan aydın fikirlilere mahsustur. Bu hayat ölüm nedir bilmez, fanilik bu bâkiliği kovalamaz. "Mümin iki dünyada diridir" (Hadis). Eğer hayattan maksat, şu bildiğiniz dünya hayatı ise ölüm er geç gelir, onu kovarar. Bütün kutsal kitapların yazıları da bu yüksek hakikati ve yüce sözü teyid eder. Şehidlerin Seyyidi Hamza (Hz. Muhammed'in Amcası) ile Ebucehil hakkında inen şu ayeti dahi bu hususta açık bir burhan ve parlak bir hüccettir. "Ölü iken dirilttiğimiz ve halk arasında aydınlık içerisinde yürümesi için kendisine bir nur verdiğimiz kimseyi (Hamza), karanlıklarda kalıp ondan harice çıkamayan kimse (Ebucehil) ile bir tutmak olur mu ?"

Bu ayet Hamza'nın iman kaftanı giyip Ebucehi'in küfür ve karşı koymada direnmiş olduğu bir sırada irade semasından inmişti. Görüyorsunuz ki, ulular ulusu Uluhiyet Kaynağı ve büyükler büyüğü Tanrılık çeşmesi tarafından Hamza hakkında ölümden sonra hayast hükmü verilirken, Ebucehil hakkında tam aksi hüküm verilmiştir.. Bu müşriklerin kalplerinde küfür ateşinin alevlenmesi ve karşı koyma fırtınasının kopmasına bir işaret teşkil etmiştir. "Hamza ne zaman öldü de şimdi dirildi ? Böyle bir hayat ona hangi saatte bahşolundu ?" diye bağırıyorlardı. Onlar bu ulvi sözlerdeki manayı idrak etmediklerinden ve ehlinden de sorup bir parçacık olsun bu hususta aydınlanmadıklarından dünyada bu tür fesadlar meydana çıkmıştır." İkan s.50- 55

Leka'ullah

Leka'ullah (Tanrı ile yüz yüze görüşme)

Kur'an'da Leka'ullah hakkında bir çok ayetler vardır ve halkı, Tanrı ile görüşmeye va'd ederve Leka'ullah inkar edenlerin ilahi feyizden ve rahmetinden mahrum olduğunu vurgular.

Leka'ullah'ın gerçek anlamı hakkında İslam yorumcular arasında görüş birliği yoktur. Bir kısmı Tanrı ile görüşmeyi manevi olduğu ve zahiren, bu mümkün olmadığını inanırlar ve ellerindeki delil de ; Kur'an'ı Kerimin " gözler onu göremez (idrak) edemez" ve Hz. Musa'nın isteği "Beni göremezsin" cevabının şahit olarak gösterirler, bir diğer kısım Mütellemin ve bazı

mezhepler ise « vucuhun yevmeizin nazereton ila Rebbeha nazereton » ayeti kerimeye istinat ederek bu dünyada görme gücü ve imkanı olmadığından dolayı Tanrı ile görüşme öbür dünyada mukadderdir. Ehli sünnetin bir kısmı böyle inanırlar. Allame Meclisi, Beharu'l Envar ikinci cilde İslamda bu hususta değişik görüşleri izah eder :

(İkan Kamusu Cilt 3, sayfa 1345- Abdu'l Hamid İsrakhaveri, 1971)

İmamiye ve Mütezile alimleri, Tanrı ile görüşmenin, ister bu dünya ister öbür dünya imkansız olur mahaldır derler ve zahiren Tanrı ile görüşme ayetlerini değişik yorumlarda bulunurlar. Müşebehe ve Kerramiye taifesi Tanrı'yı madde olarak kabul ettikleri için ruyet, yani görünmesi mümkündür derler. Eşaire ise Tanrı'nın cisim ve madde olmadığından bir yönü, mekanı bulunmadığından dolayı, madde ve yer işgal etmeyen yerlerde Tanrı ile görüşme imkanı olur. Eşaire'de önemli bir yeri olan İkmal kitabında bu hususta Tanrı'yı özel şartlarda görmek olanağı vardır. Hatta Tanrı'yı görenlerin adları üzerinde sözler vardır. Hz. Muhammed'in Miraçta Allah ile görüşmüş mü yoksa görüşmemiş mi, uzunca tartışmalar vardır. Ayşe ve sahabelerin bazıları Hz. Muhammed'in Allah'ı miraç gecesinde görmediğini söylemişlerdir. Velakin Ebn-i Abbas Hz. Muhammed'in miraçta Allah ile görüştüğüne iddia eder ve der, her peygamberin bir özelliği vardır: Tanrı ile konuşma Hz. Musa'ya (Kelimu'llah), Tanrı ile dostluk Hz. İbrahim'e (Halil'ullah) Hz. Muhammed'in de Allah ile görüşme özelliği vardır. Bu iddiayı kabul eden Hz. Muhammed'in yakınları vardır. Hasan Eşeri Resulluah miraçta Allah ile görüştüğünü yemin eder. Bu rivayeti yalanlayanlar da vardır. Ehli beyt ve Şii'de icmâ Tanrı ile görüşme ne bu dünyada ve ne öbür dünya insanlara mümkün değildir ve delili Kur'an'ın ayetleri ve Ehl-i beyt hadisleridir.

Yukarda geniş bir şekilde farklılıklardan bahs eden konuyu çok özet bir şekilde izah ettik ve anlıyoruz ki; konun gerçeğine hiç birinin vukufu yoktur. Gerçek anlamı bu yüce zuhurda açıklanmıştır. Leka'ullah veya Tanrı ile görüşme, sadece Kur'an'da değil, Tevrat ve İncil'de de görmemiz mümkündür. Örneğin Vahiy bab 22, ayet 4 “Allah'ın ve kuzunun tahti onda olacaktır; ve kulları kendisine hizmet edecektir; ve onun didarını (Leka) göreceklerdir.”

İkandaki beyan aktarılsın.....

Beyan s.31-

“Zat-i Akdesin huuzuruna ulaşmak olanaksızdır ve O'nunla görüşmek tasavvurumuzun dışındadır. Huzura ulaşma ve görüşme imkanı ancak evvel olan ağaca (İlahi peygamberler) aittir”.

İrfan: Tanrı marifeti (irfanı) her insan için gerekli bir meziyettir. Yaradılışın gayesi ve meyvesi İlahi irfandır. Fakat Tanrı irfanı gayb olan zatının tanınması mümkün olmayıp O'na ulaşılmasında imkansız bir durumdur. Çünkü Hak kâdimdir, muhittir (çevreleyen) ve kamildir. İnsan ise hâdistir, muhattır (çevrelenmiş) ve noksandandır. Onun için Tanrı mazharları olan İlahi peygamberlerin irfanı Tanrı irfanının aynısıdır ve onlarla görüşme Tanrı ile görüşmenin aynısıdır, zira bu mukaddes zatların makamları Tanrı'nın halk aleminde temsil eden makamlardır. Kitab-i Akdes'in ilk ayeti „.....“

Hz. Bab, Beyan'da 6. Vahid'da buyuruyorlar “ **Semavi kitaplara Leka zikri, onun zuhrunda zahir olan leka kast edilmiştir. İşte maksat Gerçeklik noktası olan ilk meşiiyeti olmuş ve olacaktır. Kur'an'da Tanrı ile görüşme ve Rabb'in lekası ile ilgili sözlerin gayesi Resulullah'ın lekasıdır...**”

Eğer insanlığın hayatı ve ruhani varlığı sadece dünyevi yaşam biçimiyle sınırlı olsaydı, varlıktan ne yarar olurdu? Hatta Uluhiyetten ne eserleri ne de sonucu olabilirdi. O zaman varlıkların, mümkünatın ve meknunat aleminin hepsi de saçma olurdu. Nitekim, rahim hayatının yararları ve sonuçları o daracık ve kapkaranlık aleme özgü olmayıp ancak bu geniş aleme intikal ettiğinde o alemdeki (rahim) gelişme ve büyümenin yararları buraya ortaya çıkar ve belirlenir. Aynen insanın bu yaşantısındaki ; sevap ve günah, cennet ve cehennem, ödül ve ceza , insanın amel ve çabaları öbür alemde ortaya çıkıp belli olacaktır. Aynı şekilde, eğer rahim hayatı sadece rahim hayatıyla sınırlı olsaydı, rahim hayatın ve varlığın abes ve boşuna olurdu . Böylece eğer bu alemdeki amelleri, çabaları ve neticeleri öbür alemde görülmezse o zaman tümüyle boş ve gayri makul olur. Öyleyse Hak'ın gayb olan alemleri vardır öyle ki; insanın düşüncesi algılamasından acizdir ve beşerin anlayışı kıttır.

Sonuç olarak Leka'ullah;

Tanrı ile yüz yüze gelmek, Tanrı ile görüşme, Tanrı'nın Cemalini görmek, mulakat ve görüşme anlamında olan bu sözcük en çok yüzlerce kere Hz. Bab'ın kutsal kitabı olan Beyan'da tekrarlanmıştır. Kur'an'da takriben 20 kez zikredilmiştir. İncil ve Tevrat'ta Arapça Leka'ullah'ın anlamını taşıyan Tanrı ile görüşme ve tüm kitaplarda Tanrı'nın gelişinden bahsedilmiştir.

Yaptığımız bir araştırmada Tanrı'nın gelişi ve onunla görüşmesi “ “Leka'ullah” sözcüklerini bir çoğumuz hiç duymamışız veya çok az bir kısmımız duymuşsa da, kıyamette olan olaylardan olduğundan üzerinde hiç de düşünmemişizdir. Karşımızda olan bu konuyu kutsal kitapların yazılarını göz önüne getirerek üzerinde düşünme zamanı gelmiştir. Kur'an'da iki şahit getirerek bakınız ne kadar önemli bir konuyu inceliyoruz.

Ankebût ayet 23 : “Allah'ın ayetlerini ve O'na kavuşmayı (Leka'ehu) inkâr edenler, işte onlar Benim rahmetimden ümitlerini kesmiş olanlardır. İşte can yakıcı azâp onlar içindir.”
Kehf ayet 105: “Bunlar, Rablerinin ayetlerini ve O'nun kavuşmayı (Leka'ehu) inkar edenlerdir. Bu yüzden işleri boşa gitmiştir. Kıyamet günü biz onlara değer vermeyeceğiz.”

Hız. Baha'ullah'ın bu hususta yaşamsal değeri olan bir buyruğunu birlikte inceleyelim ve üzerinde derin derin düşünelim:

“Kullara, takdir edilmiş olan, nihayet derece ilahi feyiz; Tanrı'nın Lekası ve O'nun irfanıdır.”

Bahai inancına göre, Tanrı her şeyden münezzeh, hiçbir göz O'nu idrak edemez ve ulaşılması olanaksız ve sınırsızdır. Beşerin Tanrı'ya ulaşması ve görüşmesi mümkün değildir, çünkü sınırlı kapasitesi sınırsız kavraması mümkün değildir. Ancak yer yüzünde Tanrı'yı temsil eden ilahi peygamberlerle nisbi olarak iletişim kurabilir, yani Tanrı Cemalini görmek ve O'na kavuşması Tanrı ile kavuşma anlamındadır. Bu çözülmüş problem üzerinde kavimlerin gerçeği yakalamadıkları için hepsi de ihtilaf içindeler.

Yuhanna bab 14, ayet 6: “İsa dedi: Yol ve hakikat ve hayat benim; ben vasıta olmadıkça, Babaya kimse gelmez. Eğer beni tanımış olsaydınız, Babamı da tanımış olurdunuz, şimdiden onu biliyorsunuz ve gördünüz.”

Rûm 8: “.Doğrusu insanların çoğu, Rablerine kavuşacaklarını inkâr ederler”

Rûm 16 - Bana kavuşmayı yalanlayanlara gelince, işte onlar azabla yüz yüze bırakıldılar.”

Hız. Bab'ın ve Emri eserlerden şahit getirelim

İşaya bab 2, ayet 2 : “Ve son günlerde vaki olacak ki; dağların başında Rab evinin dağı pekiştirilecek, ve tepelerden yukarı yükselecek, ve bütün milletler ona akacaklar.”

Dela'ili Seb'a s. 42 Hız. Bab

“Furkan'da kıyamet hakkında nazil olan tüm ayetlere basiret gözüyle bak ! Cennet ehlini, Hakk'ın irfanı olan cennette ve nar ehlini (ateş) de Hak'tan yüz çevirmiş olan ateşte gör! Birisi “Elestu bi Rabbikum” nidasını duyduktan sonra “Bela” demediği takdirde nasıl olur da ismet sahibi olsun.”

Yuhanna'nın Vahyi 22/ 4 “ Ve onun didarını görecekler”

Metta 23/39 “ Rabbin ismiyle gelen mübarek olsun deyinceye kadar artık beni görmeyeceksiniz.”

Yuhanna'nın Vahyi 1/ 8 “Var olan ve var olmuş olan ve gelecek olan her şeye kadir olan Rab Allah diyor: Alfa ve Omega benim.”

Tevrat- Malaki 3/5 “Ve Hüküm için size yaklaşacağım.”

Tevrat- Zekarya 14/1 “İşte Rabbin günü geliyor”

Ahiret Günü

Dr.A.M.Davudi

Ahret kelime anlamında öteki dünya, öbür alem olarak bilinir. Uhrevi hayat başka bir deyimle Ruhun ölümsüzlüğü ve varlığını kabul etmekle eş anlamdadır. Ruhun varlığını ve bekasına inanmak ahlakın esasını iltizam eder. Nefsine hakim olmak, bireysel hazlarından ve menfaatlerinden göz yummak ahlaki değerlerin özünü teşkil eder. Eğer ahlak bu temellere dayanmazsa “Utiliter” ahlak kaçınılmaz olur. Yani zahiri ve cismani bireysel haz ve tatmin üzerinde oluşan çarpık bir ahlak ortaya çıkar. Uhrevi hayata inanmayan kimseler ve başka bir alemin varlığını anlamayanlar, doğadaki ve toplumdaki adaletsizliği ile karşılaşınca umutsuzluğa kapılarak ve tutacakları bir dal olmayınca öyle bir çöküntü oluşur ki; “madem ki ben öleceğim, biteceğim, elde ettiğimin hepsini bırakıp gedeceğim, böyle bir boş dünyada, neden iyi yemeyim, iyi içmeyim ve iyi zevk ve haz duymayım” derler. İşte bu felsefe ile bakınız ne kargaşa, kötülükte yarışmalar ve birbirini ezmeler olur ve sonucu artık tahmin edilmesi güç değildir. Bu karmaşık toplumda ya zor kullanarak (kanun) susturmak gerekir veya bozulmuş çarkın dönmesini yok olupetmek gereklizim. Ama etkili ve çağdaş bir inanç ve dine bağlı olması insanı adalet anlayışına inandırır ve uhrevi hayata umitvâr eder.

Hakim Epicure “Ölüm beklentisi gam ve sıkıntı getirir, ancak ruhani ve manevi hayatın varlığına inanmak ve yaşamın öbür dünyada devam etmesine itikat etmek, bu yaşamımızda sevinç ve neşe ve umut kaynağı olur. Böylece; bedensel bileşimin dağılması ve tahlilinden sonra ruhani bir hayatın varlığını inanmak, Adalet inancını kabullenmek anlamındadır.” Der.

Ruhun varlığı inananlar içinde başka bir grup, elinde bir delil olmaksızın ruhun tekamülü için ölümden sonra tekrar başka bir cisme girer, nasıl ki hayat boyu bir gömlek insana yeterli değil değişik dönemlerde değişik gömlek giyer, ve ruh da değişik bedenlerde seyir eder. Bu inancın Yunan ve Hindistan’da daha yaygın olduğu söylenir. (Reenkarnasyon veya tenasuh hakkında ilerdeki bölümlerde değinecektir)

Son Günü

Son gün kavramı sadece Kur’an’da değil, Tevrat ve İncil’de de aynen geçer. Bu kutsal kitaplarda inceleme yaptığımızda ortaya çıkar ki; son gün “yevmu’l Ahir” aynı zamanda kıyamet anlamın da gelmiştir. Esas anlamı din gününün sonu demektir. Bu şekilde her dinin bir “yevmu’l Ahir”i vardır. Yahudilerin “yevmu’l Ahir”i Hz. Musa’nın şeriatinin bittiği ve Hz. İsa’nın zuhurudur. Hristiyanların “yevmu’l Ahir”i Hz. İsa’nın dininin sona ermesi veya Hz. Muhammed’in zuhurudur. İslamiyetin “yevmu’l Ahir”i Hz. Bab’ın doğuşu ve Babilğin “yevmu’l Ahir”i Hz. Baha’ullah’ın zuhurudur. Her dinin “yevmu’l Ahir”i yeni ilahi zuhurun gelişidir. Bu düşüncüyü destekleyen Bakara- 62 ve aynı ayet Mâide sûresi , ayet 69’i inceliyelim:

“Doğrusu inananlar, Yahudiler, Sâbiiler ve Hristiyanlardan Allah’a ve âhirete inanan, yararlı iş yapan kimselere korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir.”

Yukarıdaki ayeti aklî ve naklî delillerle inceleyelim. İnananlar yani Müslümanlar, Yahudi, Sabii ve Hristiyanlar 3 şartına sahip oldukları takdirde ne korkmaları gerekir ne de üzülmemeleri lazım. Bu 3 şart: 1) Allah’a inanmak. 2) “yevmu’l Ahir”e yani Son güne inanmak 3) Salih amellere sahip olmak.

Birçok müfessirler ve alimler bu “yevmu’l Ahir”i ahirete veya öbür dünya ya yorumlamışlar. Yani bu dinlere mensup olanların çoğu öbür dünyaya inanırlar, Allah’a da inanırlar, içlerinde iyi amelleri olan da çoktur. O zaman bir korku ve üzüntüleri olmaması gerekir. Peki bu gruptan bu 3 özelliği sahip ise ve Hz. Muhammed ve ayetlerine iman etmezse ve hatta Resullullah’ı yalancı peygamber olarak inanırsa durum ne olur. Bu aklen kabul edilmez, Tanrı mazharını kabul etmesin hem de korkmasın ve üzülsün, bu mümkün müdür?. Naklî delillere göre:

Fetih Suresi- 13 “ Allah’a ve peygamberine kim inanmamışsa bilsin ki; şüphesiz Biz inkarcılar için alevli cehennem hazırlamışızdır.” Gene Ankebut- 23 “Allah’ın ayetlerini ve O’na kavuşmayı inkar edenler, işte onlar Benim rahmetimden ümitlerini kesmiş olanlardır, işte can yakıcı azap onlar içindir.” Yukarıdaki ayetlerle birlikte zamanındaki Yahudiler lanetlenmişlerdir (Maide 64) ve hatta Maide 51 “Ey inananlar! Yahudi ve Hristiyanları dost olarak benimsemeyiniz, onlar birbirlerinin dostudurlar. Sizden kim onlara dost olursa o da onlardandır. Allah zulmeden kimseleri doğru yola erdirmez.”

Bu konuyu İncil’de Yuhanna Bab 5, ayet 42, 45’te Hz. İsa’nın Yahudilere hitaben buyruğunu bir düşünelim, Yahudiler Hz. Musa’ya olan inancından kuşkumuz olmadığı ortadadır, fakat Hz. İsa’ya iman etmeyişleri yani Musa’nın vad ettiği kimseye inkarlarıyla red edilmiş oldular:

“Fakat sizi bilirim ki; kendinizde Allah sevgisi yoktur. Ben Babamın namına geldim ve beni kabul etmiyorsunuz... Sanmayın ki; ben sizi Babamın önünde suçlu çıkaracağım, sizi suçlu çıkaran kendisine ümit bağladığınız Musa’dır. Çünkü eğer siz Musa’ya iman etmiş olsaydınız, bana da iman ederdiniz; zira O benim için yazmıştır. Fakat eğer onun yazılarına iman etmiyorsanız, benim sözlerime nasıl iman edersiniz.” Bu ayetteki izahat bize bir müminin hak peygamberi kabul etmezse kendi dininin peygamberini de gerçekten kabul etmemiş olur.”

Yukarıdaki ayette “yevmu’l Ahir”i her dinin sonu ve yeni bir peygamberin zuhuru olarak kabul edilir.

Va'd edilen Gün

İslamiyet’in va’d edilen süresi bin yıl olduğunu Secde suresi ayet 5’te açık bir şekilde buyrulmuştur.

“ Gökten yere Emri tedbir eder sonra O’na doğru yükselir (uruc, yükseliş, kıyamet) bir günde ki; saydığınız bin yıla kadardır.”

Her peygamberin gelişi bir kıyamettir ve ruhani bir devrim sayılır. Yeniliği kabul etmeyen ve taklit ve bağınazlıklarda eski babaların yolundan çıkmak istemeyenlere bir azap olduğunu İsrâ sûresi, ayet 15’in sonunda buyuruyorlar “Biz peygamber göndermedikçe kimseye azap etmeyiz.” Bu vaad edilen kıyametteki azabın zamanını sorduklarında Hacc-47 ayetinde şöyle cevap buyuruyorlar:

“Senden, başlarına acele azap getirmeni istiyorlar, Allah sözünden asla caymayacaktır. Rabbinin katında bir gün saydıklarınızdan bin yıl gibidir.” keza Sebe sûresi ayet 29’unda

“Doğru sözlü iseniz söyleyin bu vaad ne zamandır?” derler, De ki; “Size bir gün tayin edilmiştir. Ondan bir saat ne geri kalabilirsiniz ne de öne geçebilirsiniz” buyuruyorlar

Kıyameti bir ismi de **çıkış** günüdür. Bu bir nida veya ilâhi çağrı ki ancak peygamberler tarafında insanlara sesleyecektir. Kaf-41 ayetinde ne kadar açık bir biçimde bizleri uyarıyorlar:

“Bir çağırıcının yakın bir yerden çağıracağı günde kulak ver. O gün çılgılığı gerçekten duyarlar; işte o çıkış günüdür.”

“İlahi kitapta anılan hayat Mahbubun irfanıyla oluşan kalp veya gönül hayatıdır. Eğer birisi bu makama ermezse ölümlerden sayılmaktadır.”

Özümden Kıyametle ilgili o kadar açıklayıcı ayetler var ki insaf ehli onlara müracaat edebilirler. Cennet; ruhani gerçekleri algılama, cehennem ise manevi ve ilahi maksat ve manâlarını anlamamak.

Maad cismani değildir

Maad, ölümden sonra dirilme veya ölümden sonraki hayat, ruhani bir keyfiyet olduğu için anlaşılması bize zor gelir, anlaşılması için çaresiz cismani özellikleri ona uydururuz. Görmediğimiz ve kavrayamadığımız gerçekleri madde veya cisim olmadığından tasavvur etmemiz olanaksızdır, ancak bildiğimiz ve tanıştığımız örnek ve teşbihlerle ifade edebiliriz. Yani bu dünyadaki cismani yaşam şekline benzeterek anlamaya çalışırız. Örneğin cennet bağ ve bahçeye, cehennem de ateşe benzetilmiştir. Hayatımızdaki semboller; süt, şarap, elma, nar ve zift, irin, yılan ve akrep şeklinde ifade edilmiştir. Neden bu semboller; bizim yaşam özelliklerini taşımayan bir şeylerin anlaşılması için bildiğimiz ve anlaşılması mümkün olan örnek ve benzetme ve teşbihlerden yararlanmak için kullanılmıştır.

Bütün dinlerde bu temsil ve teşbihleri görmek mümkündür. İlginçtir geçmiş bazı alimler ve arifler, bu ilahi latife ve ince gerçekleri anlamadıkları için, onların bu ilahi sırları ne kadar iyi anladıklarını halka ima etmek için, cennet ve cehennemin coğrafyasını anlatmak ve çizmeye çalıştılar, cennet ve cehennemin eni, boyu ve birçok özelliklerini uydurarak biçare halkı daha da

saptırdılar. Halbuki cennet; Tanrı irfanı, Tanrı'ya olan yakınlık ve Tanrı rızasıdır. Cehennem ise; Tanrı'yı ve onu yer yüzünde temsil edeni tanımamak, ondan uzak olmak ve onun rızasını elde edememektir.

İlim ve basiret erbabınca maad cismani olamaz, daha önce de belirttiğimiz gibi doğada tüm varlıkların değişimi bir kuraldır. Yani varlık terkiptir ve ölüm tahlilden ibarettir. Şöyle ki bir varlığın oluşması belirli oranda ve belirli moleküllerden oluşmaktadır. Örneğin bir molekül oksijen ve iki molekül hidrojen birleştiği zaman bir molekül su oluşur bu bir terkip veya bileşimdir. H^2O ne zaman dağılırsa ve tahlile giderse su yok olur, fakat H,H ve O (Oksijen) doğada yok olmaz ve başka bir şekilde doğada mevcuttur. Şimdi insanı göz önüne alalım, öldükten sonra vücudunun büyük bir kısmı su olan birkaç yıl içinde buharlaşır, yani doğada oksijen ve hidrojen şeklinde dağılır. Sonra yumuşak doku ve adaleler ve benzeri maddeler tabiata karışır ve yıllar sonra en dayanıklı kısımları mineraller şeklinde bitkiler alemine karışır ve bitkiler de insan ve hayvanlar tarafından alınır. Şöyle ki; bir insanın yapısında su, organik, inorganik ve minerallerin tabiatta diğer insanların yapısına da girer, başka bir deyimle bir insanın yapı taşları geçmiş insan ve hayvanlarında bulunan maddelerden meydana gelir. Maad cismani olarak iddia edildiğinde bu ilme ve akla uygun olamaz. Halk arasında inanılan kıyamette ölümlerin dirilmesi söz konusu ise, geçmiş yıllarda ölmüş olanların cesetlerinden bir eser kalmamakla birlikte, vücudunu teşkil eden elemanların bir çok yaşayan insanların yapısını teşkil etmiştir ve ilk cesede dönüşmesi öbür vucutlarında eksiklik söz konusu olur. Bir de bazı insanların yandığı veya başka bir hayvanlar tarafından yenip hazım olduklarını düşünelim, nasıl bu yok olmuş insan cismen dirilir, Asrımızda organ nakli olanların durumu da düşündürücüdür. Kalp, Karaciğer, böbrek, göz ve benzeri organların değişimi ile kıyamette dirilme söz konusu ise bu organların sahipleri farklı oldukları için bir problem oluşur. Bu durum karşısında Tanrı'nın her şeye muktedir olduğu inancıyla, ilahi düzen ve kanunun da varlığını göz ardı etmemek gerekir. Kıyametin ve onunla ilgili olayların cismani ve maddesel olmayıp ruhani ve manevi kavramlar olduğunu insaf ehli bu kısa derlemede anlayabilir. Aktarılmış olan Tanrı ayetleri üzerinde derin düşündüğümüzde anlaşılmayan bir yanı kalmayacaktır.

Tenasüh veya İnkarnasiyon

Hiz. Abdu'l Baha buyuruyorlar: "Bu tenasüh (reenkarnasyon) inancı birçok ümmet ve milletlerin özellikle Yunan filozofların, Roma hekimleri, Mısırlıların ve büyük Aşurlerin eski inançlarından sayılır ve lakin Hak nezdinde bunların tümü o kavimlerin evham ve saçmalarıdır... Evet "ric'at" (dönüş) sözcüğü ilahi kitaplarda geçmiştir ve bundan maksat mertebelerin, etkilerin, kemallerin, ışıkların gerçeklerinin tekrar dönüşü olarak her devrede kendini gösterir yoksa maksat, belirli şahısların ve ruhların dönüşü değildir. Örneğin, bu dün geceki lamba tekrar yanmıştır veya geçen yılın çiçeği tekrar bahçede açılmıştır, deniliyor. Bu dönüşten maksat, öznel gerçeğin ve salt görünümü ve özel olan keynuniyetin dönüşü olmayıp amaç, o lambadaki ve o çiçekteki mevcut olan özellik ve mertebenin şimdi bu lamba veya çiçekte görülmesidir. Yani geçmiş olan baharın kemalları, faziletleri ve bağışları şu baharda olduğu gibi tekrarlanmıştır. Örneğin bu meyve aynen geçen yılın meyvesidir, işte bu durumda latifliği, tazeliği, güzelliğiyle aynı meyvedir, fiziki ve aynı yapısıyla eski durumuna geri gelmesi düşünelemez"

Tenasüh ile ilgili Mufavizat'ta Hiz. Abdu'l Baha'nın açıklamasını birlikte inceliyelim. Tabiidir ki; tenasüh felsefesi yani öldükten sonra ruhun tekrar başka bir bedende geri gelmesi düşüncesi sırf kuru bir itikatta kalmaktadır, esasen felsefi olarak bir kanıt olmayıp ispatı mümkün olmayan fakat konunun reddinde çok deliller bulunmaktadır.

Mufavizat- sayfa TENASÜH:

Sual — *Bazı milletlerin inandığı tenasüh meselesi nasıldır?*

Cevap — Söyliyeğimiz şeylerden maksat hakikatin beyanıdır, yoksa başka milletlerin akidelerini tazyif ve tahkir değildir. Biz kimsenin vicdanına taarruz etmeyiz, itirazı reva görmeyiz.

Bil ki: Tenasühçüler iki kısımdır. Bir kısmı öbür dünyada manevî mücazat ve mükâfata inanmazlar. Onun için insan, tenasüh ve bu dünyaya dönüp gelmek suretiyle, mücazat ve

mükâfat görür derler. Bunlar cennet ve cehennemi bu dünyaya münhasır bilirler, öbür dünyanın varlığına inanmazlar. Bu kısım tenasühçüler de iki dala ayrılır. Bir bölümünün kanaatine, insan bazen bu âleme bîr hayvan suretinde döner. Bundan gaye, onun şiddetli cezaya çarpılması ve acı işkenceler çektikten sonra hayvan âleminden tekrar insan âlemine dönmesidir. Bu türlü tenasüh akidesine tevasüh derler. Diğer bölümü, insanın insan âleminden tekrar dönüp insan âlemine geldiğine inanırlar. Bu dünyaya tekrar insan olarak dönenler evvelki hayatın mucizat ve mükâfatını görürler. Buna tenasüh tabir edilir. Her iki fırka da bu dünyadan başka bir dünyaya inanmazlar.

Tenasühçülerin ikinci kısmı öbür dünyaya inanırlar. Tenasühü tekâmül vasıtası sayarlar. Onlarca, insan kemal merkezine erişinceye kadar bu dünyaya gelip gitmek suretiyle tedricen tekâmül eder. Derler ki; insan madde ve kuvvetten mürekkeptir. Madde, bidayette, yani ilk devrede, eksiktir. Madde bu dünyaya tekrar tekrar gelince terakki eder, safiyet ve letafet kesbeder. Nihayet ayna gibi şeffaf olur. Bu takdirde ruh demek olan kuvvet bütün kemalâtı ile onda gerçekleşir.

İşte tenasüh ve tevasüh meselesi muhtasaran bundan ibarettir. Tafsilâta girişecek olursak söz uzar, vakit telef olur. Bu kadarı kâfi olsa gerek. Tenasüh veya tevasühe inananların bu hususta hiç bir aklî delil ve burhanları yoktur. Sırf tasavvurdan ve karinelerden sonuç çıkarılmıştır. Katî burhanları yoktur. Tenasülle itikadı olanlardan karine, tasavvur, iç duyu değil, burhan isteyiniz. Fakat siz benden tenasühün niçin doğru bir akide olmadığına dair delil ve burhan istiyorsunuz. Şimdi böyle bîr akideye neden mahal olmadığını anlatalım.

Tenasühteki imtinanın (1) birinci b inhan ı şudur: Zahir batının unvanıdır, mülk melekûtın aynasıdır, cismanî âlem ruhanî âlemin mutabıktır. Şu duygu âlemine bak : Tecellide tekerrür var mı? Hiç bir varlık başka bir varlığa tamamıyla benzemez. Tevhit ayeti bütün eşyada mevcut ve aşikâr. Yanık hazineleri hububat taneleriyle dolu olsa, hiç bir tane bulamazsın ki başka bir taneye noktası noktasına mutabık ve mümasil olsun; mutlaka arada bir fark bulunur. Birlik burhanı bütün şeylerde mevcut olup Hakkın birliği ve tekliği bütün varlıkların hakikatlerine meşhut olduğuna göre, aynı tecellinin tekerrürü mümteni ve muhaldir. Binaenaleyh, aynı bir ruhun önceki mahiyet ve ah valiyle bu dünyada tekrar zuhuru demek olan tenasüh, aynı bir tecellinin tekerrürü demek olduğundan müstahil ve gayri mümkündür.

Herhangi bir nasutî varlığın aynı tecelli ile tekerrürü muhal ve mümteni olduğuna göre, melekûtî varlıklar içinde gerek çıkış ve gerek iniş kavsinin herhangi bir mertebesinde tekerrür mümkün değildir; zira nasut melekûte mutabıktır.

Fakat nasutî varlıkların nevi bakımından dönüşleri vardır: Geçen sene yaprak, çiçek ve meyve vermiş olan ağaçlar bu sene de aynı yaprak, çiçek ve meyveleri verirler. Buna nev'in tekerrürü denir. Bir kimse itiraz eyler ve derse ki, o yaprak, çiçek ve meyve dağıldı, nebat âleminden cemad âlemine indi, tekrar cansızlar âleminden bitki, âlemine geldi ve bu suretle tekerrür eyledi; buna verilecek cevap şudur: Geçen senenin yaprağı, çiçeği ve meyvesi dağıldı; onları terkip eyliyen unsurlar tahlile uğradı, bu fezada birbirlerinden ayrıldı; geçen senenin yaprağını, çiçeğini ve meyvesini terkip eyliyen cüzümler tahlile uğradıktan sonra tekrar aynen bir araya gelerek geri dönmüş gelmiş değillerdir; hayır, onlar yeni unsurlardan tereküp eyliyerek geri gelmişlerdir; dönüp gelen aynı fert değil, nevidir.

insanın cismi de aynen böyledir. Cisim tahlile uğrayıp dağılır ve onu terkip eyliyen cüzümler birbirinden ayrılır. Bu cisim nebat veya ce-mad âleminden tekrar dönüp gelecek olursa bu dönüp gelen cisim evvelki cismin aynı olamaz; çünkü ikinci defa gelen cismi terkip eyliyen

1)Kaçınım,imkamsız olması.

unsurlar evvelki cismin unsurlarının aynı* olamaz. Eskisi tahlile uğrayıp dağılmıştır, geniş boşlukta saçılmış gitmiştir. Sonra unsurlardan başka cüzümler bir araya gelerek ikinci cismi teşkil etmişlerdir. Eski insanın vücudunu teşkil eyliyen cüzümlerden

bazılarının yeni insanın terkiğine girmiş olması mümkündür. Fakat evvelki insanın cüzülerini teşkil eyliyen unsurlar aynen eksiksiz artıksız mahfuz ve masun kalmamıştır ki bunların bir araya gelip birleşmesinden sonraki insan meydana gelmiş olsun. Eğer bu mümkün olmuş olsaydı, o zaman eski insan cisminin tamamıyla aynen geri dönmüş olduğu, eski şahsın yeni şahıs olduğu, binaenaleyh tekerrür vukua geldiği, ruhun da cisim gibi aynen dönüp geldiği, Öldükten sonra bizzat bu dünyaya tekrar geldiği iddia edilebilirdi.

Ve eğer, tenasüh tekemmül içindir, madde safiyet kesbetmeli ve şeffaflaşmalı ki ruhun ışığı onda bütün kemaliyle görünebilsin, der isek bu da kuru bir düşünceden başka bir şey olmaz; çünkü bu tarz düşünüşün doğruluğunu bilfarz kabul etsek bile, yenilenmek ve geri dönmekle mahiyet değiştirilemez; eksiklik özü ne kadar dönse gelse, yine kemalin özü olamaz, zulmet mücerret dönüp gelmekle nur kaynağı olamaz, aciz geri gelmekle kuvvet ve kudret olamaz, nasutî mahiyet dönüp gelmek suretiyle hiç bir zaman melekûtî hakikat olamaz, zakkum ağacını döne döne ne kadar da diksen tatlı meyve vermez, iyi ağaç ne kadar dikilse acı semere vermez. Şimdi anlaşıldı ki, nasût âlemine tekrar dönüp gelmek insana kemal getirmez. Bu tasavvur delilsiz ve bür-hansız bir tasavvurdur. Kuru düşüncedir. Gerçekte insanı tekemmül ettiren Tanrının feyzidir.

:- Teozofların kanaatince, insan en yüce merkeze varıncaya kadar çıkış kavsinde tekrar tekrar döner gelir, unlara göre en yüce merkeze erişen madde safiyet kesbeder, ruhun nuru bütün kuvvetiyle parlar, zatî kemal hasıl olur. Halbuki, ilâhî meseleleri inceliyenlerce müsellemdir ki cismanî âlemler iniş kavsinin ucunda nihayet bulur; insanın makamı iniş kavsinin ucunda ve en yüce merkezin mukabiline düşen iniş kavsinin başındadır; ondan sonra çıkış kavsinin sonuna kadar hep mertebeler ruhanî mertebelerdir; iniş kavsi 'ibda', çıkış kavsi Uhtira¹ derler, iniş kavsi cismaniyete müntehi olur, çıkış kavsi ise ruhaniyete müntehi olur. Daireyi çizen pergelin ucu gerisin geriye gitmez; bu hareket tabiî harekete aykırıdır, Allanın kurduğu sisteme aykırıdır; Pergelin ucu geriye doğru gidecek olursa, dairenin intizamı bozulur. Bundan başka, bu dünyanın o kadar kadir ve meziyeti yoktur ki insan bu kafesten kurtulduktan sonra tekrar bu tuzağa düşmeği arzulasm. Hayır, insanın hakikati, tekerrür ve rücu ile değil, varlık mertebelerinde seyir ve hareket ile ilerler, onun istidat ve kabiliyetleri ancak âlemden âleme geçmekle inkişâf eder.

Sedef bir kere ağzını açınca, içinde inci mi var, boncuk mu var belli olur. Ot, bîr kere bitince, diken mi verecek yoksa çiçek mi açacak ne verecek ise verecek, ikinci bir defa bitmesine ihtiyaç yoktur. Bundan maada, tabiî nizama göre âlemlerde müstakim çizgi üzerinden vaki olacak seyir ve hareket varlık doğurur, tabiî vaziyet ve nizama aykırı hareket ise yokluğa müncer olur. Binaenaleyh ölümden sonra ruhun dönüp geri gelmesi tabiî harekete miinafi ve ilâhî nizama muhaliftir. Buna göre, dönüp gelmekten varlık husulü imkânsızdır. Bu, bir insanın rahim âleminde kurtulduktan sonra tekrar oraya dönmesine benzer.

Bakınız, tenasühçülerin ve tevasühçülerin ne çürük düşünceleri var. insanın cisminde zarf ve ruhuna mazruf diyorlar; tıpkı bardak ve içindeki su gibi. Su bu bardağı bıraktı ve başka bir bardağa girerek geri geldi, diyorlar. Bu tasavvur çocuk oyuncağıdır. Ruhun mücerre-dattan olduğunu ve binaenaleyh onun için girip çıkma olmadığını düşünmüyorlar. Olsa olsa ruhun bedene taalluku vardır. Bu taalluk güneşin aynaya vurmasına benzer. Ruhun cismanî âleme tekrar tekrar dönüp gelmek suretiyle mertebeler aşip zatî kemal edinmesinden ise bu dünya-daki ömrünü uzatmak ve bu suretle tekemmülüne imkân ve fırsat bahşetmek Allah için daha münasip olmaz mıydı? Bu takdirde ölüm kâsesinden içmeğe ve sonra ikinci defa dünyaya gelmeğe lüzum kalmazdı. Bu fikir bazı tenasühçülerde varlığın bu dünyaya münhasır olup Allahın başka dünyaları bulunmadığı hakkındaki akideye mahmumdur. Tanrının âlemleri namütenahidir. Eğer Allah âlemleri bu âlemde bitseydi, varlık abes olurdu, hatta çocuk oyuncağına benzemiş olurdu.

öyle ya, şu namütenahi hilkat âleminin neticesi insan olsun ve o da şu fânî âlemde bir kaç gün gelip ve dönüp kaldıktan sonra mükâfat görüp kemâle ersin ve artık Allahın âlemleri bitsin. Ulûhiyetin ve onun isimlerinin ve sıfatlarının icap ettirdiği mahluklar kalmıyarak bu suretle tekemmül etmiş ruhanî varlıklar hakkında mühmel ve muattal kalsın. Bu hiç olur mu? izzetin Rabbı olan Rabbin bu türlü tavsiflerden ne kadar münezzehtir!

Sayın Teozoflarm akılları Batlamyos ve saire gibi bazı eski filozofların kısa akıllarına benzer. Onlar da hayat ve varlık dünyasını bu yer yuvarlığına münhasır sanmışlardı. Şu namütenahi varlık âleminde varlığı dokuz kat göğe hasretmişler ve ortalığı bomboş göstermişlerdi.

İnsanın hakikati, tekerrür ve rücu ile değil, varlık mertebelerinde seyir ve hareket ile ilerler, onun istidat ve kabiliyetleri ancak âlemden âleme geçmekle inkişâf eder.

Sedef bir kere ağzını açınca, içinde inci mi var, boncuk mu var belli olur. Ot, bîr kere bitince, diken mi verecek yoksa çiçek mi açacak ne verecek ise verecek, ikinci bir defa bitmesine ihtiyaç yoktur. Bundan maada, tabîî nizama göre âlemlerde müstakim çizgi üzerinden vaki olacak seyir ve hareket varlık doğurur, tabîî vaziyet ve nizama aykırı hareket ise yokluğa müncer olur. Binaenaleyh ölümden sonra ruhun dönüp geri gelmesi tabîî harekete miinafi ve ilâhî nizama muhaliftir. Buna göre, dönüp gelmekten varlık husulü imkânsızdır. Bu, bir insanın rahim âleminde kurtulduktan sonra tekrar oraya dönmesine benzer.

Bakınız, tenasühçülerin ve tevasühçülerin ne çürük düşünceleri var. İnsanın cisminde zarf ve ruhuna mazruf diyorlar; tıpkı bardak ve içindeki su gibi. Su bu bardağı bıraktı ve başka bir bardağa girerek geri geldi, diyorlar. Bu tasavvur çocuk oyuncağıdır. Ruhun mücerre-dattan olduğunu ve binaenaleyh onun için girip çıkma olmadığını düşünmüyorlar. Olsa olsa ruhun bedene taalluku vardır. Bu taalluk güneşin aynaya vurmasına benzer. Ruhun cisman¹ âleme tekrar tekrar dönüp gelmek suretiyle mertebeler aşıp zatî kemal edinmesinden ise bu dünya-daki ömrünü uzatmak ve bu suretle tekemmülüne imkân ve fırsat bahşetmek Allah için daha munasip olmaz mıydı? Bu takdirde ölüm kâsesinden içmeğe ve sonra ikinci defa dünyaya gelmeğe lüzum kalmazdı. Bu fikir bazı tenasühçülerde varlığın bu dünyaya münhasır olup Allahın başka dünyaları bulunmadığı hakkındaki akideye mahmumdur. Tanrının âlemleri namütenahidir. Eğer Allah âlemleri bu âlemde bitseydi, varlık abes olurdu, hatta çocuk oyuncağına benzemiş olurdu.

Öyle ya, şu namütenahi hilkat âleminin neticesi insan olsun ve o da şu fânî âlemde bir kaç gün gelip ve dönüp kaldıktan sonra mükâfat görüp kemâle ersin ve artık Allahın âlemleri bitsin. Ulûhiyetin ve onun isimlerinin ve sıfatlarının icap ettirdiği mahluklar kalmıyarak bu suretle tekemmül etmiş ruhanî varlıklar hakkında mühmel ve muattal kalsın. Bu hiç olur mu? İzzetin Rabbı olan Rabbin bu türlü tavsiflerden ne kadar münezzehtir!

Sayın Teozoflarm akılları Batlamyos ve saire gibi bazı eski filozofların kısa akıllarına benzer. Onlar da hayat ve varlık dünyasını bu yer yuvarlığına münhasır sanmışlardı. Şu namütenahi varlık âleminde varlığı dokuz kat göğe hasretmişler ve ortalığı bomboş göstermişlerdi.

Bakınız, ne kısa akıllılık, ne zayıf fikirlilik; şimdi tenasühçüler de Allahın cihanlarını insan tasavvuruna sığan âlemlere mahsur sanıyorlar. Hatta Dürzî ve Nuseyri gibi bazı tenasühçüler varlığı bu cismanî âleme münhasır bilirler. Bu ne kadar cahilane bir tasavvur. Büyük bir cemâl, kemâl ve azamet ile gözleri kamaştıran bu kâinatta sayıya gelmez maddî yıldızlar var. Asıl ve esas olan ruhanî âlemler ya ne kadar namütenahi ve sonsuz olmalı; ibret alınız, ey göz sahipleri!

Asıl meselemize dönelim: Mukaddes kitaplarda ve Tanrı yazılarında dönüş sözü vardır. Cahiller bunun manasını anıyamamışlardır; maksat tenasüh sanmışlar. Tanrı nebilerinin maksadı zatî dönüş değil, sıfatî dönüştür; geri gelecek olan mazhar değil, ondaki kemalâttır. tncilde Yahya'nın İliya olduğu yazılıdır. Bundan murat, İliyanın nefsi natıkasının ve şahsiyetinin Yahya'nın bedeninde görünmüş olması değildir; Murat, İliya'daki kemalât ve sıfatın Yahya'da görünmüş olmasıdır. Geçen gece şu mecliste yanan lamba bu gece de yanınca, dün geceki lamba tekrar yandı deriz,. Biz çeşmeden su akıyordu, sonra kesildi; tekrar akmağa başlayınca, bu o sudur, tekrar akıyor deriz; onun gibi de, geçen sene ilkbaharda çiçekler açıldı ve tatlı meyveler husule geldi. Müteakip sene yine çiçekler açılıp meyveler husule gelince, geçen sene-ki çiçekler ve meyveler tekrar görüldü deriz. Maksat, geçen seneki çiçeğin mürekkip unsurları tahlile uğradıktan sonra tekrar terekkep eyli-yerek aynen geri geldi ve görüldü demek değildir. Demek istenilen şudur: Geçen seneki çiçekte mevcut bulunan letafet, melâhat, güzel koku ve renk aynen bu seneki çiçekte de görüldü. Bir sözle, iki çiçek

arasındaki benzeyişi ifade etmektir. Mukaddes yazılarda zikri geçen ric'attan maksat, bu türlü ric'attır. Bu bahis îkan'da Kalem-î Âlâ tarafından mufassalen izah buyurulmuştur. Müracaat ediniz de Tanrı sırlarının hakikatine vâkıf olunuz. Selâm ve senalar olsun Sana!”

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.